

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 1

TalencentrumBarneveld.nl

Inleiding

Deze lessen gaan over Bijbels Hebreeuws. Dat is de taal waarin het grootste deel van het Oude Testament aan ons is overgeleverd. Bijbels Hebreeuws is een dode taal. Deze taal wordt dus niet meer gesproken. Het Hebreeuws dat men tegenwoordig in Israël spreekt, is het Ivriet. Dat verschilt - naast vele overeenkomsten - van het Bijbels Hebreeuws. In het Oude Testament zijn ook grote stukken van de boeken Daniël en Ezra in het Aramees geschreven. Het Aramees is een taal die nauw verwant is aan het Hebreeuws.

Geen overbodige ballast

Bij het samenstellen van deze cursus ben ik zeer rigoreus te werk gegaan bij het vaststellen van de stof. U vindt in deze lessen dan ook geen overbodige ballast aan grammatica. Zo snel mogelijk gaat u lezen!

Tot uw geruststelling kan ik zeggen dat het leren van het Bijbels Hebreeuws niet moeilijker is dan het leren van een moderne vreemde taal.

Belangrijk is dat u er *regelmatig* aan werkt en dat u wat u leren moet ook *werkelijk* leert.

Bij elke les is een extra oefening! U kunt deze vinden op de site als u "**extra oefeningen**" aanklikt.

Het alfabet

Oorspronkelijk bestond het Hebreeuwse schrift alleen uit *medeklinkers*.

Verskil tussen hoofdletters en kleineletters maakte men niet. Ook waren er geen spaties tussen de woorden.

Dat is best wel lastig. Een zin als "Loof den HEERE mijn ziel" zou er dan als volgt uitzien: lfdnhrmnzl.

Later hebben geleerden (de zogenaamde Masoreten) de tekst van het Oude Testament van spaties tussen de woorden en van *klinkers* voorzien.

Die klinkers schreef men bijna altijd *onder* de medeklinkers.

In onze taal zou dat er als volgt uitzien: l p l (lepel) ; b l p n (balpen)

e e a e

Het Hebreeuwse schrift wordt bovendien van *rechts* naar *links* gelezen.

We gaan een paar Hebreeuwse woorden lezen.

Eerst iets over de uitspraak. De uitspraak geven we met onze lettertekens weer. Belangrijk is dat u de uitspraak van de volgende klinkers met accenten onthoudt:

De "á" klinkt als in het woord *straat*, de "a" als in *kat*. De "é" klinkt als in het woord *heet*, de "è" als in *bed*. De "o" klinkt als in het woord in *bos*.

De lettergreep die *vetgedrukt* is, heeft de klemtoon. De klemtoon valt vaak op de laatste lettergreep. Lettergrepen worden gescheiden door een punt.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 1

TalencentrumBarneveld.nl

Het eerste woord dat we samen lezen is אָב. Let op: we lezen van **rechts** naar **links**! א is de álèf, deze letter wordt *niet* uitgesproken. Onder de álèf staat een klinker (ַ). Dit is de "á". De laatste letter van dit woord is de ב, de bét, die uitgesproken wordt als een "v".

אָב spreken we dus uit als (áv). אָב betekent "vader".

Nog een woord: אָדָם = mens (Maar ook de *naam* van de eerste mens!)

De eerste medeklinker, de א, kent u al. Ook klinker (ַ) kent u. De tweede medeklinker de ד heet dálèt en wordt uit gesproken als onze "d". De laatste medeklinker heet mém. De mém wordt uitgesproken als onze "m". Er staat dus eigenlijk (á.dám). We spreken het *tegenwoordig* uit als (á.dam).

רָע = slecht. De eerste medeklinker is de résj. Hij wordt uitgesproken als onze "r". De klinker eronder is de "a". De laatste medeklinker is de ayin. Deze wordt niet uitgesproken. Er staat dus (ra).

In zinnetjes als "het gras *is* groen" en "God *is* goed" noemen we *is* een koppelwerkwoord. In het Hebreeuws ontbreekt dit koppelwerkwoord altijd.

De volgende zin kunnen we nu vertalen: רָע אָדָם = Een mens *is* slecht.

Waarom *een* mens? Het Hebreeuws kent het lidwoord "een" niet. Dus אָדָם betekent daarom "mens" of "een mens".

Nog twee woorden:

אֱלֹהִים = God. Onder de álèf staat de "é". De laatste letter is de lámèd. Deze wordt uitgesproken als onze "l". De uitspraak is dus (él).

טוֹב = goed. De eerste letter is de tèt. Uitgesproken als onze "t". De tweede letter, de ו is een medeklinker met een punt erboven. Deze *medeklinker met punt* fungeert als klinker en wordt uit gesproken als onze "o". De uitspraak van טוב is dus (tov). Het woord טוב is ook in onze taal terecht gekomen. U heeft vast wel eens horen zeggen: "een *toffe* jongen".

We kunnen nu weer een zinnetje lezen: אֱלֹהִים טוֹב God is goed.

U kent nu de volgende medeklinkers en klinkers (Let op: n.u. = niet uitspreken)

medeklinkers: א = n.u., ב = v, ד = d, ט = t, ל = l, מ = m, נ = n.u.,
ו = r

klinkers: אַ = á, אָ = a, אֵ = é, אֹ (met punt) = o

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 1

TalencentrumBarneveld.nl

Aanbevolen: Maak eerst de extra oefening! Ga naar "extra oefeningen" links op de site. Klik op "extra oefening 1"

Opdracht 1

Bij ieder woord uit de linker kolom past een woord uit de rechter kolom. Verbind deze met een lijn. Er is één voorbeeld gegeven.

Als u achter uw computer zit kunt u i.p.v. een lijn trekken ook de paren met twee cijfers aangeven: bijvoorbeeld 1-4, 2-..., 3-..., enz.

רַע	1		1	á.dam
אָב	2		2	él
אָדָם	3		3	tov
אֵל	4		4	ra
טוֹב	5		5	áv

Opdracht 2

Bij ieder woord uit de linker kolom past een woord uit de rechter kolom. Verbind deze met een lijn. U kunt ook de paren met twee cijfers aangeven.

אָדָם	1		1	vader
אָב	2		2	God
טוֹב	3		3	slecht
אֵל	4		4	goed
רַע	5		5	mens

Opdracht 3 Vertaal:

a אָב טוֹב = _____

b אָדָם רַע = _____

c אֵל טוֹב = _____

De antwoorden vindt u op de volgende pagina!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 1**TalencentrumBarneveld.nl****Antwoorden****Opdracht 1**

1-4; 2-5; 3-1; 4-2; 5-3

Opdracht 2

1-5; 2-1; 3-4; 4-2; 5-3

Opdracht 3

Vertaal:

- a אָב טוֹב = Vader is goed.
b אָדָם רַע = Een mens is slecht.
c אֱלֹהִים טוֹב = God is goed.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 2

TalencentrumBarneveld.nl

We gaan weer verder met het alfabet

Ja, weer letters. U zult er echter versteld van staan wat u aan het einde van dit hoofdstuk al kunt lezen!

אָדָם = *de mens*

De eerste medeklinklinker, de אָ, kent u nog niet. Het is de hé. Deze letter wordt uitgesproken als onze "h". Er staat dus (há.á.dám). Tegenwoordig spreken we het uit als (há.á.dam).

U weet nu: אָדָם = mens; אָדָם = *de mens*

אָרֶץ = aarde

In dit woord komt u een nieuwe medeklinker en een nieuwe klinker tegen. Boven de eerste medeklinker ziet u het teken (^). Dit teken geeft aan dat op deze lettergreep de *klemtoon* valt. *We gebruiken dit teken alleen maar als de klemtoon niet op de laatste lettergreep valt!*

Onder de eerste medeklinker ziet u de (..). Dit is de "è".

De laatste letter is de tsádé. Hij wordt uitgesproken als "ts".

De uitspraak van אָרֶץ is dus (è.rèts)

U kunt nu zelf nagaan dat אָרֶץ אָדָם uitgesproken wordt als (há.á.rèts)

De betekenis van אָרֶץ אָדָם is "*de aarde*"

אָרֶץ אָדָם is ook de naam van een bekende Israëliëse krant. Hiernaast vindt u het logo.

U ziet dat klinkers ontbreken.

Die ontbreken ook in de oorspronkelijke Hebreeuwse teksten. Ook in het huidige Hebreeuws, het Ivried, ontbreken ze meestal.

Twee werkwoorden:

בָּרָא (bá.rá) = hij schiep; רָאָה (rá.á) = hij zag

In principe kent u de letters van deze beide woorden. Let u alleen nog op het volgende:

Als een בָּ aan het *begin* van een woord staat, is dat altijd een בָּ met een punt erin. De בָּ wordt uitgesproken als onze "b". Dus בָּרָא wordt uitgesproken als (bá.rá).

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 2

TalencentrumBarneveld.nl

In de tweede plaats even aandacht voor de ה. In het woord הָאֵלֹהִים wordt hij niet gehoord. Vandaar (rá.á). Dit geldt *in het algemeen*: Een ה aan het eind van een woord wordt niet gehoord. U kent nu *drie medeklinkers* die door ons *niet* uitgesproken worden: de *álèf*, de *ayin* en de *hé* aan het eind van een woord.

אֱלֹהִים = God. De klinker onder de *álèf* kent u nog niet. Het is een snel uitgesproken "è". Daarom schrijven we hem zo: è . We schrijven hem *kleiner*.

Na de ל ziet u een punt. Die punt is een klinker. We spreken hem uit als onze "o". Dan volgt de combinatie יו . Die wordt uitgesproken als onze "ie".

De uitspraak van אֱלֹהִים is (è.lo.hiem).

Tenslotte: het woordje אֵת. (ét). U brijpt het al: ook de letter ת de táv spreken we als onze "t" uit. Dit woordje geeft aan dat er een *lijdend voorwerp* volgt.

voorbeeld:

בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הָאָדָם = God schiep de mens

"de mens" is het lijdend voorwerp;

"de mens" is het antwoord op de vraag: Wie schiep God?

We gaan weer verder met het leren van de medeklinkers en klinkers.

Hier is het eerste woord van de Bijbel: בְּרֵאשִׁית = in den beginne/ in het begin.

Onder de eerste medeklinker staat een klinker die we nog niet kennen. Deze klinker klinkt niet altijd. Hier wordt hij uitgesproken als de "e" in ons woord "de", maar soms wordt hij niet uitgesproken.

Ook de ש , de sjen, kent u nog niet. De uitspraak van deze letter is: sj.

Het woord בְּרֵאשִׁית wordt dus uitgesproken als (be.ré.sjiet)

De laatste letters die u in deze les leert, vindt in het volgende woord:

וַיֹּאמֶר

De eerste letter is een ו , een wáv. We spreken hem uit als onze "w".

Aan het eind van een woord meestal als een v. De klinker eronder kent u al.

Dan ziet u de י , dat is de yod. Uitspraak: y als in yoghurt. In deze letter staat een punt. Deze punt *verdubbelt* de yod. Het tekenje boven de yod geeft de klemtoon aan.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 2

TalencentrumBarneveld.nl

De vierde letter kent u al een beetje: het is de מ, de mém. Aan het eind van een woord schrijft men hem zo: ם.

De uitspraak van וַיֹּאמֶר is (way.yo.mèr). וַיֹּאמֶר = en hij zei

Dit woord komt bijna 1800 keer voor in het Oude Testament.

U kent nu de volgende letters:

Bekijk nu de volgende namen en woorden goed. Ga de uitspraak na. En probeert u ze te onthouden.

medeklinkers: א = n.u., ב = v, בּ = b, ד = d, ה = h / n.u., ו = w, ט = t,
י = y, ל = l, מ/ם = m, נ = n.u., ן = ts, ר = r, ש = sj,
ת = t

klinkers: אַ = á, א = a, אֵ = é, אֶ = è, אִ = e of klankloos, אָ = o

אַבְרָם (av.ram) = Abram; אַבְרָהָם (av.rá.ham) = Abraham

לוֹט (lot) = Lot

לֵאָה (lé.á) = Lea

דָּבָר (dá.var) = woord, zaak, ding

Ook in de ד staat aan het begin van een woord in principe altijd een punt, maar die horen we niet!

אוֹר (or) = licht; הָאוֹר (há.or) = het licht;

אֵל (èl) = naar, tot; הַשֶּׁמֶשׁ (hasj.sjè.mèsj) = de zon

Opdracht 1

Een aanrader! Maak eerst de extra oefening!

Ga links op de site naar "extra oefeningen" en vervolgens naar "extra oefening les 2".

Bij de volgende woorden zijn de klinkertekens weggelaten. Probeer ze toch uit te spreken en geef de betekenis van die woorden.

a אלהים = _____

b הארץ = _____

c ויאמר = _____

d בראשית = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 2

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 2 Vertaal de volgende zinnetjes.

Let op: Soms worden twee of meer woorden door een streepje met elkaar verbonden. Doordat het eerste woord de klemtoon verliest, treden er klinkerveranderingen op. Bijvoorbeeld: אֶת־ wordt אֶתְ

a בָּרָא אֶת־הָאָדָם = _____

b בָּרָא אֶת־הָאֹר = _____

c וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי־בְרָהֶם = _____

d רָאָה אֶת־לֵאָה = _____

e בָּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאֹר = _____

f בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ
= _____

g בָּרָא אֶת־הַשָּׁמַיִם = _____

De antwoorden vindt u op de volgende pagina!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 2

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1

Bij de volgende woorden zijn de klinkertekens weggelaten. Probeer ze toch uit te spreken en geef de betekenis van die woorden.

- a אלהים = (è.lo.hiem) - God
- b הארץ = (há.á.rets) - de aarde
- c ויאמר = (way.yo.mer) - en hij zei
- d בראשית = (be.ré.sjiet) - in het begin

Opdracht 2 Vertaal de volgende zinnetjes.

Let op: Soms worden twee of meer woorden door een streepje met elkaar verbonden. Doordat het eerste woord de klemtoon verliest, treden er klinkerveranderingen op. Bijvoorbeeld: אֶת־ wordt אֶתְּ-

- a בָּרָא אֶת־הָאָדָם = Hij schiep de mens.
- b בָּרָא אֶת־הָאוֹר = Hij schiep het licht.
- c וַיֹּאמֶר אֶל־אַבְרָהָם = En hij zei tegen Abraham.
- d רָאָה אֶת־לֵאָה = Hij zag Lea.
- e בָּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאוֹר = God schiep het licht.
- f בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת־הָאָרֶץ = In het begin schiep God de aarde.
- g בָּרָא אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ = Hij schiep de zon.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 3

TalencentrumBarneveld.nl

We gaan weer verder met het leren van de letters en klinkers.

We bekijken het woord יִצְחָק. Een woord vol nieuwe letters. We lezen van rechts naar links. De eerste letter is de י, de yod. Onder de yod staat een punt. Die punt wordt uitgesproken als de "i" in het woord pit. De tweede letter is de צ, de tsádé. Uitspraak: ts. U kent hem zoals hij aan het eind van een woord geschreven wordt, namelijk zo: יָ. Onder de tsádé staat een dubbele punt. Deze wordt in dit geval niet uitgesproken. De derde letter is de ח, de chét. Deze wordt uitgesproken als onze "ch". De klinker eronder kent u. De vierde letter is de ק, de qof. Hij wordt uitgesproken als onze "q". De uitspraak is dus (yits.chaq). יִצְחָק = Izak. Let op: yits.chaq en niet yits.cháq, want als de klemtoon op de laatste letter-greep valt, is de uitspraak a i.p.v. á als die lettergreep *met een medeklinker begint en met een medeklinker eindigt*. Zie ook: á.dam, av.ram en dá.var.

נִסָּה = hij beproefde

De eerste medeklinker is de נ, de noen. Hij wordt uitgesproken als onze "n". Aan het eind van een woord heeft hij een andere vorm namelijk zo: ך. Ook de tweede medeklinker, de ס, is nog onbekend. Het is de sámèg en hij wordt uitgesproken als onze "s". De punt in de sámèg wijst hier op verdubbeling van de sámèg. De uitspraak is dus: (nis.sá)

U weet al dat אֱל (él) = God en dat אֱלֹהִים (è.lo.hiem) = God

U leert nu nog een naam van God namelijk יהוה = HEERE. De Joden durfden deze naam niet uit te spreken. Daarom staan er geen klinkertekens bij.

We kijken naar gen.22:1

(...) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲיֵנִי:

Wat moet u nog weten om de hele tekst te kunnen vertalen?

וַיֹּאמֶר (we) = en; Dit woord wordt aan het volgende woord "vastgeplakt".

אֵלָיו (é.láv) = naar hem, tot hem, tegen hem. Let op de uitspraak!

הֲיֵנִי (hin.né.nie) = zie hier ben ik; Let op! ׃ duidt het eind van de zin aan.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 3

TalencentrumBarneveld.nl

U kunt nu deze tekst lezen vertalen. Die vertaling kan luiden:

En God beproefde Abraham en Hij zei tegen hem: "Abraham" en hij zei: "Zie hier ben ik."

Het APV

Als we straks verder gaan lezen in gen.22 komen we woorden tegen als: *zijn* ezel, *uw* zoon, *mijn* vader. We bekijken deze woorden eens goed.

בֵּן (bén) = zoon בְּנִי (bin.gá) = uw zoon / jouw zoon
 יָד (yád) = hand יָדִי (yá.de.gá) = uw hand / jouw hand
 סוּס (soes) = paard סוּסִי (soe.se.gá) = uw paard / jouw paard

U leert er weer een nieuwe letter bij, de ך. Het is de kaf. Uitspraak:"g"
 Aan het einde van een woord schrijven we hem als volgt:ך. Op een andere plaats in een woord schrijven we hem zo: כ. Aan het begin van een woord schrijven we hem met een punt erin! Dus zo כּ. Deze letter wordt dan uitgesproken als onze "k".

In סוּס (soes) ziet u een nieuwe klinker, de ם, die we uitspreken als "oe".
 U hebt ook gezien dat de woorden in het tweede rijtje steeds op gá eindigen.
 En daarom is de betekenis *uw* zoon, *uw* hand enz. .

We spreken hier van een **A**angehangen **P**ersoonlijk **V**oornaamwoord.

סוּסִי = uw paard

We bekijken nog twee van zulke rijtjes:

בְּנוֹ (be.no) = *zijn* zoon. בְּנִי (be.nie) = *mijn* zoon.
 יָדוֹ (yá.do) = *zijn* hand יָדִי (yá.die) = *mijn* hand
 סוּסוֹ (soe.so) = *zijn* paard סוּסִי (soe.sie) = *mijn* paard

U ziet: ם (o) aan het eind van een zelfstandig naamwoord wijst op *zijn*.

U ziet ook: ך (ie) aan het eind van een zelfstandig naamwoord wijst op *mijn*.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 3

TalencentrumBarneveld.nl

סוּסוֹ = *zijn* paard סוּסִי = *mijn* paard

We kunnen nu weer iets verder lezen in gen.22.

וַיֹּאמֶר קַח-נָא אֶת-בְּנִי אֶת-יְחִידְךָ ...

Twee woorden moet u nog weten:

קַח-נָא (qach-ná) = neem toch; יְחִידְךָ (ye.chie.de.gá) = uw enige

Vertaling: *En Hij zei: "Neem toch uw zoon, uw enige ..."*

Opdracht 1

Aanrader! Maak eerst de extra oefening!

- a בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֶת הָאָרֶץ = _____
- b וְהָאֱלֹהִים נִסָּה אֶת-אַבְרָהָם = _____
- c רָאָה אֶת-לֵאָה = _____
- d קַח-נָא אֶת-בְּנִי = _____

Opdracht 2

Onthoud de volgende woorden: קוֹל = stem, נֶעֱר = knecht, אָח = broer
Bij ieder woord uit de linker kolom past één woord uit de rechter kolom.
Verbind deze met een lijn.

קוֹל	1		1	mijn vader
בְּנִי	2		2	zijn hand
אָבִי	3		3	mijn broer
יָדוֹ	4		4	mijn paard
סוּסִי	5		5	uw zoon
אָחִי	6		6	uw knecht
נֶעֱרְךָ	7		7	zijn stem

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 3**TalencentrumBarneveld.nl****Opdracht 3 Vertaal.**Onthoudt: **יְשָׁמַע** (yisj.ma) = hij hoorta **וַיֹּאמֶר ה' לְנָבִי בְנֵי** = _____b **וַיֹּאמֶר אֵלָיו** = _____c **יְשָׁמַע יְהוָה אֶת־קוֹלִי** = _____**De antwoorden vindt u op de volgende pagina!**

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 3

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1

- a בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֶת הָאָרֶץ = In het begin schiep God de aarde.
 b וַהֲאֵלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם = En God beproefde Abraham.
 c רָאָה אֶת־לֵאָה = Hij zag Lea.
 d קַח־נָא אֶת־בְּנֶךָ = Neem toch uw zoon.

Opdracht 2

1-7; 2-5; 3-1; 4-2; 5-4; 6-3; 7-6

Opdracht 3 Vertaal.

Onthoudt: יִשְׁמַע (yisj.ma)= hij hoort

- a וַיֹּאמֶר הִנְנִי בְנִי = En hij zei: "Zie hier ben ik, mijn zoon".
 b וַיֹּאמֶר אֵלָיו = En hij zei tegen hem.
 c יְשׁוּעָה יִשְׁמַע אֶת־קוֹלִי = De HEERE hoort mijn stem.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 1, 2 en 3

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Zet achter de volgende woorden de *uitspraak*.

טוֹב	=	_____	אֵת	=	_____
דְּבַר	=	_____	יְחִידָהּ	=	_____
וַיֹּאמֶר	=	_____	סוּסוֹ	=	_____
הַשָּׁמַיִם	=	_____	נֶסֶחַ	=	_____

Opdracht 2 "lijntrekken"

סוּסָךְ	1		1	HEERE
בְּרֵאשִׁית	2		2	Izak
יִצְחָק	3		3	mijn vader
יָדוֹ	4		4	knecht
נֵעַר	5		5	in den beginne
אֵל	6		6	uw paard
אָבִי	7		7	zijn hand
יְהוָה	8		8	God

Opdracht 3 Probeer deze zinnestjes uit te spreken en geef de vertaling.

אדם רע	=	_____
ברא אלהים את האדם	=	_____
ברא את־השמש	=	_____
נסח את־אברהם	=	_____
ויאמר קח־נא את־בנך	=	_____
ויאמר הֲנִי בני	=	_____

De antwoorden vindt u op de volgende pagina!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 1, 2 en 3

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 Zet achter de volgende woorden de *uitspraak*.

טוֹב	= tof	אֵת	= ét
דְּבַר	= dá.var	יְחִידָהּ	= ye.chie.de.gá
וַיֹּאמֶר	= way.yo.mèr	סוֹסוֹ	= soe.so
הַשְּׂמֶשׁ	= hasj.sjè.mèsj	נִסָּה	= nis.sá

Opdracht 2 "lijntrekken"

1-6; 2-5; 3-2; 4-7; 5-4; 6-8; 7-3; 8-1

Opdracht 3 Probeer deze zinnetjes uit te spreken en geef de vertaling.

אָדָם רַע	= Een mens is slecht.
בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם	= God schiep de mens.
בָּרָא אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ	= Hij schiep de zon.
נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם	= Hij beproefde Abraham.
וַיֹּאמֶר קַח־נָא אֶת־בְּנִךְ	= En hij zei: "Neem toch uw zoon."
וַיֹּאמֶר הֲנִי בְנִי	= En hij zei: "Zie hier ben ik, mijn zoon."

Zijn deze gratis lessen u bevallen? Maak dan **een (kleine, vrijwillige) gift** over!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 4

TalencentrumBarneveld.nl

Werkwoorden

Het tweede woordje uit de Bijbel is **בָּרָא**. Dit is een *werkwoordsvorm*. Deze vorm kan betekenen: Hij schiep. Dit werkwoord wordt aangeduid met de *stam* **ברא**. De **ב**, **ר** en **א** noemen we *stamletters*.

De meeste werkwoorden hebben een stam van *drie* medeklinkers. Het voorbeeldwerkwoord voor de *regelmatige* werkwoorden is **קָטַל** = doden.

קָטַל (qá.tal)	hij doodde; hij heeft gedood
-----------------------	------------------------------

De bovenstaande werkwoordsvorm behoort tot het *perfectum*. Dit is een werkwoordstijd die in het algemeen aangeeft dat een handeling heeft plaatsgevonden.

Hier volgt nog een aantal werkwoordsvormen. Ze horen allen tot het perfectum.

רָאָה (rá.á) = <i>hij zag, hij heeft gezien</i>	רָאָה = zien
אָמַר (á.mar) = <i>hij zei, hij heeft gezegd</i>	אָמַר = zeggen
לָקַח (lá.qach) = <i>hij nam, hij heeft genomen</i>	לָקַח = nemen
שָׁמַע (sjá.ma) = <i>hij hoorde, hij heeft gehoord</i>	שָׁמַע = horen

voorbeeldzinnetjes:

אָמַר אֶל־אַבְרָם = hij zei tegen Abram

עֲצֵי הָעֵלֶם (a.tsé há.o.lam) = het hout voor het brandoffer

U ziet: een *nieuwe* klinker:(**ְ**) Het is een *korte* a. We schrijven hem klein: a

לָקַח אֶת־עֲצֵי הָעֵלֶם = hij nam het hout voor het brandoffer

Een andere vorm is de *narrativus*, een verhaalvorm. (Lat.: narrare = vertellen)

וַיִּקְטַל (way.yiq.tol)	en hij doodde
---------------------------------	---------------

Let op! De yod is verdubbeld! Er staat een punt in!

Deze werkwoordsvorm ziet er meestal zo uit: **ויִXXX**

Hier volgt nog een aantal van deze vormen:

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 4

TalencentrumBarneveld.nl

וַיִּרְא (way.yar) = en hij zag

וַיִּשְׁמַע (way.yisj.ma) = en hij hoorde

וַיֹּאמֶר (wa.yo.mèr) = en hij zei

וַיִּקַּח (way.yiq.qach) = en hij nam

וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת־שָׂרַי = en Abram nam Saraï

Onthoud: כִּי (kie) = dat

וַיִּרְא אֱלֹהִים כִּי־טוֹב = letterlijk: en hij zag God dat goed
= en God zag dat het goed was.

Opdracht 1 "lijntrekken"

			1	en hij nam
לָקַח	1		2	en hij zag
וַיִּרְא	2		3	en hij doodde
קָטַל	3		4	en hij hoorde
שָׁמַע	4		5	hij hoorde
וַיִּקְטַל	5		6	hij nam
			7	hij doodde

We lezen weer verder in Gen. 22. Het eerste deel kent u al.

וַיֹּאמֶר קַח־נָא אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יִחִידְךָ אֲשֶׁר אָהַבְתָּ אֶת־יִצְחָק
וְלֶךְ־לְךָ אֶל־אֲרָץ הַמֹּרְיָה ...

De volgende woorden moet u nog weten om de tekst te kunnen vertalen:

אֲשֶׁר (a.sjèr) = die, dat

אָהַבְתָּ (á.hav.tá) = u hebt lief

וְלֶךְ־לְךָ (we.lèg-le.gá) = en ga!

הַמֹּרְיָה (ham.mo.rie.yá) = Moria

Vertaling: *En Hij zei: "Neem toch uw zoon, uw enige die u liefhebt, Izaak, en ga naar het land Moria ..."*

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 4

TalencentrumBarneveld.nl

In een *verhalende* tekst zoals de tekst over het offer van Abraham komen heel veel *narrativus-vormen* voor. In *dichterlijke* teksten daarentegen *heel weinig*.

Omdat we steeds een stukje verder lezen in gen.22 volgen hier nog wat *narrativus-vormen* uit dit hoofdstuk.

וַיַּשְׁכֵּם (way.yasj.kém) = en hij stond vroeg op

וַיַּחְבֹּשׁ (way.ya.cha.vosj) = en hij zadelde, חָבַשׁ = zadelen

וַיַּבְקַע (way.ye.vaq.qa)* = en hij kloofde

וַיֵּקָם (way.yá.qom)** = en hij stond op

וַיֵּלֶךְ (way.yé.lèg) = en hij ging, הָלַךְ = gaan

* We spreken וַיַּעַי (way.ye) uit als of er וַיַּעַי (way.ye) staat.

** We spreken hier de (ַ) in de laatste lettergreep als een "o" uit.
(Later meer daarover.)

Opdracht 2 "lijntrekken"

			1	uitspraak: (way.yá.qom)
וַיֵּלֶךְ	1		2	en ga!
וַיֵּקָם	2		3	gaan
חָבַשׁ	3		4	hij ging
וַיַּבְקַע	4		5	zadelen
וַיַּבְקַע	5		6	hij kloofde
וַיֵּלֶךְ	6		7	en hij ging
			8	en hij kloofde

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 4**TalencentrumBarneveld.nl**

Opdracht 3 Probeer de woorden uit te spreken van vertaal de zinnen.

a וישכם אברהם =

b קחנא אתבנך =

c ולךלך אלארץ המריה =

Opdracht 4 Vertaal de volgende zinnetjes.

a בקרא אלהים אתהאור =

b וירא אלהים כיטוב =

c ראה יעקב אתרחל =

d ויקח אברהם אתשרי =

De antwoorden vindt u op de volgende pagina!

Maak ook de extra oefening ! U kunt deze vinden op de site als u "extra oefeningen" aanklikt.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 4

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 "lijntrekken"

1-6; 2-2; 3-7; 4-5; 5-3

Opdracht 2 "lijntrekken"

1-4; 2-1; 3-5; 4-8; 5-2; 6-7

Opdracht 3 Probeer de woorden uit te spreken van vertaal de zinnen.

a וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם = En Abraham stond vroeg op.

b קַח-נָא אֶת-בְּנִי = Neem toch uw zoon.

c וְלָךְ-לְךָ אֶל-אֲרָץ מֹרְיָה = En ga naar het land Moria.

Opdracht 4 Vertaal de volgende zinnetjes.

a בָּרָא אֱלֹהִים אֶת-הָאֹר = God schiep het licht.

b וַיֵּרָא אֱלֹהִים כִּי-טוֹב = En God zag dat het goed was.

c רָאָה יַעֲקֹב אֶת-רָחֵל = Jacob zag Rachel.

d וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת-שָׂרַי = En Abram nam Saraï

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 5

TalencentrumBarneveld.nl

Nogmaals: het APV

In les 3 kwam het APV aan de orde.

U leerde daar: בְּנוֹ = *zijn* zoon, יָדוֹ = *zijn* hand

In deze les leert u een nieuw woord: חֲמֹרָו (cha.mo.ro) = *zijn* ezel

U leert nog een paar nieuwe woorden:

נְעָרָיו (ne.á.ráv) = *zijn* knechten

עֵינָיו (é.náv) = *zijn* ogen

סוּסָיו (soe.sáv) = *zijn* paarden

u ziet: סוּסוֹ *zijn* paard סוּסָיוֹ *zijn* paarden

De *yod* (י) na de stam wijst er in het algemeen op dat het zelfstandig naamwoord in het *meervoud* staat!

Zo is סוּסוֹ = uw paard en סוּסָיוֹ = uw paarden

Het ging in les 3 over zelfstandige naamwoorden met een APV.

We gaan het nu hebben over *voorzetsels* met een APV.

Voorzetsels zijn: *in, op, boven, tegen, voor, enz.*

In gen. 4:15 lezen we: וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה = en de HEERE zei tegen hem

לוֹ is het voorzetsel לְ (= o.a. tegen) met daar aangehangen הָ (hem).

Achter zelfstandige naamwoorden wijst הָ op " van *hem* " = "zijn"

Achter andere woorden het הָ wijst op *hem*.

בּוֹ is het voorzetsel בְּ (= o.a. in) met daar aangehangen הָ (hem)

אֵתָו is het voorzetsel אֶת (= o.a. met, bij) met er aangehangen הָ (hem)

לוֹ tegen **hem**

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 5

TalencentrumBarneveld.nl

Een APV kan ook aan een *werkwoord* gehangen worden:

קָטַלְוּ is de werkwoordsvorm קָטַל (= hij doodde) met daar aangehangen ו (hem). Dus: קָטַלְוּ = hij doodde *hem*.

Opdracht 1 "lijntrekken"

Bij ieder woord uit de linker kolom past een woord uit de rechter kolom. Verbind deze met een lijn.

			1	zijn oog
יָדוּ	1		2	hij doodde hem
קָטַלְוּ	2		3	in hem
עֲבָדָיו	3		4	zijn knechten
בּוֹ	4		5	met hem
נְעָרָיו	5		6	zijn hand
אֹתוֹ	6		7	zijn knecht
			8	uitspraak: (é.náv)

Als u de volgende woordjes nog even goed bekijkt, kunt u gen.22:3 helemaal lezen. En dat is geen kort versje!

בְּבֹקֶר = בֹּקֶר (morgen) met voorgevoegd בּ; בּ = בָּ + הָ (dus: in *de*)
 שְׁנַיִם = twee van; הַמָּקוֹם = de plaats

Vertaal אָמַר met "Hij had gezegd".

וַיִּשְׁכַּם אַבְרָהָם בְּבֹקֶר וַיַּחֲבֹשׁ אֶת־חֲמורָיו וַיִּקַּח אֶת־שְׁנַיִם נְעָרָיו
 וְאֵת יֶצְחָק בְּנוֹ וַיִּבְקַע עֲצֵי עֵלֶה וַיִּקֶּם וַיִּלְךָ אֶל־הַמָּקוֹם
 אֲשֶׁר־אָמַר לוֹ הָאֱלֹהִים:

(Heeft u nog gedacht aan een gift?)

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 5

TalencentrumBarneveld.nl

Vast en zeker is het u gelukt om ongeveer de volgende vertaling te vinden:

En Abraham stond vroeg op in de morgen, en zadelde zijn ezel, en nam twee van zijn knechten met zich, en Izak zijn zoon; en hij kloofde hout voor het brandoffer, en hij stond op, en ging naar de plaats, die God hem gezegd had.

וַיִּשְׁכַּח is vertaald met "en hij stond vroeg op". Als u in uw Bijbel kijkt, zult u zien dat daar in plaats van het woordje "en" dikwijls iets anders staat. U ziet daar bijvoorbeeld: "toen" of "maar". Ook u mag dat doen. Let echter goed op het zinsverband!

Telwoorden

Voor de opdrachten nog even iets over telwoorden.

In de volgende tabel vindt u de *rangtelwoorden* 1 t/m 7.

Rangtelwoorden zijn telwoorden die eindigen op -de of -ste. Alleen voor de getallen 1 t/m 10 bestaan in het Hebreeuws speciale rang-telwoorden.

Leert u de volgende rangtelwoorden.

Van drie woorden krijgt u de uitspraak:

שְׁבִיעִי (sje.vie.ie), רְבִיעִי (re.vie.ie), שְׁלִישִׁי (sje.lie.sjie)

1	יום אֶחָד (de eerste dag)	5	יום חֲמִישִׁי (de vijfde dag)
2	יום שֵׁנִי (de tweede dag)	6	יום שֵׁשִׁי (de zesde dag)
3	יום שְׁלִישִׁי (de derde dag)	7	יום שְׁבִיעִי (de zevende dag)
4	יום רְבִיעִי (de vierde dag)		

Opdracht 2 Voorzie de volgende woorden van klinkertekens en vetaal ze.

1. שְׁנִי = _____ 2. רְבִיעִי = _____ 3. שְׁבִיעִי = _____

Opdracht 3 Vertaal de volgende zinnestjes

a וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי נְעָרָיו אֹתוֹ = _____

b הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים = _____

c וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה = _____

d בַּיּוֹם רְבִיעִי בָרָא אֱלֹהִים הַשֶּׁמֶשׁ (= zon)
= _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 5

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 4 "lijntrekken"

Bij ieder woord uit de linker kolom past een woord uit de rechter kolom.
Verbind deze met een lijn.

			1	uitspraak: (sje.vie.ie)
רְבִיעִי	1		2	tweede
שְׁבִיעִי	2		3	derde
שְׁנִי	3		4	vierde
בַּבֶּקֶר	4		5	en hij kloofde
שְׁלִישִׁי	5		6	zesde
שָׁשִׁי	6		7	eerste
חֲמִישִׁי	7		8	in de morgen
			9	vijfde

De antwoorden vindt u op de volgende pagina!

(Na deze les vermelden we deze mededeling niet meer!)

Maak ook de extra oefening ! U kunt deze vinden op de site als u "extra oefeningen" aanklikt.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 5

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 "lijntrekken"

1-6; 2-2; 3-8; 4-3; 5-4; 6-5;

Opdracht 2 Voorzie de volgende woorden van klinkertekens en vetaal ze.

1. שְׁנִי = tweede 2. רְבִיעִי = vierde 3. שְׁבִיעִי = zevende

Opdracht 3 Vertaal de volgende zinnestjes

- a וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי נְעָרָיו אִתּוֹ = En hij nam twee van zijn knechten met zich.
- b הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים
= De plaats die God tegen hem gezegd had.
- c וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה = En de HEERE zei tegen hem.
- d בַּיּוֹם רְבִיעִי בָּרָא אֱלֹהִים הַשֶּׁמֶשׁ (שֶׁמֶשׁ = zon)
= De vierde dag schiep God de zon.

Opdracht 4 "lijntrekken"

1-4; 2-1; 3-2; 4-8; 5-3; 6-6; 7-9

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 6

TalencentrumBarneveld.nl

Werkwoorden

Er zijn stamletters die veranderingen teweeg brengen in bepaalde werkwoords-vormen. Bijvoorbeeld de נ.

נָפַל = vallen; נָפַל (way.yip.pol) = en hij viel

Waar is de נ gebleven?

Hier heeft een zelfde proces plaatsgevonden als bij ons woord balling. Het oorspronkelijke woord was banling. Later werd het balling.

Zo ook bij נָפַל De נ werd een פ. Vandaar de verdubbeling (פפ).

We zien nu nog maar twee stamletters, waarvan er weliswaar één verdubbeld is! Die verdubbeling ziet u ook in de uitspraak: (way.yip.pol)

En dit verschijnsel zien we ook bij נָשָׂא.

Deze vorm komt van het werkwoord נָשָׂא = opheffen

De נ is verdwenen. De ש is verdubbeld.

נָשָׂא (way.yis.sá) = en hij hief op

We zien nu nog maar twee stamletters, waarvan er weliswaar één verdubbeld is!

Hetzelfde zien we ook bij het werkwoord לָקַח = nemen.

לָקַח (way.yiq.qach) = en hij nam. De ל is verdwenen. De ק is verdubbeld.

We zien nu nog maar twee stamletters, waarvan er weliswaar één verdubbeld is!

Ook bij het werkwoord הָלַךְ = gaan kan de ה verdwijnen.

הָלַךְ (way.yé.lèg) = en hij ging. De ה is verdwenen!

We zien hier echt nog maar twee stamletters!

Een ander verschijnsel is dat de ה als laatste letter in bepaalde gevallen verdwijnt.

הָרָא = zien; הָרָא (way.yar) = en hij zag. De ה is verdwenen.

We bekijken tenslotte nog het werkwoord נָכַח = slaan

נָכַח = en hij sloeg

We zien hier dat er van de drie stamletters nog maar één over is.

Alleen de middelste, de "כ". De "נ" en de "ח" zijn beide verdwenen!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 6

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 "lijntrekken"

			1	en hij hief op
וַיִּשָׂא	1		2	en hij zadelde
וַיַּרְא	2		3	en hij stond vroeg op
וַיִּשְׂכֶּם	3		4	en hij nam
וַיֹּאמֶר	4		5	en hij zag
וַיֵּקַח	5		6	en hij ging
			7	en hij kloofde

U kunt nu weer een stukje van gen.22 vertalen. Drie woorden moet u nog weten:

שְׁבוּ-לָכֶם = blijven jullie; פֹּה = hier; בֵּי = bij

בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּשָׂא אַבְרָהָם אֶת-עֵינָיו וַיַּרְא אֶת-הַמָּקוֹם

וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל-נְעָרָיו שְׁבוּ-לָכֶם פֹּה עִם-הַחֲמוֹר

Vertaling: Op de derde dag, toen hief Abraham zijn ogen op, en hij zag de plaats. En Abraham zei tegen zijn knechten: Blijven jullie hier bij de ezel ...

Opdracht 2 Vertaal de volgende zinnestjes.

- וַיֵּקַח אֶת-שְׁנֵי נְעָרָיו = _____
- וַיִּשָׂא אֶת-עֵינָיו = _____
- וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה = _____
- וַיַּרְא אֶת-הַמָּקוֹם = _____
- וַיֹּאמֶר אֶל-נְעָרָיו = _____
- בָּרָא אֱלֹהִים אֶת-הַשָּׁמַיִם = _____
- רָאָה יַעֲקֹב אֶת-רַחֵל = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 6

TalencentrumBarneveld.nl

Opnieuw werkwoorden

וַיִּשֶׁם (way.yá.sèm)= en hij legde; Ook hier missen we een stamletter. Hier missen we echter de *tweede*. Deze narrativus komt namelijk van het werkwoord שָׁם = neerleggen. De *yod* verdwijnt hier en daar. Er is nog zo'n soort werkwoord nl. קָם = opstaan. Dit werkwoord verliest ook in sommige gevallen de middelste stamletter. Ook in de narrativus-vorm: וַיִּקָּם (way.yá.qom)= en hij stond op. Let op: Een **á** in een gesloten lettergreep zonder klemtoon wordt uitgesproken als een **o**.

	שָׁם (neerleggen)	קָם (opstaan)
perfectum	שָׁם (י verdwenen)	קָם (ו verdwenen)
narrativus	וַיִּשֶׁם (י verdwenen)	וַיִּקָּם (ו verdwenen)

Opnieuw kunnen we een stukje vertalen van gen.22.
Vooraf moet u echter de volgende woorden nog weten.

עַל = op

הָאֵשׁ (ha.ésj) = het vuur

הַמַּאֲכָלֶת (ham.ma.a.gè.lèt) = het mes

וַיֵּלְכוּ (way.yé.le.goe) = en zij gingen

שְׁנֵיהֶם (sje.né.hèm) = beiden

יַחַד (yach.dáv) = tezamen

וַיִּקַּח אַבְרָהָם אֶת־עֵצֵי הָעֹלָם וַיִּשֶׁם עַל־יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּקַּח בְּיָדוֹ
אֶת־הָאֵשׁ וְאֶת־הַמַּאֲכָלֶת וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחַד׃

Vertaling:

En Abraham nam het hout voor het brandoffer en hij legde het op Izak, zijn zoon, en hij nam het vuur en het mes in zijn hand en zij gingen beiden tezamen.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 6

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 3 "lijntrekken"

			1	en zij gingen
הַאֵשׁ	1		2	het mes
וַיִּשֶׂם	2		3	en hij nam
הַמֵּאֲכָלֹת	3		4	en hij legde
בַּיָּדוֹ	4		5	het vuur
וַיֵּלְכוּ	5		6	tezamen
			7	in zijn hand

Opdracht 4 Vertaal de volgende zinnetjes.

Onthoud: סֹדֹמָה (se.do.má) = naar Sodom

- וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת־הַמֵּאֲכָלֹת = _____
- וַיִּקַּח אֶת־עֵצֵי הָעֵלֶם = _____
- וַיִּקַּח אֲבָרָהֶם בְּיָדוֹ אֶת־הָאֵשׁ = _____
- וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו = _____
- וַיֵּלְכוּ סֹדֹמָה = _____

Maak ook de extra oefening ! U kunt deze vinden op de site als u "extra oefeningen" aanklikt.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 6

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 "lijntrekken"

1-1; 2-5; 3-3; 4-6; 5-4

Opdracht 2 Vertaal de volgende zinnen.

- וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי נְעָרָיו = En hij nam twee van zijn knechten.
- וַיִּשָּׂא אֶת־עֵינָיו = En hij hief zijn ogen op.
- וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה = En de HEERE zei tegen hem.
- וַיֵּרָא אֶת־הַמָּקוֹם = En hij zag de plaats.
- וַיֹּאמֶר אֶל־נְעָרָיו = En hij zei tegen zijn knechten.
- בָּרָא אֱלֹהִים אֶת־הַשֶּׁמֶשׁ = God schiep de zon.
- רָאָה יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל = Jacob zag Rachel

Opdracht 3 "lijntrekken"

1-5; 2-4; 3-2; 4-7; 5-1

Opdracht 4 Vertaal de volgende zinnen.

Onthoud: סְדוֹמָה (se.do.má) = naar Sodom

1. וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת־הַמַּאֲכָלֶת = En hij nam het mes in zijn hand.
2. וַיִּקַּח אֶת־עֵצֵי הָעֹלָם = En hij nam het hout voor het brandoffer
3. וַיִּקַּח אַבְרָהָם בְּיָדוֹ אֶת־הָאֵשׁ = En Abraham nam het vuur in zijn hand.
4. וַיֵּלְכוּ שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו = En zij gingen beiden tezamen.
5. וַיֵּלְכוּ סְדוֹמָה = En zij gingen naar Sodom.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 4, 5 en 6

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 "lijntrekken"

Bij ieder woord uit de linker kolom past een woord uit de rechter kolom. verbind deze met een lijn.

			1	hij legde
רָאָה	1		2	hij nam
וַיִּשְׁמַע	2		3	en hij zag
לָקַח	3		4	en hij hoorde
וַיִּרְאֵה	4		5	en hij legde
וַיַּזְכֵּר	5		6	en hij zadelde
וַיֵּשְׁבוּ	6		7	en zij gingen
וַיִּשְׁאָל	7		8	hij zag
			9	en hij ging

Opdracht 2 Vertaal de volgende zinnetjes.

וַיֹּאמֶר קַח-נָא אֶת-בְּנֵיךָ	=	_____
וְלִדְ-לְךָ אֶל-אֶרֶץ הַמִּדְבָּר	=	_____
יּוֹם אֶחָד	=	_____
בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּשָּׂא אֶת-עֵינָיו	=	_____
וַיִּרְאֵה אֶת-הַמָּקוֹם	=	_____
וַיֹּאמֶר אֶל-נְעָרָיו	=	_____

Opdracht 3 Probeer de woorden uit te spreken en vertaal de tekst.

רָאָה יַעֲקֹב אֶת-רַחֵל	=	_____
יּוֹם שֵׁנִי	=	_____
וַיִּקַּח בִּידוֹ אֶת-הַמְּאָכֶלֶת	=	_____
וַיִּשָּׂא אֶבְרָהָם אֶת-עֵינָיו	=	_____

ANTWOORDEN

Opdracht 1

1-8; 2-4; 3-2; 4-3; 5-7; 6-5; 7-9

Opdracht 2

Vertaal de volgende zinnestelsjes.

וַיֹּאמֶר קַח-נָא אֶת-בְּנִי = En hij zei: "Neem toch uw zoon."

וּלְךָ-לָךְ אֶל-אֲרֵץ מוֹרְיָה = En ga naar het land Moria.

יוֹם אֶחָד = de eerste dag

בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי וַיִּשָּׂא אֶת-עֵינָיו
= Op de derde dag, toen hief hij zijn ogen op.

וַיִּרָא אֶת-הַמָּקוֹם = En hij zag de plaats.

וַיֹּאמֶר אֶל-נְעָרָיו = En hij zei tegen zijn knechten.

Opdracht 3

Probeer de woorden uit te spreken en vertaal de tekst.

רָאָה יַעֲקֹב אֶת-רָחֵל = Jacob zag Rachel.

יוֹם שֵׁנִי = de tweede dag

וַיִּקַּח בְּיָדוֹ אֶת-הַמָּאֲכָלֶת = En hij nam het mes in zijn hand.

וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת-עֵינָיו = En Abraham hief zijn ogen op.

Hebt u al een **gift** overgemaakt?

Alleen m.b.v. uw **gift** kan deze site blijven bestaan en uitgebreid worden!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 7

TalencentrumBarneveld.nl

We lezen weer een stukje verder in gen.22
Alleen het eerste woord kent u niet!

וַיָּבֹאוּ (way.yá.vo.oe) = en zij kwamen

וַיָּבֹאוּ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר־לוֹ הָאֱלֹהִים

En zij kwamen aan de plaats die God hem gezegd had

Werkwoorden

Tot nu toe hebben we steeds werkwoordsvormen besproken die eruit zagen als: *hij*(perfectum), en *hij* ... (narrativus) .

Nu kijken we naar vormen als: *zij* (perfectum), en *zij* ... (narrativus)

קָטְלוּ (qá.te.loe) perfectum

zij doodden; zij hebben gedood

Deze werkwoordsvorm ziet er dus zo uit: וַיִּכְחַדוּ (XXX de stamletters)

Voorbeelden:

לָקְחוּ (lá.qe.choe) = zij namen

שָׁלְחוּ (sjá.le.choe) = zij zonden

אָמְרוּ (á.me.roe) = zij zeiden

narrativus:

וַיִּקְטְלוּ (way.yiq.te.loe) narrativus

en *zij* (mannen!) doodden

Deze werkwoordsvorm ziet er dus meestal zo uit: וַיִּכְחַדוּ
voorbeelden:

וַיֹּאמְרוּ (way.yo.me.roe) = en zij zeiden

וַיֵּלְכוּ (way.yé.le.goe) = en zij gingen

וַיִּשְׁמְעוּ (way.yisj.me.oe) = en zij hoorden

וַיִּשְׁלְחוּ (way.yisj.le.choe) = en zij zonden

וַיָּבֹאוּ (way.yá.vo.oe) = en zij kwamen

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 7

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 "lijntrekken"

			1	en zij hoorden
וַיִּלְכוּ	1		2	zij gingen
לָקַח	2		3	en zij zonden
וַיִּשְׁמָעוּ	3		4	hij hoorde
אָמְרוּ	4		5	en zij gingen
שָׁמַע	5		6	hij nam
וַיִּשְׁלְחוּ	6		7	zij zeiden
			8	en zij namen

We lezen weer verder in gen.22

Deze twee regels kunt lezen op vier woorden na. Hier volgen ze:

הִנֵּה (hin.né) = zie

הָעֵצִים (há.é.tsiem) = het hout

וְאַיֶּה (we.ay.yé) = maar waar?

לָמָּה (sjè) = lam

LET OP! בְּנִי Geen punt in de ב! Dit komt door de ie-klank van הִנֵּה בְּנִי.

וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל־אֲבִרְהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הִנֵּה בְנִי
וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים וְאַיֶּה הַשָּׂה לְעֹלָם:

En Izak zei tegen Abraham, zijn vader, en hij zei: "Mijn vader" en hij zei: "Zie hier ben ik mijn zoon." En hij zei: "Zie, het vuur en het hout, maar waar is het lam voor het brandoffer?"

Enkelvoud en meervoud

עֵץ betekent "hout", maar עֵצִים betekent ook "hout".

Wat is het verschil tussen beide woorden?

עֵץ staat in het *enkelvoud* en עֵצִים staat in het *meervoud*.

Het Hebreeuws kent *manlijke* en *vrouwelijke* woorden.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 7

TalencentrumBarneveld.nl

עַיִן is een *manlijk* woord.

Het meervoud van een *manlijk* woord wordt verkregen door het achtervoegsel יָם (iem) bij dat woord te plaatsen.

חֶרֶב (chè.rèv) = zwaard is een *vrouwelijk* woord.

Het meervoud van een *vrouwelijk* woord wordt verkregen door het achtervoegsel וֹת (ot) bij dat woord te plaatsen.

Vaak vinden er klankveranderingen plaats. Er zijn ook onregelmatige meervouden.

Dus:

- Het meervoud van *manlijke* woorden eindigt (in het algemeen) op (iem);
- Het meervoud van *vrouwelijke* woorden eindigt (in het algemeen) op (ot).

Voorbeelden van meervouden

geslacht	enkelvoud	meervoud
mnl.	סוּם (paard)	סוּסִים
mnl.	דְּבָר (woord)	דְּבָרִים
vrwl.	אָרֶץ (aarde)	אֲרָצוֹת
vrwl.	חֶרֶב (zwaard)	חַרְבוֹת

Opdracht 2: Vertaal de volgende werkwoordsvormen.

וַיִּבְאוּ = _____

שָׁמַע = _____

לָקַח = _____

אָמַר = _____

וַיִּשְׁלַח = _____

קָטַל = _____

וַיִּלְכוּ = _____

Zie de volgende pagina!

(Heeft u nog gedacht aan een gift?)

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 7

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 3: Vertaal de volgende zinnetjes.

Let op: חָטְאָנוּ (chá.tá.noe) = wij hebben gezondigd

וַיֹּאמֶר ה' הֲנִי הָאֱלֹהִים וְהַעֲבִדִים	= _____
וַיֹּאמֶר ה' לְנִי בְנִי	= _____
וַאֲנִי הַשָּׁה לְעַלְמִים	= _____
וַאֲנִי הַמְּאַכְלֵת	= _____
רְחֹא אֶת־הַסּוֹסִים	= _____
וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים	= _____
וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוָה חָטְאָנוּ	= _____

Maak ook de extra oefening ! U kunt deze vinden op de site als u "extra oefeningen" aanklikt.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 7

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 "lijntrekken"

1-5; 2-6; 3-1; 4-7; 5-4; 6-3

Opdracht 2: Vertaal de volgende werkwoordsvormen.

וַיָּבֹאוּ = en zij kwamen

שָׁמַע = hij hoorde

לָקְחוּ = zij namen

אָמַר = hij zei

וַיִּשְׁלְחוּ = en zij zonden

קָטְלוּ = zij doodden

וַיֵּלְכוּ = en zij gingen

Opdracht 3: Vertaal de volgende zinnestjes.

Let op: חָטְאָנוּ (chá.tá.noe) = wij hebben gezondigd

וַיֹּאמֶר הַגֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים = En hij zei: "Zie, het vuur en het hout".

וַיֹּאמֶר הֲנִי נְי בְנִי = En hij zei: "Zie hier ben ik, mijn zoon".

וְאַיִה הַשָּׁה לְעֵלָם = Maar waar is het vuur voor het brandoffer?

וְאַיִה הַמֵּאֲכָלֹת = Maar waar is het mes?

רָאָה אֶת־הַסּוּסִים = Hij zag de paarden.

וַיִּשְׁמְעוּ אֶת־קוֹל יְהוָה אֱלֹהִים
= En zij hoorden de stem van de HEERE God.

וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוָה חָטְאָנוּ
= En zij zeiden tegen de HEERE: "Wij hebben gezondigd".

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 8

TalencentrumBarneveld.nl

We lezen eerst weer een stukje verder in gen.22.

וַיִּבֶן (way.yi.vèn) = en hij bouwde;

שָׁם (sjám) = daar

הַמִּזְבֵּחַ (ham.miz.bé.ach) = het altaar

וַיִּבֶן שָׁם אֲבֹרָהּ אֶת־הַמִּזְבֵּחַ

Vertaling: *En hij bouwde daar het altaar.*

Opmerkingen:

- וַיִּבֶן = en hij bouwde; in deze werkwoordsvorm missen we een stamletter.
Het is de laatste stamletter, de ה, die, zoals u al weet, wel eens verdwijnt.
Het is het werkwoord בנה = bouwen.
- הַמִּזְבֵּחַ = het altaar. We zien hier hetzelfde als bij het woord Noach.
De uitspraak van dit woord luidt: ham.miz.bé.ach. Dus eerst de "a" dan de "ch"!

Status constructus

Bekijkt u de volgende voorbeelden eens goed!

(1) יוֹסֵף = Jozef דְּבָרַיִם = woorden

דְּבָרַיִם יוֹסֵף ← Dit woord heeft een kleine verandering ondergaan!

=

(de) woorden van Jozef

(2) יִצְחָק = Izak אֱלֹהִים = God

אֱלֹהִי יִצְחָק ← Dit woord heeft een kleine verandering ondergaan!

=

(de) God van Izak

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 8

TalencentrumBarneveld.nl

(3) הָאָרֶץ = het land מַלְכָּה = koningin

מַלְכַּת הָאָרֶץ ← Dit woord heeft een kleine verandering ondergaan!
=

(de) koningin van het land

We zeggen dat דְּבָרֵי יוֹסֵף een *status constructus verbinding* is. דְּבָרֵי Dit woord, dat een kleine verandering heeft ondergaan staat in de *status constructus*. De uitgang ים is י.. geworden.

Bij הָאָרֶץ מַלְכַּת staat het woord מַלְכָּה in de staus constructus. De uitgang הַ is ת_ geworden.

Soms treedt er helemaal *geen* verandering op. Dat zien we in het volgende voorbeeld:

אֱלֹהִים = God, רוּחַ (roe.ach) = geest,
וְרוּחַ אֱלֹהִים = en de geest *van* God

Soms is de verandering maar heel *gering*:

מֶלֶךְ (mè.lèg)= koning, בֶּן = zoon,
בֶּן־הַמֶּלֶךְ = (de) zoon *van* de koning

De enige verandering is: בֶּן wordt בֶּן.

Onhoud: De uitgangen י.. en ת_ wijzen op een *status constructus verbinding*!

Tenslotte: De status constructus verbinding בְּנֵי יִשְׂרָאֵל =(de) zonen van Israël) wordt vaak vertaald met "de kinderen Israëls".

"Status constructus" korten we af tot status c.!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 8

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 "Lijntrekken"

			1	daar
מִלְכָּה	1		2	het altaar
שָׁם	2		3	en hij kwam
רֹוּחַ	3		4	koningin
מֶלֶךְ	4		5	de zoon van David
וּבֵן	5		6	en hij bouwde
דְּבַרֵי דָוִד	6		7	een altaar
בְּיַד־דָּוִד	7		8	de woorden van David
הַמֶּלֶךְ	8		9	koning
			10	geest

We lezen weer verder in gen.22, maar eerst krijgt u drie nieuwe woorden:

וַיַּעֲרֹךְ (way.ya.a.rog) = en hij schikte, עָרַךְ = schikken

וַיַּעֲקֹד (way.ya.a.qor) = en hij bond, עָקַד = binden

אֵת = אֶת (wijst lijdend voorwerp aan) met ו (APV)

מִמַּעַל (mim.ma.al) = bovenop

וַיַּעֲרֹךְ אֶת־הָעֵצִים וַיַּעֲקֹד אֶת־יִצְחָק בְּנוֹ וַיִּשֶׂם אֵתוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ
מִמַּעַל לָעֵצִים:

Vertaling

En hij schikte het hout en hij bond Izak, zijn zoon en hij legde hem op het altaar bovenop het hout.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 8

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 2 Vertaal de volgende zinnestelsels.

וַיִּבֶן אֶת־הַמִּזְבֵּחַ = _____

וַיַּעֲקֹד אֲבֹרְהָם אֶת־יִצְחָק = _____

וַיִּשָּׂם אֹתוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ = _____

וַיֹּאמֶר ה' הִנֵּה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים = _____

וַיֹּאמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל חָטְחֲנוּ = _____

Opdracht 3 "Lijntrekken"

			1	zadelen
בנה	1		2	nemen
ערך	2		3	binden
שמע	3		4	doden
עקד	4		5	horen
קטל	5		6	bouwen
לקח	6		7	vroeg opstaan
			8	schikken

Maak ook de extra oefening ! U kunt deze vinden op de site als u "extra oefeningen" aanklikt.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 8

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 "Lijntrekken"

1-4; 2-1; 3-10; 4-9; 5-6; 6-8; 7-5; 8-2

Opdracht 2 Vertaal de volgende zinnetjes.

- וַיִּבֶן אֶת־הַמִּזְבֵּחַ = En hij bouwde het altaar.
 וַיַּעֲקֹד אַבְרָהָם אֶת־יִצְחָק = En Abraham bond Izak.
 וַיִּשֶׁם אֹתוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ = En hij legde hem op het altaar
 וַיֹּאמֶר הַיְהִה הָאֵשׁ וְהָעֵצִים = En hij zei: "Zie het vuur en het hout".
 וַיֹּאמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל הֲטָחֲנוּ
 = En de kinderen Israëls zeiden: "Wij hebben gezondigd".

Opdracht 3 "Lijntrekken"

1-6; 2-8; 3-5; 4-3; 5-4; 6-2

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 9

TalencentrumBarneveld.nl.

Weer een vers uit gen. 22!

וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת־יָדוֹ וַיִּקַּח אֶת־הַמַּאֲכָלֶת לְשַׁחֵט אֶת־בְּנוֹ:
וַיִּקְרָא אֵלָיו מַלְאֲכֵי יְהוָה מִן־הַשָּׁמַיִם וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אַבְרָהָם
וַיֹּאמֶר הֲיִנִּי:

Ook met dit vers zult u weinig moeite hebben!
Hier volgen enkele woorden:

וַיִּשְׁלַח = hier: en hij strekte uit

לְשַׁחֵט = om te slachten

וַיִּקְרָא = en hij riep

מַלְאֲכֵי = engel

מִן = van ... uit

De vertaling van deze verzen luidt dus:

En Abraham strekte zijn hand uit, en nam het mes om zijn zoon te slachten.

Maar de Engel des HEEREN riep tegen hem vanuit de hemel en zei: "Abraham, Abraham!" En hij zei: "Zie, hier ben ik!"

Opmerkingen:

- De werkwoordsvorm וַיִּשְׁלַח komt van het werkwoord שִׁלַּח. Dit werkwoord betekent vaak "zenden, sturen". Maar hier betekent het "uitstrekken (van de hand)".
- De werkwoordsvorm וַיִּקְרָא komt van קָרָא = roepen, noemen Gen. 1: וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאֹר יוֹם En God noemde het licht dag.
- Deze werkwoordsvorm (לְשַׁחֵט) kent u nog niet. De eigenlijke werkwoords- vorm is שַׁחֵט. Ervoor staat een voorzetsel. Deze werkwoordsvorm is een *infinitivus* (het hele werkwoord). De vorm betekent *slachten*. Vanwege het voorzetsel wordt het vertaald met "om te slachten" Samen met het voorzetsel (לְ) duidt deze infinitivus namelijk *het doel* aan. Want, waarom neemt Abraham het mes? Om te slachten.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 9

TalencentrumBarneveld.nl

De infinitivus

Zojuist maakte u kennis met de infinitivus. Eigenlijk moeten we spreken van een *infinitivus constructus*, afgekort: inf.c.

Waaraan is zo'n inf.c. te herkennen? Vaak aan de volgende klinkers: eerst de "e" dan de "o". U kunt dat onthouden met het woord: constructie **beton**.

Hier volgen enkele voorbeelden:

לְקַטֵּל = om te doden; לְשָׁמַעַ (lisj.mo.a) = om te horen
 לְרַחֵץ = baden; לְרַחֵץ = om te baden

Bij werkwoorden die op een ה eindigen gaat het anders!

רָאָה = zien; לְרַאֲוֹת (lir.ot) = om te zien
 בָּנָה = bouwen; לְבַנּוֹת = om te bouwen

U ziet: in plaats van de ה staat er וָת.

Nog een uitzondering: הֵלֵךְ = gaan; לְלָקֶחַת = om te gaan

Hier laten we het bij!

Opdracht 1 "Lijntrekken"

			1	baden
בנה	1		2	zien
רחץ	2		3	roepen, noemen
הלך	3		4	zadelen
שלח	4		5	gaan
ראה	5		6	sturen, zenden, uitstrekken
קרא	6		7	bouwen
שחט	7		8	schikken
לקח	8		9	slachten
			10	nemen

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 9

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 2 Vertaal:

Onthoud: קוֹל = stem; הָאִישׁ (há.iesj) = de man; הָעִיר = de stad

- לְשַׁחַט אֶת־בְּנוֹ = _____
- לְשַׁמַּע אֶת־קוֹל יְהוָה = _____
- לְרַאוֹת אֶת־הָעִיר = _____
- וַיָּקָם הָאִישׁ לְלָכֶת = _____
- וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוָה חֲטָחְנוּ = _____

We gaan weer verder met gen.22

וַיֹּאמֶר אֶל־תְּשַׁחַח יָדְךָ אֶל־הַנְּעָר וְאֶל־תַּעַשׂ לוֹ מְאוּמָה

In dit vers(gedeelte) zien we weer wat nieuws.

In de werkwoordsvorm תְּשַׁחַח ziet u vast de stamletters שַׁח (= uitstrekken).

Deze werkwoordsvorm betekent: *u / jij strekt uit.*We hebben hier niet te maken met een perfectum-vorm, ook niet met een narrativus-vorm, maar met een *imperfectum-vorm*. Straks meer daarover!

Dat geldt ook voor de werkwoordsvorm תַּעַשׂ.

Deze vorm betekent: *u / jij doet.* עֲשֵׂה = doen. U ziet: de ה is verdwenen!

Het woordje אַל dat voor beide werkwoordsvormen staat, betekent: niet.

Dus "niet u strekt uit" en "niet u doet".

Het woord מְאוּמָה betekent: iets.

De vertaling wordt dus:

*Toen zei Hij: Streck uw hand niet uit aan den jongen, en doe hem niets!***Het imperfectum**

Hier onder zien we imperfectum-vormen van het werkwoord "doden".

יָקַטֵּל (yiq.tol)	hij doodt, hij zal doden
יִקְטְלוּ (yiq.te.loe)	zij (mannen) doden, zij (mannen) zullen doden

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 9

TalencentrumBarneveld.nl

יָקַטֵּל: Voor de stamletters staat de yod (י). Deze yod duidt aan dat het om "hij" gaat. Daarom: *hij* doodt.

יָקַטְלוּ: Voor de stamletters staat de י. Achter de stamletters staat de ו. Samen duiden deze twee letters aan dat het om "zij (mannen)" gaat. Daarom: *zij* doden.

Hier volgen nog enkel imperfectum-vormen:

יִשְׁחַט = hij slacht, hij zal slachten. Hier ziet u een a-klank i.p.v. een o-klank.

De letters א, ע, ה, ח hebben namelijk graag een a-klank bij zich in de buurt!

Dat ziet u ook in het volgende voorbeelden.

יַעֲבֹדוּ = zij dienen, zij zullen dienen. Hier ziet u een a-klank i.p.v. een i-klank onder de yod, omdat de ו graag een a-klank bij zich in de buurt heeft.

יִשְׁחַטוּ = zij slachten, zij zullen slachten. Hier ziet u een ו i.p.v een י. Ook vindt u bij de ח een a-klank.

Een samenvatting van werkwoordsvormen

קָטַל = hij doodde, hij heeft gedood (perfectum)

קָטְלוּ = zij (m / v) doodden, zij hebben gedood (perfectum)

וַיִּקְטַל = en hij doodde (narrativus)

וַיִּקְטְלוּ = en zij (m) doodden (narrativus)

יִקְטַל = hij doodt, hij zal doden (imperfectum)

יִקְטְלוּ = zij (m) doden, zij zullen doden (imperfectum)

לְקַטֵּל = om te doden (infinitivus constructus met voorzetsel)

Zie volgende pagina! (Heeft u nog gedacht aan een gift?)

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 9

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 3. "Lijntrekken"

			1	hij zendt, hij zal zenden
יִשְׁחַט	1		2	hij doodt, hij zal doden
קָטַל	2		3	zij (m) doden, zij zullen doden
וַיַּעֲבֹדוּ	3		4	en hij (m) doodde
אָמַר	4		5	om te doden
יִקְטֹלוּ	5		6	hij doodde
וַיִּקְטֹל	6		7	hij slacht, hij zal slachten
עָבַד	7		8	hij diende
לְקַטֵּל	8		9	zij (m) dienen, zij zullen dienen
			10	hij zei

Maak ook de extra oefening ! U kunt deze vinden op de site als u "extra oefeningen" aanklikt.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 9

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 "Lijntrekken"

1-7; 2-1; 3-5; 4-6; 5-2; 6-3; 7-9; 8-10

Opdracht 2 Vertaal:

Onthoud: קוֹל = stem; הָאִישׁ (há.iesj) = de man; הָעִיר = de stad

- לְשַׁחֵט אֶת־בְּנוֹ = om zijn zoon te slachten
- לְשָׁמַע אֶת־קוֹל יְהוָה = om de stem van de HEERE te horen
- לְרַאֲוֹת אֶת־הָעִיר = om de stad te zien
- וַיָּקָם הָאִישׁ לָלֶכֶת = En de man stond op om te gaan.
- וַיֹּאמְרוּ אֶל־יְהוָה הָטָחֲנוּ = En zij zeiden tegen de HEERE: "Wij hebben gezondigd".

Opdracht 3. "Lijntrekken"

1-7; 2-6; 3-9; 4-10; 5-3; 6-4; 7-8; 8-5

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 7, 8 en 9

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 "lijntrekken"

Bij ieder woord uit de linker kolom past een woord uit de rechter kolom. verbind deze met een lijn.

			1	en zij gingen
לְרַחֵץ	1		2	en hij riep
וַיִּלְכוּ	2		3	en zij hoorden
וַיִּשְׁמְעוּ	3		4	om te baden
וַיִּבְּן	4		5	en hij bond
וַיִּקְרָא	5		6	en zij kwamen
אָמַר	6		7	en hij bouwde
וַיִּבְּאוּ	7		8	en zij hoorden
וַיִּעַקֵּד	8		9	hij zei, hij heeft gezegd
וַיִּאמְרוּ	9		10	en hij schikte
וַיִּעֲרֹךְ	10		11	en zij zeiden
			12	en zij riepen

Opdracht 2 Vertaal

וַיִּאמֶר הָנָּנִי בְנִי = _____

רָחָא אֶת־הַסּוּסִים = _____

וַיִּשָּׂם אֹתוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ = _____

דִּבְרֵי דָוִד = _____

וַיִּשְׁלַח אֲבָרְהָם אֶת־יְדוֹ = _____

וַיִּקְרָא אֵלָיו מִלְּאֵף יְהוּדָה = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 7, 8 en 9**TalencentrumBarneveld.nl****Opdracht 3** Probeer de zinnestjes uit te spreken en vertaal ze.

ויקח את־המאכלת = _____

ואל־תעש לו מאומה = _____

ויבאו אל־המקום = _____

Nog geen gift overgemaakt?

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 7, 8 en 9

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 "lijntrekken"

1-4; 2-1; 3-8; 4-7; 5-2; 6-9; 7-6; 8-5; 9-11; 10-10

Opdracht 2 Vertaal

וַיֹּאמֶר הִנְנִי בְנִי = En hij zei: "Zie hier ben ik, mijn zoon".

וַיֹּאמֶר אֶל-הַסּוּסִים = Hij zag de paarden.

וַיִּשֶׁם אֹתוֹ עַל-הַמִּזְבֵּחַ = En hij legde hem op het altaar.

דְּבָרֵי דָוִד = De woorden van David.

וַיִּשְׁלַח אַבְרָהָם אֶת-יָדוֹ = En Abraham strekte zijn hand uit.

וַיִּקְרָא אֵלָיו מִלְאָךְ יְהוָה = En een engel des HEEREN riep tot hem.

Opdracht 3

וַיִּקַּח אֶת-הַמֶּסֶךְ = En hij nam het mes.

וַיֵּלֶם לוֹ מְאוּמָה = En doe hem niets!

וַיָּבֹאוּ אֶל-הַמָּקוֹם = En zij kwamen bij de plaats.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 10

TalencentrumBarneveld.nl

We gaan straks ps.100 lezen. In deze psalm komen we de *gebiedende wijs* verschillende keren tegen. Hier volgen enkele voorbeelden. Bekijkt u ze goed en leer ze!

- "juich!" geb.ws mnl. **mv.** Dit betekent dat "juich!" tegen *mannen* gezegd wordt.
- "dood!" geb.wsmnl. **ev.** Dit betekent dat "dood!" tegen *één man* gezegd wordt.

הָרִיעוּ (ha.rie.oe)	juich! geb.ws mnl. mv. (hierover later meer)
בֹּאוּ (bo.oe)	kom!; geb.ws mnl. mv. van בּוֹא = komen
עֲבְדוּ (iv.doe)	dien!; geb.ws mnl. mv. van עָבַד = dienen
דָּעוּ (de.oe)	weet!; geb.ws mnl. mv. (hierover later meer)
הוֹדוּ (ho.doe)	loof!; geb.ws mnl. mv. (hierover later meer)
בְּרָכוּ (bá.re.goe)	prijs!; geb.ws mnl. mv. (hierover later meer)

We bekijken het regelmatige werkwoord קָטַל

קָטַל (qe.tol)	dood! geb.ws mnl. ev.
קָטְלוּ (qit.loe)	dood! geb.ws mnl. mv.

We zien:

- geb.ws mnl. ev. : klinkers e - o
- geb.ws mnl. mv.: klinkers i - oe

Werkwoorden met een *keeklank* (א, ע, ה, ח) of een ך wiken af.

- עֲבַד (a.vod) dien!; geb.ws mnl.ev.
- עֲבְדוּ (iv.doe) dien!; geb.ws mnl.mv.
- שָׁחַט (sje.chat) slacht! geb.ws mnl.ev.
- שָׁחֲטוּ (sja.cha.toe) slacht! geb.ws mnl.ev.
- שִׁלַּח (sje.lach) zend!, strek uit! geb.ws mnl.ev.
- שִׁלְחוּ (sjil.choe) zend!, strek uit! geb.ws mnl.mv.

U ziet opnieuw: *keelklanken* houden van een *a-achtige* klank!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 10

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1: "Lijntrekken"

			1	zing! mnl.mv.
בָּאוּ	1		2	dood! mnl. ev.
קָטַל	2		3	dien! mnl.mv.
שָׁלַח	3		4	prijs! mnl.mv.
הוֹדוּ	4		5	zend!,strek uit! mnl.ev.
עֲבְדוּ	5		6	weet! mnl.mv.
בָּרְכוּ	6		7	zeg mnl.ev.
הֲרִיעוּ	7		8	kom! mnl.mv.
הִדְעוּ	8		9	juich! mnl.mv.
			10	loof! mnl.mv.

Bekijk de volgende zinnestelsels goed en probeer ze te onthouden!

לִיהוָה הוֹדוּ = Loof de HEERE!

לִיהוָה שִׁירוּ = Zing de HEERE! שִׁירוּ = zing! (mv.)

בָּרְכוּ שְׁמוֹ = Prijs Zijn naam! שְׁמוֹ = Zijn naam; Let op het APV וּ.

אֶת־יְהוָה עֲבְדוּ = Dien de HEERE!

בְּסֵפֶר כָּתַב זֹאת = Schrijf dit in het boek!;

כָּתַב = schrijven; זֹאת = dit; סֵפֶר = boek

קַח־נָא אֶת־בְּנִי = Neem toch uw zoon!

We gaan nu de eerste twee verzen van psalm 100 lezen.

הֲרִיעוּ לִיהוָה כָּל־הָאָרֶץ:

עֲבְדוּ אֶת־יְהוָה בְּשִׂמְחָה בָּאוּ לְפָנָיו בְּרִנָּה:

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 10

TalencentrumBarneveld.nl

Enkele woorden:

- כֹּל־ (kol) = ganse, gehele
- בְּשִׂמְחָה (be.sim.chá) = שִׂמְחָה (blijdschap) met voorzetsel בְּ (hier: met)
- לְפָנָיו (le.fa.náv) = voor Zijn aangezicht. Let op het APV!
- פָּנִים (pa.niem) = aangezicht. Dit woord staat *altijd* in het *meervoud*
- בְּרִנָּה (bir.ná.ná) = רִנָּה (gejuich) met voorzetsel בְּ hier: met

Let op!

In het woord בְּרִנָּה zag u: בְּרִ wordt בְּ

Vertaling:

Gij ganse aarde! juicht (voor) de HEERE.

Dien de HEERE met blijdschap, kom voor Zijn aangezicht met gejuich.

Nogmaals het APV! (Zie hoofdstuk 5)

- סוּסָיו (soe.sáv) = zijn paarden
- שְׁעָרָיו (se.á.ráv) = zijn poorten (שַׁעַר = poort)
- חֲצֵרוֹתָיו (cha.tsé.ro.táv) = zijn voorhoven (חֲצֵר = voorhof)
- פָּנָיו (fá.náv) = zijn aangezicht (in het Hebreeuws **altijd** meervoud!)

U ziet: de uitgang "-áv" wijst op een woord in het meervoud!

Het volgende een versgedeelte van psalm100 zal u nu weinig problemen meer geven. Onhoud u nog dat u כִּי moet vertalen met "dat" en הוּא met "is". הוּא betekent eigenlijk "hij", maar vervangt ook dilwjs het koppelwerkwoord "is".

דָּעוּ כִּי־יְהוָה הוּא אֱלֹהִים

Vertaling: *Weet dat de HEERE is God.*

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 10

TalencentrumBarneveld.nl

Nominale zin (1)

De zin **הוא אלהים** noemen we een nominale zin. Er staat geen werkwoord in.

In dat geval moet altijd een vorm van het werkwoord "zijn" ingevoegd worden.

In ex. 2:2 lezen we: Toen zij hem zag, dat *hij schoon was*,...

In het Hebreeuws staat daar: **טוב הוא** (goed hij)

Ook hier ontbreekt een vorm van het werkwoord "zijn".

טוב הוא = hij was goed (Statenvertaling:hij was schoon; in de betekenis: het was een "knappe" baby)

Opdracht 2 Vertaal de volgende zinnen

שִׁירוּ לַיהוָה	=	_____
עֲבָדוּ אֶת־יְהוָה בְּשִׂמְחָה	=	_____
בְּרָכוּ שְׁמוֹ	=	_____
יְהוָה הוּא אֱלֹהִים	=	_____
לְשַׂמַּע אֶת־קוֹל יְהוָה	=	_____
שְׁלַח־נָה יְרֵךְ	=	_____

Maak ook de extra oefening ! U kunt deze vinden op de site als u "extra oefeningen" aanklikt.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 10

TalencentrumBarneveld.nl

Heeft u nog gedacht aan een (kleine) gift? Het onderhouden van deze website kost ongeveer 150 euro per jaar!

ANTWOORDEN

Opdracht 1. "Lijntrekken"

1-8; 2-2; 3-5; 4-10; 5-3; 6-4; 7-9; 8-6

Opdracht 2 Vertaal de volgende zinnen

שִׁירוּ לַיהוָה	= Zing de HEERE!
עֲבָדוּ אֶת־יְהוָה בְּשִׂמְחָה	= Dien de HEERE met blijdschap.
בְּרָכוּ שְׁמוֹ	= Prijs Zijn naam.
יְהוָה הוּא אֱלֹהִים	= De HEERE is God
לְשָׁמַע אֶת־קוֹל יְהוָה	= om de stem van de HEERE te horen
שְׁלַח־נָה יָדְךָ	= Strek toch uw hand uit.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 11

TalencentrumBarneveld.nl

Weer het APV

Een paar voorbeelden:

סוּם = paard סוּסֵנוּ (soe.sé.noe) = ons paard
 אֱלֹהִים = God אֱלֹהֵינוּ (è.lo.hé.noe) = onze God
 שִׁיר = lied שִׁירֵינוּ (sjie.ré.noe) = onze liederen

סוּסֵנוּ ons paard

U ziet: נוּ aan het eind van een zelfstandig naamwoord wijst op *ons*.

נוּ achter een werkwoordsvorm *kan* ook wijzen op *ons*.

קָטַל = hij heeft gedood קָטַלְנוּ = hij heeft *ons* gedood
 עָשָׂה = hij heeft gemaakt עָשָׂנוּ = hij heeft *ons* gemaakt (עָשָׂה = maken)

U ziet: de ה is weer verdwenen in עָשָׂנוּ

נוּ achter een werkwoordsvorm *kan* ook wijzen op *ons*.

Waarom zo nadrukkelijk "*kan*"? Bekijk u de volgende vormen maar eens.

קָטַלְנוּ = hij heeft *ons* gedood, maar קָטַלְנוּ = wij hebben gedood
 Dus het blijft oppassen! (Zowel klemtoon als klinkers verschillen!)

We lezen psalm 100 weer een klein stukje verder:

הוּא־עָשָׂנוּ וְלֹא־אֲנִי־חָנוּ

וְלֹא (we.lo) = en niet

אֲנִי־חָנוּ (a.nach.noe) = wij

Vertaling: *Hij heeft ons gemaakt en niet wij.*

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 11

TalencentrumBarneveld.nl

We gaan weer verder:

:עֲמוֹ וְצֹאן מִרְעֵיתוֹ = *Zijn volk en de schapen van Zijn weiden*

Alle drie de woorden kent u niet, vandaar dat de vertaling er achter gezet is.

עֲמוֹ (am.mo)= Zijn volk; עַם = volk; Zodra er een APV aan dit woord gehangen wordt verdubbelt de "מ". Dus: עַמִּי = mijn volk, עַמוֹ = zijn volk.
וְצֹאן (we.tson)= en het kleinvee *of* en de schapen

מִרְעֵיתוֹ (mar.ie.to)= van Zijn weiden; (Dat het om "van *Zijn* weiden" ging, zag u al aan het APV.)

We zijn inmiddels bij het 4-e vers aangekomen:

תּוֹדָה (to.dá) = lof, voorzetsel בְּ = hier: met.

בְּתִהְלָהּ (bit.hil.lá) = תְּהִלָּה (lofgezang) met voorzetsel בְּ = hier: met.

De andere woorden vindt u in les 10.

בָּאוּ שְׁעָרָיו בְּתוֹדָה חֲצִרְתָּיו בְּתִהְלָהּ הוֹדוּ לוֹ בְּרָכוּ שְׁמוֹ:

Vertaling: *Gaat in tot Zijn poorten met lof, (in) Zijn voorhoven met lofgezang; looft Hem, prijst Zijn Naam.*

Tenslotte het laatste vers:

כִּי = want

לְעוֹלָם (le.o.lam) = in der eeuwigheid; עוֹלָם = eeuwigheid; voorzetsel לְ

חֶסֶד (chè.sèd) = goedheid (In de tekst met APV!)

וְעַד־דֹר וְדֹר (ad-dor wá.dor)= van geslacht tot geslacht

אֱמוּנָה (è.mo.ná) = trouw, getrouwheid. (In de tekst met APV!)

כִּי־טוֹב יְהוָה לְעוֹלָם חֶסֶדוֹ וְעַד־דֹר וְדֹר אֱמוּנָתוֹ:

Vertaling: *Want de HEERE is goed; Zijn goedheid is in der eeuwigheid, en Zijn getrouwheid van geslacht tot geslacht.*

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 11

TalencentrumBarneveld.nl

Nogmaals nominale zinnen

In het zojuist vertaalde vers kwam u tegen: כִּי־טוֹב יְהוּדָה Ook dat is een nominale zin. Ook het volgende zinnetje is een nominale zin:

יהוה רֵעִי De HEERE (is) mijn herder. רֵעִי = herder, רֵעִי = *mijn* herder

De ontkenning in de nominale zin is gewoonlijk: אֵין or אֵין־אֵין.

Dus: אֵין \ אֵין־אֵין = (er) was niet of (er) waren niet

Bijvoorbeeld:

אֵין־אֵין בְּיִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ Er was geen koning in Israël. מֶלֶךְ = koning

אֵין־יֹסֵף בַּבּוֹר Josef was niet in de put. בּוֹר = put

אֵין אָדָם En er waren geen mensen.

Opdracht 1 "Lijntrekken"

Bij ieder woord uit de linker kolom past één woord uit de rechter kolom.
Verbind deze met een lijn.

			1	zijn volk
סוֹסְנוֹ	1		2	mijn volk
אֵין־חָנוּ	2		3	hij heeft ons gedood
עֶשְׂנוֹ	3		4	mijn paard
עֵמוֹ	4		5	kleinvee, schapen
קִטְלָנוּ	5		6	wij hebben gedood
עַמִּי	6		7	ons paard
קִטְלָנוּ	7		8	herder
צִאָן	8		9	hij heeft ons gemaakt
רֵעִה	9		10	koning
מֶלֶךְ	10		11	wij
			12	wij maakten

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 11

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 2 Vertaal de volgende zinnen.

לֶחֶם (lè.chèm) = brood; מַיִם (ma.yim) = water

- הוּא־עָשָׂנוּ = _____
- בָּאוּ שְׂעָרָיו = _____
- כִּי־טוֹב יְהוּה = _____
- אֵין לָחֶם וְאֵין מַיִם = _____
- אֵין־יֹסֵף בְּבוֹר = _____
- יְהוּה הוּא אֱלֹהִים = _____
- וְעַד־דָּר נָדָר = _____
- הוֹדוּ־לוֹ בְּרִכּוֹ שְׁמוֹ = _____

Maak ook de extra oefening ! U kunt deze vinden op de site als u "extra oefeningen" aanklikt.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 11

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 "Lijntrekken"

1-7; 2-11; 3-9; 4-1; 5-6; 6-2; 7-3; 8-5; 9-8; 10-10

Opdracht 2 Vertaal de volgende zinnen.

לֶחֶם (lè.chèm) = brood; מַיִם (ma.yim) = water

- הוּא־עָשָׂנוּ = Hij heeft ons gemaakt.
- בָּאוּ שְׁעָרָיו = Gaat in tot Zijn poorten.
- כִּי־טוֹב יְהוָה = Want de HEERE is goed.
- אֵין לֶחֶם וְאֵין מַיִם = Er was geen brood en geen water.
- אֵין־יוֹסֵף בְּבוֹר = Jozef was niet in de put.
- יְהוָה הוּא אֱלֹהִים = De HEERE is God.
- וְעַד־דָּר וְדָר = van geslacht tot geslacht
- הוֹדוּ־לוֹ בְּרָכוּ שְׁמוֹ = Loof Hem, prijs zijn naam.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 12

TalencentrumBarneveld.nl

We lezen nu verder uit gen.29: "Rachel en Lea"

Hierna ziet u het 16-e vers. Bekijkt u het maar eens goed. Herkent u de namen Laban, Lea en Rachel?

וּלְבָן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לְאָה וְשֵׁם הַקְּטָנָה רַחֵל:

De tekst begint met וּלְבָן (oe.le.lá.ban). Dat zijn drie woorden aan elkaar:

וּלְבָן = Laban, er voor staat לְ = voor, daar weer voor staat וְ = en.
 שְׁתֵּי (sje.té) = twee; בָנוֹת (vá.not) = het meervoud van בַּת = dochter.
 Het de eerste van woord בָנוֹת heeft hier geen punt!

De eerste drie woorden van de tekst vormen dus het nominale zinnetje:
 "en voor Laban waren twee dochters"

Of in goed Nederlands: En Laban had twee dochters.

Let op! Het Hebreeuws kent geen werkwoord "hebben".

Ook het volgende stukje van deze tekst is een nominaal zinnetje:

שֵׁם הַגְּדֹלָה לְאָה

שֵׁם הַגְּדֹלָה (de) naam van de grootste

Dit is een status constructus verbinding. Het woord שֵׁם (naam) verandert echter niet.

הַגְּדֹלָה (hağ.ğe do.lá) = de grootste

Hier treffen we een letter aan die u nog niet kent, namelijk de ג, de ġiemèl. We spreken deze letter uit als de g in het Engelse "good". Ook deze letter krijgt een punt aan het begin van een woord.

In het Hebreeuws wordt "grootste" aangegeven door het bijvoegelijke naamwoord "groot" met ervoor het lidwoord.

groot = גָּדוֹל (bij manlijke woorden) en groot = גְּדוֹלָה (bij vrouwelijke woorden) **Dus de vertaling luidt: De naam van de grootste was Lea**

וְשֵׁם הַקְּטָנָה רַחֵל

הַקְּטָנָה (haq.qe.tan.ná) = de kleinste; klein = קָטָן (bij manlijke woorden)

en klein = קְטָנָה (bij vrouwelijke woorden)

Dit gedeelte kunt u nu zelf vertalen.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 12

TalencentrumBarneveld.nl

Definitieve vertaling

16. *En Laban had twee dochters: de naam van de oudste* was Lea; en de naam van de jongste* was Rachel.*

* Het is duidelijk dat: grootste = oudste; kleinste = jongste

Enkele meervouden

Hier volgen enkele meervouden. De meeste zijn onregelmatig. U moet ze zeker leren.

Interessant is hoe zo'n onregelmatig meervoud is ontstaan. We bekijken dat bij het woordje בַּת (dochter). Dit woordje komt van het woord בֵּן (zoon). De vrouwelijke vorm daarvan was oorspronkelijk בַּנְתָּ (uitspraak: bant). En (bant) werd (bat).

Het meervoud van zoon is בָּנִים. De vrouwelijke vorm daarvan is בָּנוֹת.

U weet toch nog wel uit hoofdstuk 7 dat de manlijke meervoudsuitgang יִם (iem) en de vrouwelijke וֹת (ot) is!

enkelvoud	meervoud
אִישׁ (man, mens)	אֲנָשִׁים / אִישִׁים
אִשָּׁה (vrouw)	נָשִׁים
אָב (vader)	אָבוֹת
בֵּן (zoon)	בָּנִים
בַּת (dochter)	בָּנוֹת / בָּנוֹת
אָח (broer)	אָחִים

We lezen nu het 17-e vers.

וְעֵינַי לְאֵה רַבּוֹת וְרַחֵל הָיְתָה יִפְתָּת־אֶרֶץ וַיִּפַּת מְרֵאָה:

In deze zin komt u hooguit drie bekende woorden tegen. Er valt dus nog wat uit te leggen.

Het woord עֵינַי (é.né) is de status constructus van עֵינַיִם (ogen) en betekent dus: "ogen van".

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 12

TalencentrumBarneveld.nl

רַבּוֹת = teder; יְפֵת (ye.fat) is de status constructus van יָפֵת (schoon) en betekent dus: "schoon van".

תְּאֵר = gedaante; מְרֵאָה (mar.è)= aangezicht

Nu nog de werkwoordsvorm הָיְתָה (há.ye.tá)

Deze werkwoordsvorm is een vorm van het werkwoord הָיָה = zijn.

Het is een perfectumvorm.

- הָיָה = hij was, is geweest
- הָיְתָה = zij was, is geweest
- הָיוּ = zij (mannen / vrouwen) waren, zijn geweest

Vertaling van vers 17: (en) De ogen waren teder, maar Rachel was schoon van gedaante, en schoon van aangezicht.

Opdracht 1 "Lijntrekken"

Bij ieder woord uit de linker kolom past één woord uit de rechter kolom.
Verbind deze met een lijn.

			1	hij was
שְׁתִּי	1		2	zij was
גָּדוֹל	2		3	ogen
הָיְתָה	3		4	naam
בֵּת	4		5	groot
שָׁם	5		6	zij (m/v) waren
עֵינַיִם	6		7	dochter
בָּנִים	7		8	schoon
הָיוּ	8		9	twee
יְפֵת	9		10	dochter
			11	zonen

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 12

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 2: Vertaal de volgende zinnen:

Onthoud: תָּהוּ וְנָבְהוּ = woest en ledig; בְּעִיר = in de stad; עָלַי = op mij

- וּלְבָן שְׁתֵּי בָנוֹת = _____
- וְעֵינַי לְאָה רַבּוֹת = _____
- וְשֵׁם הַקְּטָנָה רַחֵל = _____
- וְרַחֵל הִיְתָה יִפְתָּחֵת־אָר = _____
- וְהָאָרֶץ הִיְתָה תָּהוּ וְנָבְהוּ = _____
- הָאִישׁ הָיָה בְּעִיר = _____
- הִיְתָה עָלַי גְּדִיָּהוּהָ = _____

Maak ook de extra oefening ! U kunt deze vinden op de site als u "extra oefeningen" aanklikt.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 12

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 "Lijntrekken"

1-9; 2-5; 3-2; 4-10; 5-4; 6-3; 7-11; 8-6; 9-8;

Opdracht 2: Vertaal de volgende zinnen:

Onthoud: תָּהוּ וְנִבְהוּ = woest en ledig; בְּעִיר = in de stad; עָלַי = op mij

- וּלְבָן שְׁתֵּי בָנוֹת = En Laban had twee dochters.
- וְעֵינַי לְאֵה רַכּוֹת = En de ogen van Lea waren teder.
- וְשֵׁם הַקְּטָנָה רַחֵל = De naam van de jongste was Rachel.
- וְרַחֵל הָיְתָה יְפֹת־תֹּאֵר = En Rachel was schoon van gedaante.
- וְהָאָרֶץ תָּהוּ וְנִבְהוּ = En de aarde was woest en ledig.
- הָאִישׁ הָיָה בְּעִיר = De man was in de stad.
- הָיְתָה עָלַי יְד־יְהוָה = De hand van de HEERE was op mij.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 10, 11 en 12

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 "lijntrekken"

			1	zij waren
הָרִיעוּ	1		2	wij maakten, wij hebben gemaakt
קָטְלָנוּ	2		3	hij doodde ons, hij heeft ons gedood
שָׁלַחַו	3		4	dien!
קָטְלָנוּ	4		5	hij maakte ons, Hij heeft ons gemaakt
הָיָה	5		6	zing!
עָבְדוּ	6		7	hij was
שִׁירָו	7		8	zend!,stuur!, strek uit!
הִיטָה	8		9	wij doodden, wij hebben gedood
עָשָׂנוּ	9		10	juich!
			11	zij was

Opdracht 2 Vertaal de volgende zinnetjes.

דָּעוּ כִּי־הוּא אֱלֹהִים = _____

הוּא־עָשָׂנוּ וְלֹא אֲנִי־חָנוּ = _____

עָמוּ וְצִאֲן מִרְעִיתוֹ = _____

וּלְלֶבֶן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לְאָה
= _____

וְעֵינַי לְאָה רְכוּת = _____

הִיטָה עָלַי נְדִי־הוּא = _____

Zie volgende pagina!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 10, 11 en 12

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 3 Probeer deze zinnestelsels uit te spreken en vertaal ze.

בְּאוֹ שַׁעֲרֵי בְּתוּדָה = _____

וְהָאָרֶץ הִיְתָה תְּהוֹ וּבְהוֹ = _____

עֲבַדוּ אֶת־יְהוָה = _____

Opdracht 4

Dit is de ongevoocaliseerde tekst van Psalm 100. Deze psalm is in de lessen 10 en 11 aan de orde geweest. Oefen net zo lang totdat u dit gedeelte hardop kunt lezen en totdat u dit gedeelte kunt vertalen.

U moet dit niet in één avond proberen te doen. Neemt u twee verzen per keer. Een taal (goed) leren kost tijd.

Psalms 100:1 מְזִמּוֹר לְתוּדָה הֲרִיעוּ לַיהוָה כָּל־הָאָרֶץ:
 2 עֲבַדוּ אֶת־יְהוָה בְּשִׂמְחָה בְּאוֹ לִפְנֵי בְּרִנָּה:
 3 דַּעוּ כִּי־יְהוָה הוּא אֱלֹהִים הוּא־עָשָׂנוּ וְלֹא
 אֲנַחְנוּ עָמוּ וְצֹאן מִרְעִיתוֹ:
 4 בְּאוֹ שַׁעֲרֵי בְּתוּדָה חֲצַרְתִּיו בְּתֵהֵלָה הוֹדוּ־לוֹ
 בְּרַכּוּ שְׁמוֹ:

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 10, 11 en 12

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 "lijntrekken"

1-10; 2-3; 3-8; 4-9; 5-7; 6-4; 7-6; 8-11; 9-5

Opdracht 2 Vertaal de volgende zinnestjes.

- דָּעוּ כִּי־הוּא הוּא אֱלֹהִים = Weet dat de HEERE is God.
 הוּא־עָשָׂנוּ וְלֹא אֲנִי־חָנוּ = Hij heeft ons gemaakt en niet wij.
 עֲמוֹ וְצֹאן מִרְעִיתוֹ = Zijn volk en de schapen van Zijn weide.
 וּלְלֶבֶן שְׁתֵּי בָנוֹת נָשָׁם הַגְּדֹלָה לְאֵהָ = En Laban had twee dochters de naam van de oudste was Lea.
 וְעֵינֵי לְאֵהָ רַכּוֹת = En de ogen van Lea waren teder.
 הַיָּתָה עָלַי יְדִי־הוּא = De hand van de HEERE was op mij.

Opdracht 3 Probeer deze zinnestjes uit te spreken en vertaal ze.

- בֹּאוּ שְׁעָרָיו בְּתוֹרָה = Ga tot zijn poorten in met lof.
 וְהָאָרֶץ הָיְתָה תְּהוֹ וּבָהוּ = En de aarde was woest en ledig.
 עֲבָדוּ אֶת־יְהוָה = Dien de HEERE.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 13

TalencentrumBarneveld.nl

We lezen het 18-e vers:

וַיֵּאָהֶב יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדָךְ שִׁבְעַ שָׁנִים בְּרָחֵל בְּתוּלָה
הַקְּטָנָה:

Weer vijf nieuwe woorden:

וַיֵּאָהֶב: U ziet al dat dit een narrativusvorm is. Het gaat om het werkwoord אהב.

Het werkwoord אהב betekent "liefhebben".

וַיֵּאָהֶב (way.yè.è.hav) = en hij had lief

Ook bij de werkwoordsvorm אֶעֱבֹדָךְ (è.è.vá.de.gá) is wat uitleg nodig. In de eersteplaats is dit een imperfectum-vorm. Een imperfectum-vorm met een APV. Het gaat hier om het werkwoord עבד (dienen). Het betekent: ik zal u dienen.

Dat het om *ik* gaat ziet u de א. Het APV "ך" betekent "u".

Onthoud deze werkwoordsvorm.

imperfectum

אֶקְטֹל (èq.tol)

ik (m/v) dood, ik zal doden

שִׁבְעַ = zeven (bij een *vrouwelijk* woord)

שָׁנִים = jaren; שָׁנָה = jaar; בְּתוּלָה = uw dochter;

Vertaling van het 18-e vers:

En Jakob had Rachel lief; en hij zei: "Ik zal u zeven jaren dienen, om Rachel, uw jongste dochter".

Nog enkele imperfectumvormen (ik-vormen, wij-vormen)

1	אֶקְטֹל = ik (m/v) dood, ik zal doden	3	אֶשָׁחַט = ik (m/v) slacht, ik zal...
2	אֶעֱבֹד = ik (m/v) dien, ik zal dienen	4	אֶשְׁלַח = ik (m/v) zend, ik zal ...

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 13

TalencentrumBarneveld.nl

U ziet bij de eerste twee werkwoorden bevat de laatste lettergreep een "o".

Bij de laatste twee werkwoorden bevat de laatste lettergreep een "a".

We spreken van een **o**-imperfectum en een **a**-imperfectum.

1	נִקְטָל = wij (m/v) doden, wij zullen ...	3	נִשְׁחַט = wij (m/v) slachten, wij zullen ...
2	נִעֲבֹד = wij (m/v) dienen, wij zullen ...	4	נִשְׁלַח = wij (m/v) zenden, wij zullen ...

U ziet: de wij-vormen van het imperfectum zijn aan de **נ** voor de stam te herkennen.

Opdracht 1 "Lijntrekken"

Bij ieder woord uit de linker kolom past één woord uit de rechter kolom.

Verbind deze met een lijn.

			1	wij slachten, wij zullen slachten
נִשְׁחַט	1		2	wij hebben gedood
אֶעֱבֹדָךְ	2		3	ik dood, ik zal doden
קִטְלָנוּ	3		4	wij zenden, wij zullen zenden
וְיִאָּהֵב	4		5	wij kloven, wij zullen kloven
נִשְׁלַח	5		6	ik dien u, ik zal u dienen
אֶקְטֹל	6		7	en hij had lief
נִעֲבֹד	7		8	hij doodde ons
			9	wij dienen, wij zullen dienen

We lezen vers 19

וַיֹּאמֶר לְבֶן טוֹב תִּתֵּי אֹתָהּ לְךָ מִתֵּתִי אֹתָהּ לְאִישׁ אַחֵר שְׂבָה עִמָּדִי:

Het woord תִּתֵּי kent u nog niet. Het is de inf.c. van נתן = geven.

Daarachter het APV. (י) We vertalen תִּתֵּי hier met "ik geef".

(hierover later meer!)

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 13

TalencentrumBarneveld.nl

אֶתָּהּ = אֵת (duidt het lijdend.vw. aan) + הָ (haar). אֶתָּהּ vertalen we dus met "haar".

לְךָ = aan u (hierover hierna meer) ;

מִתְּתִי (mit.tit.tie) = תְּתִי (ik geef) + מִן (vanuit). (hierover hierna meer)

אַחֵר = andere; שָׁבָהּ = blijf! geb.ws. ev. van יָשָׁב = zitten, blijven, wonen

בְּמִי (im.má.die)= bij mij (hierover hierna meer)

Hierboven stond מִתְּתִי = תְּתִי + מִן . Een merkwaardige combinatie!
Het woordje מִן wordt hier gebruikt om de *vergroten*de trap aan te duiden.
Zo is bijvoorbeeld de vergroten

Jan is groter dan Piet. In het Hebreeuws zegt men: *Vanuit* Piet (gezien) is Jan groot.

Een voorbeeld uit de Bijbel: וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל מִלְּאָהּ

מִן + לְאָהּ = מִלְּאָהּ

De *letterlijke* vertaling luidt: En Jacob had Rachel lief *vanuit* Lea (gezien).
We vertalen: En Jacob had Rachel *meer* lief dan Lea.

Zo luidt de letterlijke vertaling van het vers 19 (behalve de laatste woorden):
En Laban zei: Het is goed, dat ik haar aan u geef, (gezien)
vanuit: ik geef haar aan een andere man;

De vertaling van vers 19 wordt dus:

En Laban zei: Het is beter, dat ik haar aan u geef, dan dat ik haar aan een andere man geef; blijf bij mij.

Enkele voorzetsels met APV

Al enkele keren kwamen we אִתּוֹ (met hem) tegen.

אִתּוֹ bestaat uit een voorzetsel met een APV. Hieronder vindt u er meer.

אֵל = naar, tot	עַל = op, boven	אֵת = met, bij	אֵת = lijd.vw.
אֵלַי = naar mij	עָלַי = boven mij	אֵתִי = met mij	אֵתִי = mij
אֵלָיךָ = naar jou, u	עָלָיךָ = boven jou, u	אֵתְּךָ = met jou, u	אֵתְּךָ = jou, u
אֵלָיו = naar hem	עָלָיו = boven hem	אִתּוֹ = met hem	אִתּוֹ = hem
אֵלֶיהָ = naar haar	עָלֶיהָ = boven haar	אִתָּהּ = met haar	אִתָּהּ = haar

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 13

TalencentrumBarneveld.nl

Nog een paar opmerkingen over het "voorzetsel met een APV".

- לְךָ = aan / voor *jou* of *u*; Deze vorm is niet makkelijk te herkennen. Dit komt doordat dit woord op deze plaats in de zin *zwaar* beklemtoond is.
Zonder die zware beklemtoning ziet dit "voorzetsel met APV" er zo uit: לְךָ. לְךָ = לְ (aan / voor) + כָּ (jou / u)
- עִמָּי = bij *mij*
Meestal gebruikte men עִמִּי; עִמִּי = עִם (met, bij) + י (mij)

Opdracht 2 Vertaal de volgende zinnen.

וַיֵּאָהֱבֵנִי עֲקֹב אֶת־רַחֵל	= _____
וַיֵּאָהֱבֵנִי אֶת־רַחֵל מִלְּאָהָ	= _____
וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדְךָ שְׁבַע שָׁנִים	= _____
וַיֹּאמֶר טוֹב תַּתִּי אֹתָהּ לְךָ	= _____
וַיִּשֶׂם הַקְּטָנָה רַחֵל	= _____
וַיִּלְבֶּן שְׁתֵּי בָנוֹת	= _____
הַיְתָה עָלַי גְּדִי־הוֹרָה	= _____
וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי נְעָרָיו אֹתוֹ	= _____
וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה	= _____
וַיִּשֶׂם אֹתוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ	= _____

Maak ook de extra oefening ! U kunt deze vinden op de site als u "extra oefeningen" aanklikt.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 13

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 "Lijntrekken"

1-1; 2-6; 3-8; 4-7; 5-4; 6-3; 7-9

Opdracht 2 Vertaal de volgende zinnen.

וַיֶּאֱהָב יַעֲקֹב אֶת־רַחֵל	= En Jacob had Rachel lief.
וַיֶּאֱהָב אֶת־רַחֵל מִלְּאָה	= En hij Rachel meer lief dan Lea.
וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדְךָ שְׁבַע שָׁנִים	= En hij zei: "Ik zal u zeven jaar dienen".
וַיֹּאמֶר טוֹב תַּתִּי אֹתָהּ לְךָ	= En hij zei: "Het is goed dat ik haar aan u geef".
וַיִּשֶׂם הַקְּטָנָה רַחֵל	= En de naam van de jongste was Rachel.
וּלְבָן שְׁתֵּי בָנוֹת	= En Laban had twee dochters.
הַיְתָה עָלַי יְד־יְהוָה	= De hand van de HEERE was op mij.
וַיִּקַּח אֶת־שְׁנֵי נְעָרָיו אִתּוֹ	= En hij nam twee van zijn knecht met zich.
וַיֹּאמֶר לוֹ יְהוָה	= En de HEERE zei tegen hem.
וַיִּשֶׂם אֹתוֹ עַל־הַמִּזְבֵּחַ	= En hij legde hem op het altaar.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 14

TalencentrumBarneveld.nl

Hier volgt vers 20:

וַיַּעֲבֹד יַעֲקֹב בְּרַחֵל שִׁבְעַ שָׁנִים וַיְהִיוּ בְּעֵינָיו כְּיָמִים אַחֲדָיִם
בְּאַהֲבָתוֹ אֶתָּהּ :

וַיְהִיו (way.yih.yoe) = en zij waren (narrativus)

כְּיָמִים = (zo)als dagen; כִּי = (zo)als, gelijk; יָמִים = dagen; יוֹם = dag

אַחֲדָיִם = enige

בְּאַהֲבָתוֹ = בְּ (voorzetsel: in) + inf.c. van אָהַב (liefhebben) + ו (APV: zijn)

Letterlijk betekent בְּאַהֲבָתוֹ: in het liefhebben van hem

בְּאַהֲבָתוֹ אֶתָּהּ = letterlijk: in het haar-liefhebben van hem

De vertaling wordt dus: *En Jakob diende om Rachel zeven jaren; en zij waren in zijn ogen als enige dagen, omdat hij haar liefhad.*

De infinitivus constructus van אָהַב

In het woordenboek van Gesenius staat bij het werkwoord אָהַב dat de infinitivus constructus van dit werkwoord אֲהַבְּהָ is. Het is dan ook niet bepaald de het woord dat u zou verwachten! Het woord dat meer in de lijn der verwachting zou moeten staan is: אֲהַבְּ (vergelijkt u maar met קָטַל).

אֲהַבְּ komt echter maar drie keer voor in de Bijbel en אֲהַבְּהָ (zonder voorzetsels of APV) al 31 keer!

Hier volgen enkele voorbeelden:

לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ (deut. 30:20)

אֲהַבְּהָ = liefhebben

לְאַהֲבָה = אֲהַבְּהָ + לְ (vaak: om te, door te)

לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ = *Door de HEERE, uw God, lief te hebben*

Hier volgt de context: *Kiest dan het leven, opdat gij leeft, gij en uw zaad; Door de HEERE, uw God, lief te hebben; ...*

בְּאַהֲבַת יְהוָה אֶת־יְשׂרָאֵל (1 kon.10:9)

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 14

TalencentrumBarneveld.nl

אָהַבַּת = de status c. van אָהַבָּה (De uitgang הַּ is תְּ geworden! Zie hfdst. 8)

בְּאַהֲבַת יְהוָה = in het liefhebben van de HEERE

בְּאַהֲבַת יְהוָה אֶת־יִשְׂרָאֵל = in het Israël-liefhebben van de HEERE
= omdat de HEERE Israël liefheeft

Hieronder ziet u de hele tekst.

1 kon.10:9: Geloofd zij de HEERE, uw God, Die behagen in u heeft gehad, om u op den troon van Israel te zetten! *Omdat de HEERE Israël in eeuwigheid liefheeft,*

Nu vers 21:

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־לָבֵן הָבָה אֶת־אִשְׁתִּי כִּי מָלְאוּ יָמֵי וְאָבֹאֶה אֵלֶיהָ:

Eerst een zestal minder of meer onbekende woorden:

הָבָה = geef!, welaaan! (Dit is geen werkwoord!)

אִשְׁתִּי (isj.tie) = mijn vrouw = אִשָּׁה(vrouw) + APV

מָלְאוּ (má.le.oe) = zij zijn vervuld

יָמֵי (yá.máy) = de dagen (יֹם = dag)

וְאָבֹאֶה = en ik wil ingaan (hierover in deze les meer)

אֵלֶיהָ (é.lè.há) = tot haar (Zie tabel les 13)

Vertaling: *Toen zei Jakob tegen Laban: Geef mijn huisvrouw, want mijn dagen zijn vervuld en ik wil tot haar ingaan.*

Enkele vormen van het werkwoord בּוֹא

In het onderstaande tabelletje wordt het werkwoord קוּם met בּוֹא vergeleken. U ziet: veel overeenkomsten, maar ook verschillen.

	בּוֹא	((in)gaan / komen)	קוּם	(op)staan
perfectum (hij ...)	בָּא	(וְ verdwenen)	קָם	(וְ verdwenen)
imperfectum (hij ...)	יָבֹא	(וְ niet verdwenen)	יָקוּם	(וְ niet verdwenen)
narrativus (en hij ...)	וַיָּבֹא	(וְ niet verdwenen)	וַיָּקָם	(וְ verdwenen)

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 14

TalencentrumBarneveld.nl

De cohortativus

וַיָּבֹא = en hij ging in

וַיָּבֹאֵהָ = אָבֹא met *achter* gevoegd הָ.

אָבֹא = ik ga in, ik zal ingaan.

וַיָּבֹאֵהָ = o.a. ik *wil* ingaan (Deze vorm heeft de naam *cohortativus*)

וַיָּבֹאֵהָּ = en ik wil ingaan

De cohortativus is een "ik"- of een "wij"-vorm van het gewone imperfectum met daarachter de uitgang הָ waarmee de wil van de spreker wordt benadrukt.

אֶקְטֹלָה (èq.te.lá)

ik **wil** doden, **laat** mij doden

נִקְטֹלָה (niq.te.lá)

wij **willen** doden, **laten** wij doden

Voorbeelden:

כָּתַב = (op)schrijven

אֶכְתֹּבָה = ik wil schrijven, laat ik schrijven

נִכְתֹּבָהּ = wij willen schrijven, laten wij schrijven

Opdracht 1 "Lijntrekken"

Bij ieder woord uit de linker kolom past één woord uit de rechter kolom.
Verbind deze met een lijn.

			1	door te / om te liefhebben
וַיִּהְיוּ	1		2	wij willen doden, laten wij doden
לְאֵהָבָה	2		3	ik ga in, ik zal ingaan
נִכְתֹּבָהּ	3		4	en zij waren
הָבָה	4		5	ik wil doden, laat ik doden
אָבֹא	5		6	wij willen schrijven, laten wij schrijven
אֶקְטֹלָה	6		7	en hij stond op
נִיָּקָם	7		8	geef!
			9	ik wil schrijven, laat ik schrijven

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 14

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 2 Vertaal:

Onthoud: שִׁירָה = lied; מֶלֶךְ = koning

וַיֶּאֱהָב יַעֲקֹב אֶת־רַחֵל = _____

וַיַּעֲבֹד שְׁבַע שָׁנִים = _____

לְאַהֲבָהּ אֶת־יְהוּדָה אֶל־הִיא = _____

וַיְהִי בְעֵינָיו כְּיָמִים אַחָדִים = _____

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־לְבָן = _____

הִתְתָּה עָלַי יְד־יְהוּדָה = _____

הָבָה אֶת־אִשְׁתִּי = _____

וַיִּכְתֹּב מִשָּׁה אֶת־הַשִּׁירָה = _____

כִּי מָלְאוּ יָמֵי = _____

אָבוֹא אֶל־הַמֶּלֶךְ = _____

וַיָּבֹא אֶל־אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי = _____

Maak ook de extra oefening ! U kunt deze vinden op de site als u "extra oefeningen" aanklikt.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 14

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 "Lijntrekken"

1-4; 2-1; 3-6; 4-8; 5-3; 6-5; 7-7

Opdracht 2 Vertaal:

Onthoud: שִׁירָה = lied; מֶלֶךְ = koning

וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב אֶת־רַחֵל = En Jacob had Rachel lief

וַיַּעֲבֹד שְׁבַע שָׁנִים = En hij diende zeven jaar.

לְאָהֲבָהּ אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיהֶּ = om lief te hebben de HEERE uw God

וַיְהִיוּ בְּעֵינָיו כְּיָמִים אֶחָדִים = En zij waren in zijn ogen als enige dagen.

וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל־לָבָן = En Jacob zei tegen Laban.

הַיָּד הַזֹּאת עָלַי יְדֵי־יְהוָה = De hand van de HEERE was op hem.

הָבָה אֶת־אִשְׁתִּי = Geef mijn (huis)vrouw.

וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־הַשִּׁירָה = En Mozes schreef het lied (op).

כִּי מָלְאוּ יָמַי = Want mijn dagen zijn vervuld.

אָל־הַמֶּלֶךְ אָבוֹא = Ik zal naar de koning gaan.

וַיֵּלֶךְ אֶל־אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי = En hij ging naar zijn vader en zei: "Mijn vader".

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 15

TalencentrumBarneveld.nl

We beginnen dit hoofdstuk met een stukje theorie.

Een dáğés forte of een dáğésj lene?

We kennen twee soorten punten in een letter: een punt die de medeklinker waarin hij staat, *verdubbelt*. Bijvoorbeeld: הַשִּׁירָה (hasj.sjie.rá). Deze punt heet een *dáğés forte*.

We kennen ook een punt die de letter waarin hij staat *een harde uitspraak* geeft. Deze kan staan in de letters ת פ כ ד ג ב. (We gebruiken daarvoor het volgende onthoudwoord: **BeGaDKeFaT**.) Die harde uitspraak is goed hoorbaar bij de כ ב. Bijvoorbeeld: בְּרֵאשִׁית (be.ré.sjiet). Deze punt noemen we een *dáğés lene*.

Is de punt in הַבֵּן een dáğés forte of een dáğés lene?

De volgende regel geeft uitsluitel: Een dáğés forte volgt altijd op een klinker; een dáğés lene nooit!

Dus in הַבֵּן is sprake van een dáğés forte, want hij wordt voorafgegaan door een a.

De uitspraak is dus hab.**bén**.

In הַמַּלְכָּה is de punt in de מ een dáğés forte. De punt in de כ een dáğés lene, want hij wordt voorafgegaan door een *niet hoorbare sjewa*. De uitspraak is dus: ham.mal.**ká**.

Hier volgt nog een voorbeeld:

כָּלָה De dáğés in de eerste letter, de כ is een dáğés lene, hij geeft een harde uitspraak.

De eerste letter wordt dus uitgesproken als een "k".

Onthoud: een dáğés in de eerste letter van een woord is altijd een dáğés lene!

De dáğés in de tweede letter, de ל, is een dáğés forte. Hij verdubbelt de letter.

Het is een dáğés forte omdat hij volgt op een klinker nl. de " _ " .

De uitspraak is dus: kal.**lá**.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 15

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Geef de uitspraak van:

בְּנֵי	=	_____
כִּי	=	_____
הַגְּדֹלָה	=	_____
בּוֹא	=	_____
אֲכַתְּבָהּ	=	_____
אֲשֶׁתִּי	=	_____
תּוֹתִי	=	_____
עֲמָדִי	=	_____

We vervolgen Genesis 29 weer!

וַיִּצְאֶסֶף לָבָן אֶת־כָּל־אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתֶּה

Onbekende woorden:

וַיִּצְאֶסֶף = en hij verzamelde; אֶסְפָּה = verzamelen

כָּל־אֲנָשֵׁי = al de mannen *van* (hierover in deze les meer)

וַיַּעַשׂ = en hij maakte, עָשָׂה = maken (De ה is weer verdwenen!)

מִשְׁתֶּה = een maaltijd

Vertaling: *En Laban verzamelde al de mannen van die plaats en maakte een maaltijd.*

כֹּל (kol) of כָּל־ (kol) = elk, geheel, alle

Let op! Ook de uitspraak van כָּל־ is kol. Want כָּל־ is altijd *onbeklemtoond* en de lettergreep is *gesloten* (begint en eindigt met een medeklinker).

Onthoud! In een onbeklemtoonde, gesloten lettergreep spreken we de (־) uit als "o".

Daarom spreken we וַיִּצְאֶסֶף uit als way.yá.qom, want de laatste lettergreep heeft geen klemtoon en is gesloten!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 15

TalencentrumBarneveld.nl

Voorbeelden met כָּל־

כָּל־הָעִיר = de gehele stad

כָּל־הָאָנָשִׁים = alle mannen

כָּל־אָנָשֵׁי הַמָּקוֹם = alle mannen van de plaats

כָּל־עַם = elk volk (zonder lidwoord!) (עַם = volk)

כָּל־הָעַם = geheel het volk (met lidwoord)

כָּל־הַיָּמִים = alle dagen (יֹם = dag)

כָּל־אִישׁ = iedereen

עָשָׂה = hij maakte, hij heeft gemaakt, soms: hij had gemaakt

וַיַּעַשׂ = en hij maakte (de ה is verdwenen)

Een voorbeeld:

וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה וְהִנֵּה־טוֹב מְאֹד

En God zag al wat Hij gemaakt had, en zie, het was zeer goed.

Het woordje אֲשֶׁר = waarvoor geldt

Dus: אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה = letterlijk: alles waarvoor geldt Hij had het gemaakt
= al wat Hij gemaakt had

וְהִנֵּה: Ziet u de punt? Het is een dáǵés forte (Ga na!)

כָּל: Ziet u de punt? Het is een dáǵés lene (Ga na!)

Hier is het volgende vers:

וַיְהִי בָעֶרְבַּיִם וַיִּקַּח אֶת־לֵאָה בָתּוֹ וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו וַיָּבֵא אֵלָיָהּ:

וַיְהִי = het geschiedde; we lezen: וַיְהִי (way.ye.hie)

בָּעֶרְבַּיִם = עֶרֶב (avond) + בַּ (in de) = in de avond, 's avonds

וַיָּבֵא = en hij bracht. U ziet dat de klinker onder de ב verschilt van וַיָּבֵא

Vertaling:

En het geschiedde 's avonds, dat hij zijn dochter Lea nam, en bracht haar naar hem; en hij ging tot haar in.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 15

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 2 "Lijntrekken"

			1	en hij bracht
וַיֹּאסֶף	1		2	en hij zag
וַיַּעַשׂ	2		3	en hij riep
וַיִּרְא	3		4	en het geschiedde
וַהֲנִיחַ	4		5	en hij nam
וַיָּבֵא	5		6	en hij ging / kwam
וַיִּקַּח	6		7	en zie!
וַיִּהְיֶה	7		8	en hij verzamelde
וַיַּבְא	8		9	en hij maakte
			10	zie hier ben ik

Opdracht 3 Vertaal:

וַיֹּאֲהֵב יַעֲקֹב אֶת־רַחֵל = _____

וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה
= _____

וַיַּעֲבֹד שְׁבַע שָׁנִים = _____

הָבָה אֶת־אִשְׁתִּי = _____

וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּהּ = _____

וַיִּקַּח אֶת־לֵאָה בְּתוֹ = _____

וַיָּבֵא אֶתָּהּ אֵלָיו = _____

וַיֹּאסֶף אֶת־כָּל־אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם = _____

וַיִּהְיֶה בְּעָרְבַּי = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 15

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 Geef de uitspraak van:

בִּנְגָה	= bin.gá
כִּי	= kie
הַגְּדוּלָה	= hağ.ğe.do.lá
בּוֹא	= bo
אֶתְּבָה	= èg.te.vá
אִשְׁתִּי	= isj.tie
תִּתִּי	= tit.tie
עִמָּדִי	= im.má.die

Opdracht 2 "Lijntrekken"

1-8, 2-9, 3-2, 4-7, 5-1, 6-5, 7-4, 8-6

Opdracht 3 Vertaal:

וַיֶּאֱהָב יַעֲקֹב אֶת־רַחֵל	= En Jacob had Rachel lief
וַיִּרְא אֱלֹהִים אֶת־כָּל־אֲשֶׁר עָשָׂה	= En God zag al wat Hij gemaakt had.
וַיַּעֲבֹד שִׁבְעַ שָׁנִים	= En hij diende zeven jaren.
הָבָה אֶת־אִשְׁתִּי	= Geef mijn (huis)vrouw.
וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּה	= En hij maakte (bereidde) een maaltijd.
וַיִּקַּח אֶת־לֵאָה בָתוֹ	= En hij nam zijn dochter Lea.
וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו	= En hij bracht haar naar hem.
וַיִּאֶסֶף אֶת־כָּל־אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם	= En hij verzamelde alle mannen van de plaats
וַיְהִי בַעֲרֵב	= En het geschiedde 's avonds

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 13, 14 en 15

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Vertaal de volgende werkwoordsvormen:

- וַיֵּאָהֵב = _____
- אֶעֱבְדְּךָ = _____
- וַיֹּאמֶר = _____
- וַיְהִי = _____
- וַיֵּאָסֶף = _____

Opdracht 2 Geef de uitspraak van de volgende woorden:

- אֶקְטֹל = _____
- מִתְּתִי = _____
- בְּנֶךָ = _____
- כָּל- = _____
- בְּרֵאשִׁית = _____

Opdracht 3 Vertaal de volgende zinnen:

- וַיֵּאָהֵב אֶת־רַחֵל מִלֵּאָה = _____
- וַיִּלְבֹּן בֶּן־שִׁתִּי בָנוֹת = _____
- הָבָה אֶת־אִשְׁתִּי = _____
- וַיָּבֹא אֶל־אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי = _____
- וַיִּקַּח אֶת־לֵאָה בָתּוֹ = _____
- וַיָּבֹא אֹתָהּ אֵלָיו = _____
- וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּהּ = _____

Opdracht 4 Probeer de zinnetjes uit te spreken en vertaal ze.

- וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב אֶת־רַחֵל = _____
- וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־הַשִּׁירָה = _____
- וַיְהִי בְעָרֵב = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 13, 14 en 15

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Vertaal de volgende werkwoordsvormen:

- וַיֵּאָהֵב = en hij had lief
- אֶעֱבֹדְךָ = ik dien u, ik zal u dienen
- וַיֹּאמֶר = en hij zei
- וַיְהִי = en het geschiedde
- וַיִּצְאֶסֶף = en hij verzamelde

Opdracht 2 Geef de uitspraak van de volgende woorden:

- אֶקְטֹל = èq.tol
- מִתִּיתִי = mit.tit.tie
- בִּנְיָן = bin.gá
- כֹּל = kol
- בְּרֵאשִׁית = be.ré.sjiet

Opdracht 3 Vertaal de volgende zinnen:

- וַיֵּאָהֵב אֶת־רַחֵל מִלְּאָהּ = En hij had Rachel meer lief dan Lea.
- וַיִּלְבֶּן לַבָּן שְׁתֵּי בָנוֹת = En Laban had twee dochters.
- הָבָה אֶת־אִשְׁתִּי = Geef mijn (huis)vrouw.
- וַיֵּבֹא אֶל־אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי = En hij ging naar zijn vader en zei: "Mijn vader."
- וַיִּקַּח אֶת־לֵאָה בִּתּוֹ = En hij nam Lea zijn dochter.
- וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו = En hij bracht haar naar hem.
- וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּהּ = En hij maakte een maaltijd.

Opdracht 4 Probeer de zinnetjes uit te spreken en vertaal ze.

- וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב אֶת־רַחֵל = En Jacob had Rachel lief.
- וַיִּכְתֹּב מֹשֶׁה אֶת־הַשִּׁירָה = En Mozes schreef het lied op.
- וַיְהִי בְעָרָב = En het geschiedde 's avonds.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 16

TalencentrumBarneveld.nl

We lezen weer verder in gen. 29. Hier volgt het 24-e vers:

וַיִּתֵּן לְבִן לֵאָה אֶת־זִלְפָּה שְׁפָחַתוֹ לְלֵאָה בְּתוּ שְׁפָחָה:

Onbekende woorden:

זִלְפָּה = Zilpa; שְׁפָחַתוֹ = zijn slavin (Let op het APV!); שְׁפָחָה = slavin

Vertaling

En Laban gaf Zilpa, zijn dienstmaagd, aan Lea, zijn dochter, (tot) een dienstmaagd.

Opmerkingen

- שְׁפָחָה = slavin; In de status c. wordt de uitgang (תַּ). Daarachter komt het APV וּ. We krijgen dan שְׁפָחַתוֹ = zijn slavin.
- וַיִּתֵּן Waaronom geen dáǵés lene in de ב? Dat komt door de uitgang (הַ) van het voorgaande woord לְלֵאָה. Er staat nu a.h.w. een klinker voor de ב.

Iets over vraagzinnen.

Een vraag kan gevormd worden door voor het eerste woordje van de zin הַ, הָ of הֶ te plaatsen.

Voor een hoorbare sjewá () of een keelklank zetten we: הַ

Voor een keelklank met een () zetten we een הָ

In alle andere gevallen zetten we voor het eerste woord een הֶ

- הֵם טוֹב לוֹ = *letterlijk*: een goede naam is voor hem
= Hij heeft een goede naam.
- הֲשֵׁם טוֹב לוֹ = Heeft hij (wel) een goede naam?
- הֲאֵלֶךְ = Zal ik gaan?
- הֲעֹפָר אַתָּה = Stof bent u. (עֹפָר = stof; אַתָּה = jij / u)
- הֲעֹפָר אַתָּה = Bent u stof?

De vraagwoorden מִי (wie?) en מַה (wat?) komen samen zo'n 750 keer voor in de Bijbel. Let op: מַה wordt gevolgd door een dáǵés lene!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 16

TalencentrumBarneveld.nl

- מי גדול כְּמֹשֶׁה = Wie is zo groot als Mozes?
- מה־זאת עָשִׂיתָ לָנוּ = Wat toch hebt u ons aangedaan?
עָשִׂיתָ = u hebt gedaan

Het toevoegen van het woordje זֶאת benadrukt het vraagwoord.

Vers: 25 (eerste gedeelte)

וַיְהִי בַבֹּקֶר וַהֲגִיהֶהוּא לְאֵהָ נֶאֱמַר אֶל־לְבָן מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי

בַּבֹּקֶר = בֹּקֶר + ב; ב = ה + ב Dus בַּבֹּקֶר = in *de* morgen

וַהֲגִיהֶהוּא לְאֵהָ = en zie het was Lea

Vertaling

En het geschiedde in de morgen, en zie, het was Lea. En hij zei tegen Laban: Wat hebt u mij toch aangedaan?

Het tweede deel:

הֲלֹא בָרַחֵל עֲבַדְתִּי עֶמְדָּה וְלָמָּה רַמִּיתָ נִי

הֲלֹא = לא (niet) + הָ (duidt aan dat het een vraag is)

עֲבַדְתִּי = ik heb gediend

רַמִּיתָ נִי = u hebt mij bedrogen (later meer over deze vorm)

Vertaling

Heb ik niet bij u gediend om Rachel? En waarom hebt u mij dan bedrogen?

Andere stamformaties

וַהֲאֵלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם

Abraham beproefde en God

נִסָּה komt van het werkwoord נָסָה = beproeven. Maar ook al kennen we alle voorgaande lessen, toch kunnen we deze persoonsvorm niet analyseren. Dat komt omdat deze persoonsvorm van een andere *stamformatie* is. Een formatie met andere kenmerken.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 16

TalencentrumBarneveld.nl

De voorgaande werkwoordsvormen waren van de stamformatie van de *qal*. Deze form is van de stamformatie van de *pi.él* (we schrijven in het vervolg piél).

Deze werkwoordsvormen hebben -als dat mogelijk is- een dáğésj in de middelste stamletter. Dat zien we ook in de persoonsvorm **נִטַּף**.

Hier volgen enkele voorbeelden:

stamformatie: qal	stamformatie: piél
קָטַל = hij doodde	קִטַּל (qit.tél) = hij vermoordde
קָטַלְתָּ = hij doodt	קִטַּלְתָּ (ye.qat.tél) = hij vermoordt
וַיִּקְטַל = en hij doodde	וַיִּקְטַלְתָּ (way.ye.qat.tél) = en hij vermoordde

Als u het tabelletje goed bekeken hebt, hebt u gezien dat de medeklinkers hetzelfde zijn, maar dat de klinkers anders zijn. Ook hebt u gezien dat bij de piél in de middelste stamletter een dáğésj forte staat.

נִטַּף = hij beproefde (piél). Waarom piél? Er staat een dáğésj in de middelste stamletter. Bij werkwoorden die op een ך eindigen wordt de klinker van de middelste stam letter á i.p.v. é.

Nog enkele piél-vormen:

perfectum: דִּבֶּר = hij sprak, דָּבַר = spreken (piél)

imperfectum: יִדְבֹּר = hij spreekt, hij zal spreken.

narrativus: וַיִּדְבֹּר = en hij sprak

geb. wijs: דַּבֵּר = spreek!

In deze lessen zullen we steeds aangeven wanneer het om piél-vormen gaat. Bij qal-vormen zullen we dat alleen in bijzondere gevallen doen!

וַיִּדְבֹּר אֱלֹהִים אֶל-מֹשֶׁה = En God sprak tot Mozes

De sjewá: hoorbaar of niet hoorbaar?

De sjewá (ך) zijn we al heel wat keren tegengekomen. Nu eens was de sjewá hoorbaar, dan weer niet. Zo is de sjewá hoorbaar in het woord **בְּרִית** (be.ri**e**t), maar niet hoorbaar in **יִקְטַל** (yiq.t**e**l).

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 16

TalencentrumBarneveld.nl

Wanneer is de sjewá hoorbaar?

- Aan het begin van een woord לְלֵאָה (le.lé.á)
 - Onder een letter met een punt מִשְׁדֵּי (misj.sje.dé)
 - Bij twee opeenvolgende sjewá's, wordt de tweede uitgesproken יִקְטְלוּ (yiq.te.loe)
 - Als een letter met een sjewá gevolgd wordt door een zelfde letter יְסוּבוּ (ye.so.ve.voe)
 - Na een lange klinker (á, é, ie, o, oe) קְטְלוּ (qá.te.loe)
- Let op: Als de voorlaatste lettergreep de klemtoon heeft en een é of een o bevat, wordt de daaropvolgende sjewá niet uitgesproken!
לֵלֶגְנָה (lég.ná); כֶּתוּבָנָה (ke.tov.ná)

Opdracht 1 Geef de uitspraak van:

אֲבָרְהָם = _____ לְשִׁלְחָם = _____
שְׁמָרוּ = _____ שְׁמָרְכֶם = _____

Opdracht 2 vertaal!

Onthoud: וְאֶהְרֵן = Aäron; פַּרְעֹה = Farao; אֵיךְ = waar?

וַיִּתֵּן לָבֶן לָהּ אֶת־זֶלְפָּחָה = _____
מִי גְדוֹל כְּמֹשֶׁה = _____
וַיְהִי בְּבִקְרֹה וְהַגִּיהָהוּא לְאָה = _____
וַיֹּאמֶר מֵהַזֶּאת עֲשִׂיתָ לִּי = _____
לָמָּה רַמִּיתָנִי = _____
וְהָאֱלֹהִים נֹסָה אֶת־אֲבָרְהָם = _____
וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ = _____
וַיְהוּהָ לֹא דִבֵּר = _____
וַאֲהָרֹן יְדַבֵּר אֶל־פַּרְעֹה = _____
וַיֹּאסֶף אֶת־כָּל־אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם = _____
וַיְהִי בְעֶרְבַב = _____
אֵיךְ אֱלֹהִים = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 16

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 Geef de uitspraak van:

אַבְרָהָם = av.rá.ham*

לְשַׁלְּחָם = le.sjal.le.cham*

שְׂמֵרוֹ = sje.má.roe

שְׂמֵרָתָם = sje.má.re.gèm

Als de klemtoon op de laatste lettergreep valt, is de uitspraak **a** i.p.v. **á** als die lettergreep *met een medeklinker begint en met een medeklinker eindigt*. Zie ook: **á.dam**, **av.ram** en **dá.var**

Opdracht 2 vertaal!

וְאַהֲרֹן = Aäron; פַּרְעֹה = Farao

וַיִּתֵּן לָבָן לָהּ אֶת־זִלְפָּה = En Laban gaf haar Zilpa.

מִי גָדוֹל כְּמֹשֶׁה = Wie is zo groot als Mozes?

וַיְהִי בַבֹּקֶר וַהֲגַהֲהוּא לְאֵהָ = En het geschiedde 's morgens en zie het was Lea.

וַיֹּאמֶר מֵה־זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי = En hij zei: "Wat hebt u mij toch aangedaan?"

לָמָּה רָמִיתָ נִי = Waarom hebt u mij bedrogen?

וַהֲאֱלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם = En God beproefde Abraham.

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־נֹחַ = En God sprak tot Noach.

וַיַּהֲדוּהוּ לֹא דְבַר = En de HEERE sprak niet.

וַאֲהֲרֹן יְדַבֵּר אֶל־פַּרְעֹה = En Aäron zal tot Farao spreken.

וַיִּצְאֶסְףָה אֶת־כָּל־אֲנָשֵׁי הַמָּקוֹם = En hij verzamelde alle mannen van de plaats

וַיְהִי בָעֶרֶב = En het geschiedde 's avonds.

אַיִה אֱלֹהֶיךָ = Waar is uw God?

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 17

TalencentrumBarneveld.nl

De piél (vervolg)

De qal is de meest eenvoudige stamformatie. De betekenis van piél-stam varieert echter bij de verschillende woorden. Hier volgen enkele voorbeelden:

- De betekenis die het werkwoord in de qal heeft, wordt *versterkt*.
 קטל (qal) = hij doodde; (piél) קטל = hij vermoorde
 שבר (qal) = hij verbrak; (piél) שבר = hij verpletterde
- Het werkwoord is *afgeleid van een zelfstandig naamwoord*
 (piél) דבר = hij sprak; zelfstandig naamwoord: דבר = woord, zaak
 (piél) ספר = hij vertelde; zelfstandig naamwoord: ספר = boek
- *Het teweegbrengen van een hoedanigheid wordt uitgedrukt*.
 (qal) גדל = hij was groot; (piél) גדל = hij maakte groot
 (qal) חזק = hij was sterk; (piél) חזק = hij maakte sterk

ברכו שמו = Prijs Zijn naam! (Zie les 10!) Ook deze vorm ברכו is een piél-vorm!

Het werkwoord ברך = (piél) zegenen, prijzen.

Omdat de middelste stamletter (ר) kan geen dáğésj kan hebben, is de vervoeging afwijkend. Zie het volgende tabelletje:

ברך = hij prees	קטל = hij vermoorde
יברך = hij zal prijzen	יקטל = hij vermoordt
וַיְבָרֶךְ = en hij prees	וַיִּקְטֹל = en hij vermoorde
ברך = prijs! (e.v.)	קטל = vermoord! (e.v.)
ברכו of ברכו = prijs! (m.v.)	קטלו = vermoord! (m.v.)

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 17

TalencentrumBarneveld.nl

Voorbeelden:

וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־נֹחַ = En God zegende Noach

וַיְבָרֶךְ אֱת־עַמּוֹ בְשָׁלוֹם = De HEERE zal Zijn volk zegenen met vrede.

וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים וַיָּמָת = Zegen God en sterf.

וַיָּמָת (wá.moet) De drie puntjes woorden uitgesproken als een "oe"!

Het werkwoord מוֹת = sterven. Dit werkwoord gaat als קוּם (= opstaan).

וַיַּגְדֵּל יְהוָה אֶת־שְׁלֹמֹה = En de HEERE maakte Salomo groot.

Opdracht 1 "Lijntrekken"

			1	hij vermoordde
יִקְטֹל	1		2	hij doodde
קִטְלוּ	2		3	hij prees/zegende
קָטַל	3		4	hij vermoordt
קִטֵּל	4		5	prijs! / zegen! (m.v.)
יְבָרֵךְ	5		6	hij prijst / zegent
יִבְרַךְ	6		7	vermoord! (m.v.)
וַיִּבְדֹּף	7		8	hij beproefde
וַיְבָרֵךְ	8		9	en hij prees / zegende
קִטֵּל	9		10	en hij maakte groot
וַיִּבְרַךְ	10		11	vermoord! (e.v.)
			12	en hij is groot

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 17

TalencentrumBarneveld.nl

We gaan nu lezen uit Ruth 1. We beginnen bij vers 6.

Het eerste gedeelte:

וַתָּקָם הִיא וְכַלְתֵּיהָ וַתָּשָׁב מִשְׂדֵי מוֹאָב

וַתָּקָם = en *zij* stond op. (U leerde eerder al: וַיָּקָם = en *hij* stond op)

הִיא = zij. (U leerde eerder al הוא = hij)

כַּלְתֵּיהָ = schoondochter; כַּלּוֹת = schoondochters; כַּלְתֵּי is de status c.;

כַּלְתֵּיהָ = status c. met APV (יָהָ) = haar schoondochters

וַתָּשָׁב = en *zij* keerde terug; שָׁב = terugkeren

U ziet opnieuw de overeenkomsten tussen וַתָּקָם en וַתָּשָׁב

מִשְׂדֵי = vanuit het veld van (een oude vorm! Daarom verder geen uitleg!)

מוֹאָב = Moab

וַתָּקָם = en zij stond op / en zij maakte zich gereed (St.V.: zij maakte zich op)

Vertaling:

Toen maakte zij zich reisvaardig met haar schoondochters, en keerde terug uit het veld van Moab;

Nogmaals het APV

We kennen inmiddels al heel wat bezittelijke voornaamwoorden. In Ruth 1:6 dook er echter weer een nieuw op nl.: כַּלְתֵּיהָ = *haar* schoondochters.

סוּסָהּ = haar paard

סוּסֵיהָ = haar paarden

כַּלְתֵּיהָ = haar schoondochter

כַּלְתֵּיהָ = haar schoondochters

Onthoud! **סוּסֵיהָ** = *haar* paarden

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 17

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 2 Vertaal.

Onthoud: מצרים = Egypte; כאשר = zoals; צוה = pi.: bevelen;

וַיִּתֵּן לָהּ אֶת־זֶלְפָּחָה	=	_____
הַשֵּׁם טוֹב לוֹ	=	_____
מִי גְדוֹל כְּמֹשֶׁה	=	_____
וַהֲנַח־הוּא לְאֵחָה	=	_____
וַהֲאֱלֹהִים נָפָח אֶת־אֲבָרָתָם	=	_____
בְּרַךְ אֱלֹהִים וְנָמַת	=	_____
וַתָּשָׁב מִשָּׂרֵי מוֹאָב	=	_____
וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יִצְחָק	=	_____
וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה	=	_____
וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן	=	_____
דַּבֵּר אֶל־פְּרַעֲזָה מֶלֶךְ מִצְרָיִם	=	_____
אֵינִי אֱלֹהִים	=	_____
כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה	=	_____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 17

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 "Lijntrekken"

1-4; 2-7; 3-2; 4-1; 5-6; 6-3; 7-10; 8-8; 9-11; 10-9

Opdracht 2 Vertaal.

Onthoud: מִצְרַיִם = Egypte; כַּאֲשֶׁר = zoals; צוּה = pi.: bevelen

וַיִּתֵּן לָהּ אֶת־זִלְפָּה	= En hij gaf haar Zilpa.
הַיָּשָׁם טוֹב לוֹ	= Heeft hij een goede naam?
מִי גָדוֹל כְּמֹשֶׁה	= Wie is zo groot als Mozes?
וַהֲגִיחַ־הוּא לֵאמֹר	= En zie, het was Lea.
וַהֲאֵלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם	= En God beproefde Abraham.
בְּרַךְ אֱלֹהִים וָמָת	= Zegen God en sterf.
וַתָּשָׁב מִשְׂדֵי מוֹאָב	= En zij keerde terug uit het veld van Moab;
וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת־יִצְחָק	= En God zegende Izaak.
וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה	= En God sprak tot Mozes.
וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה אֶל־אַהֲרֹן	= En Mozes sprak tot Aäron.
וַיֹּסֶף אֱלֹהִים אֶל־פַּרְעֹה מֶלֶךְ מִצְרַיִם	= Hij sprak tot Farao de koning van Egypte.
אֵי הָאֱלֹהִים	= Waar is uw God?
כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה	= Zoals de HEERE Mozes bevolen had.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 18

TalencentrumBarneveld.nl

We maken het zesde vers van Ruth 1 af:

כִּי שָׁמְעָה בְּשָׂדֵה מוֹאָב כִּי־פָקַד יְהוָה אֶת־עַמּוֹ לְתֵת לָהֶם לֶחֶם לָחֶם:

שָׁמְעָה (sjá.me.á) = zij hoorde, heeft gehoord, had gehoord

בְּשָׂדֵה = in het veld van

פָּקַד = hij bezocht, heeft bezocht, had bezocht

עַמּוֹ (am.mo) = Zijn volk (Zie APV!)

תֵּת = inf.c. van נתן (geven), לְתֵת = inf.c. met voorzetsel לְ = o.a. door te geven

לָהֶם (lá.hèm) = aan hen of hun

לֶחֶם (lá.chèm) = brood; eigenlijk had er לָחֶם moeten staan, maar door het zware accent aan het eind van de zin werd de è een á.

Vertaling:

want zij had gehoord in het veld van Moab, dat de HEERE Zijn volk bezocht had, door hun brood te geven.

Vrouwelijke vormen van het werkwoord

In dit hoofdstuk komen veel *vrouwelijke* vormen van het werkwoord voor. Hier volgt een overzichtje m.b.v. het werkwoord קטל

manlijke vormen		vrouwelijke vormen		
קָטַל	hij doodde, hij heeft ...	קָטְלָה	qá.te.lá	zij doodde, zij heeft ...
קָטְלוּ	zij doodden, zij hebben ...	קָטְלוּ	qá.te.loe	zij doodden, zij hebben ...
יִקְטֹל	hij doodt, hij zal doden	תִּקְטֹל	tiq.tol	zij doodt, zij zal doden
יִקְטְלוּ	zij doden, zij zullen ...	תִּקְטְלוּ	tiq.tol.ná	zij doden, zij zullen doden
וַיִּקְטֹל	en hij doodde	וַתִּקְטֹל	wat.tiq.tol	en zij doodde

Segolata

Zoals u al weet, valt de klemtoon van een woord meestal op de *laatste* lettergreep. Er is echter een goep van naamwoorden waarbij de klemtoon *niet* op de laatste lettergreep valt. Op de volgende pagina volgen enkele voorbeelden. (*Probeert u ze te onthouden!*)

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 18

TalencentrumBarneveld.nl

רֶגֶל (rè.gèl) = voet; כֶּסֶף (kè.sèf) = zilver; סֵפֶר (sé.fèr) = boek;
 עֶרֶב (è.rèf) = avond; בּוֹקֵר (bo.qèr) = morgen; עֶבֶד (è.vèd) = knecht;
 חֹשֶׁךְ (cho.sjèg) = duisternis; מָשַׁת (má.sjèt) = dood; אֵיִל (a.yil) = ram;
 נַחַל (na.chal) = beek; חֶרֶב = zwaard.

Bekijk de verschillende klinkercombinaties goed!

NB: Als er een *achtervoegsel* achter zo'n woord komt, verschuift de klemtoon weer naar achteren!

Daarom:

הַמֶּלֶךְ (ha.mè.lèg) = de koning, maar מֶלְכִי (mal. **kie**) = mijn koning;
 הָעֶבֶד (há.è.vèd) = de knecht, maar עֶבְדִּי (av.**die**) = mijn knecht.

Opdracht 1 "Lijntrekken"

		1	zij doodde, zij heeft gedood
פָּקַד	1	2	en hij doodde
קָטַל	2	3	dood! (tegen één man)
וַיִּקְטְלוּ	3	4	zij doodden, zij hebben gedood
קָטַלָּהּ	4	5	hij bezocht, hij heeft bezocht
תִּקְטַל	5	6	hij doodde, hij heeft gedood
יִקְטְלוּ	6	7	zij (m) doden, zij zullen doden
תִּקְטְלֶנָּה	7	8	zij hoorde, heeft gehoord
קָטְלוּ	8	9	doodt! (tegen mannen)
יִקְטַל	9	10	zij doodt, zij zal doden
שָׁמְעָה	10	11	zij (v) doden, zij zullen doden
		12	hij doodt, hij zal doden

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 18

TalencentrumBarneveld.nl

We gaan naar vers 7 van Ruth 1.

וַתֵּצֵא מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה־שָׁמָּה וּשְׁתֵּי כַלְתֵּיהָ עִמָּהּ

וַתֵּצֵא = en zij ging uit; וַיֵּצֵא = hij ging uit

וַיֵּצֵא יוֹסֵף עַל־אֶרֶץ מִצְרָיִם = En Jozef ging uit door het land Egypte.

הָיְתָה = zij was, zij is geweest, zij was geweest

שָׁמָּה = daar heen; *hier vertalen met:* waar

וּשְׁתֵּי = en twee van

עִמָּהּ = met haar (Zie tabel les 13)

Vertaling: *En ging zij uit van de plaats, waar zij geweest was en haar twee schoondochters met haar.*

Het vervolg van vers 7

וַתֵּלְכֶנָּה בְּדֶרֶךְ לָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ יְהוּדָה:

וַתֵּלְכֶנָּה = en zij (v) gingen

בְּדֶרֶךְ = letterlijk: op de weg; דֶּרֶךְ = weg. We vertalen: op weg.

לָשׁוּב = om terug te keren. Let op! שׁוּב = inf.c.!

יְהוּדָה = Juda

Bekijk het volgende tabelletje met enkele belangrijke vormen van שׁוּב goed!

perfectum	שָׁב	hij keerde terug
imperfectum	יָשׁוּב	hij keert terug, hij zal terugkeren
narrativus	וַיָּשׁוּב	en hij keerde terug
geb. wijs mnl. ev.	שׁוּב	keer terug! (tegen één man)
inf.c.	שׁוּב	terugkeren
inf.c. met voorzetsel	לָשׁוּב	om terug te keren

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 18

TalencentrumBarneveld.nl

Let op: לֹא = niet

- וַיָּשָׁב אַבְרָהָם אֶל-נְעָרָיו = En Abraham keerde terug naar zijn knechten.
- וַיָּשָׁב אַבְרָהָם שָׁב לְמִקְמוֹ = En Abraham keerde terug naar zijn plaats
- לֹא יָשׁוּב אֶל-אֶרֶץ מִצְרַיִם = Hij zal niet terugkeren naar Egypte.

Vertaal:

Onthoud: מִצְרַיִם = naar Egypte

כִּי שָׁמְעָה כִּי-פָקַד יְהוָה אֶת-עַמּוֹ

= _____

וַתֵּצֵא מִן-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה-שָׁמָּה

= _____

וַיָּשָׁב לָבֵן לְמִקְמוֹ = _____

וַיָּשָׁב יוֹסֵף מִצְרַיִם = _____

וַנְּשִׂי כָל-תֵּיהָ עָמָה = _____

וַתָּשָׁב מִשְׁדֵי מוֹאָב = _____

לֹא יָשׁוּב אֶל-אֶרֶץ מִצְרַיִם = _____

הַמֶּלֶךְ וְלֹא הָעֶבֶד = _____

הַסֹּפֵר וְלֹא הַחֹרֵב = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 18

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 "Lijntrekken"

1-5; 2-6; 3-2; 4-1; 5-10; 6-7; 7-11; 8-4; 9-12; 10-8

Opdracht 2 Vertaal:

Onthoud: מִצְרַיִם = naar Egypte

כִּי שָׁמְעָה כִּי־פָקַד יְהוָה אֶת־עַמּוֹ

= Want zij had gehoord , dat de HEERE Zijn volk bezocht had.

וַתֵּצֵא מִן־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה־שָׁמָּה

= En zij ging uit van (of: en zij trok uit) de plaats, waar zij geweest was.

וַיָּשָׁב לָבָן לְמִקְמוֹ

= En Laban keerde terug naar zijn plaats.

וַיָּשָׁב יוֹסֵף מִצְרַיִם

= En Jozef keerde terug naar Egypte.

וּשְׁתֵּי כַלְתֶּיהָ עִמָּהּ

= En zij keerde terug naar de velden van Moab.

וַתָּשָׁב מִשְׂדֵי מוֹאָב

= Hij zal niet terugkeren naar het land van

יָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ מִצְרַיִם

Egypte.

הַמֶּלֶךְ וְלֹא הָעֶבֶד = de koning en niet de knecht

הַסֵּפֶר וְלֹא הַחֶרֶב = het boek en niet het zwaard

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 16, 17 en 18

TalencentrumBarneveld.nl

1. Vertaal de volgende piél-vormen

- יְקַטֵּל = _____
- וַיְדַבֵּר = _____
- נָסָה = _____
- סָפַר = _____
- יְבָרֵךְ = _____
- וַיְגַדֵּל = _____
- דִּבֶּר = _____

2. Vertaal de volgende naamwoorden met APV

- שָׁמוּ = _____
- כִּלְתִיָּהּ = _____
- סוּסָה = _____
- עָמוּ = _____
- סוּסֵיָּהּ = _____
- בָּתוּ = _____

3. Vertaal de volgende zinnetjes.

- מִי גָדוֹל כְּמֹשֶׁה = _____
- וַהֲנִיחָהּ וְאָא לְאָה = _____
- וַהֲאֵלֹהִים נָסָה אֶת־אֲבָרְהָם = _____
- וַאֲהָרֹן יְבָרַךְ אֶל־פְּרַעֲה = _____
- בָּרַךְ אֱלֹהִים וְנָתַת = _____
- וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה = _____
- הָשֵׁם טוֹב לוֹ = _____
- וַאֲבָרְהָם שָׁב לְמִקְמוֹ = _____
- וַתָּשָׁב מִשָּׂדֵי מוֹאָב = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 16, 17 en 18

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 4 Vertaal de volgende zinnetjes.

וידבר אלהים אל-משה = _____
 וישב אברהם אל-נעריו = _____
 הלא ברחל עבדתי עמך = _____
 ויהוה יברך את-עמו = _____

Opdracht 5 Schrijf de uitspraak op.

פְּרָעָה = _____ שְׁמוֹ = _____
 מְשָׁדִי = _____ מִצְחָק = _____

Let op! (Zie les 4!)

We spreken וַיְ (way.ye) uit als of er וַיְ (way.ye) staat.

וַיְבַקֵּעַ (way.ye.vaq.qa); וַיְדַבֵּר (way.ye.dab.bér)

Opdracht 6

Dit is de ongevocaliseerd tekst van gen.29: 16-23. Deze verzen zijn in de lessen 16 aan de orde geweest. Oefen net zo lang totdat u dit gedeelte hardop kunt lezen en kunt vertalen.

ויתן לבן לה את-זלפה שפחתו ללאה בתו Genesis 29:24

שפחה:

25 ויהי בבקר והנה-הוא לאה ויאמר אל-לבן מה-זאת
 עשית לי הלא ברחל עבדתי עמך ולמה רמיתני:

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 16, 17 en 18

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

1. Vertaal de volgende piél-vormen

- יִקְטֹל = hij vermoordt, hij zal vermoorden
- וַיְדַבֵּר = en hij sprak
- נִסָּה = hij beproefde
- סִפֵּר = hij vertelde
- יִבְרַךְ = hij zal prijzen
- וַיַּגְדִּיל = en hij maakte groot
- דִּבֶּר = hij sprak

2. Vertaal de volgende naamwoorden met APV

- שְׁמוֹ = zijn naam
- כַּלְתֵּיהָ = haar schoondochters
- סוּסָהּ = haar paard
- עַמּוֹ = zijn volk
- סוּסֵיהָ = haar paarden
- בָּתוּרָהּ = zijn dochter

3. Vertaal de volgende zinnetjes.

- מִי גָדוֹל כְּמֹשֶׁה = Wie is zo groot als Mozes?
- וַהֲגִיהָהוּא לֵאמֹר = En zie, het was Lea.
- וַיִּנְסֵהוּ אֱלֹהִים אֶת־אַבְרָהָם = En God beproefde Abraham.
- וַאֲהָרֹן יָדַבֵּר אֶל־פַּרְעֹה = En Aäron sprak tot Farao.
- בָּרַךְ אֱלֹהִים וָמָת = Zegen God en sterf.
- וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה = En God sprak tot Mozes.
- הֲשֵׁם טוֹב לוֹ = Heeft hij een goede naam?
- וַיָּאֲבֹרָהּ שָׁב לְמִקְמוֹ = En Abraham keerde terug naar zijn plaats.
- וַתָּשָׁב מִשְׂדֵי מוֹאָב = En zij keerde terug uit het veld van Moab.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 16, 17 en 18

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 4 Vertaal de volgende zinnestjes.

וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶל־מֹשֶׁה	= En God sprak tot Mozes
וַיָּשָׁב אַבְרָהָם אֶל־נַעֲרָיו	= En Abraham keerde terug naar zijn knechten.
הֲלֹא בָרַחְלִי עַבְדָּתִי עִמָּךְ	= Heb ik niet bij u gediend om Rachel?
וַיְהוּהוּ יְבָרֶךְ אֶת־עַמּוֹ	= En de HEERE zal Zijn volk zegenen.

Opdracht 5

פָּרַעַה = par.o	שְׂמוֹ = sje.mo
מִשְׁדֵּי = misj.sje.dé	יִצְחָק = yits.chak

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 19

TalencentrumBarneveld.nl

Ruth 1 vers 8. Het eerste gedeelte.

וַתֹּאמֶר נָעֳמִי לְשָׁתֵי כַלְתֵּיהָ לְכַנָּה שׁוּבְנָה אִשָּׁה לְבַיִת אִמָּהּ

וַתֹּאמֶר = en *zij* zei; u leerde al eerder: וַיֹּאמֶר = en *hij* zei

נָעֳמִי (no.o.mie) = Naomie;

U ziet een *nieuwe* klinker: (וּ). Deze wordt uitgesproken als een "o".

De á in de lettergreep ervoor wordt dan ook als "o" uitgesproken. Let op!

De "o" wordt uitgesproken als in het woordje "bos"!

לְכַנָּה = ga! (tegen vrouwen gesproken)

שׁוּבְנָה = keer terug! (tegen vrouwen gesproken)

אִשָּׁה = vrouw. Dat wist u al. Het kan echter ook betekenen: ieder, elk.

Het bovenstaande geldt ook voor אִישׁ אִישׁ = man, mens, ieder, elk.

לְבַיִת = naar het huis van; בַּיִת is de status c. van בַּיִת (ba.yit) = huis

אִמָּהּ = haar moeder; אִם = moeder

Vertaling

En Naomi zei tegen haar twee schoondochters: Ga heen, keer terug, ieder naar het huis van haar moeder;

De gebiedende wijs

In les 10 maakte u kennis met de gebiedende wijs. Dat was dat waren "bevelen" tegen één man *of* tegen meerdere mannen gesproken.

In deze tekst vinden we "bevelen" tegen meerdere vrouwen gesproken:

לְכַנָּה = ga!; שׁוּבְנָה = keer terug!

Hierna vindt u een overzicht met al de vormen van de gebiedende wijs.

Overzichtje gebiedende wijs (qal)

קָטַל (qe.tol)	dood! geb.ws <i>mnl.</i> ev.
קָטְלוּ (qit.loe)	dood! geb.ws <i>mnl.</i> mv.
קָטְלִי (qit.lie)	dood! geb.ws <i>vrl.</i> ev.
קָטְלֵנָה (qe.tol.ná)	dood! geb.ws <i>vrl.</i> mv.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 19

TalencentrumBarneveld.nl

APV bij אָם

אִמָּהּ = haar moeder; אִמּוֹ = zijn moeder; אִמִּי = mijn moeder;
אִמִּיךָ = uw moeder

vers 8. Het tweede gedeelte.

וַיַּעַשׂ יְהוָה עִמָּכֶם חֶסֶד כְּאֲשֶׁר עָשִׂיתֶם עִם־הַמֵּתִים וְעִמָּדִי:

וַיַּעַשׂ = hij doe (daarover straks meer)

חֶסֶד = weldadigheid;

כְּאֲשֶׁר = zoals

עָשִׂיתֶם = u hebt gedaan

הַמֵּתִים = de doden

עִמָּדִי = met mij; betekent hetzelfde als: עִמִּי = עִם (met, bij) + י (mij)

Vertaling

de HEERE doe bij u weldadigheid, gelijk als u gedaan hebt bij de doden, en bij mij.

De aanvoegende wijs

Die vorm van het werkwoord kent u vast wel. Een voorbeeld ervan is "leve de koningin". In het Hebreeuws wordt daar een *verkorte* vorm van het imperfectum voor gebruikt. Er zijn echter heel veel werkwoorden waarbij het verkorte imperfectum helemaal niet korter is dan de gewone. Het verschil is dan niet te zien.

יִקְטֹל = hij doodt, hij zal doden, *maar ook*: hij moge doden

יִכְתֹּב = hij schrijft, hij zal schrijven, *maar ook*: hij moge schrijven

יִבְנֶה = hij bouwt, hij zal bouwen, *maar de verkorte* vorm יִבְנֶה betekent:
hij moge bouwen

וַיַּעַשׂ = hij doet, hij zal doen, *maar de verkorte vorm* וַיַּעַשׂ betekent:
hij moge doen (hij doe); die *verkorte vorm* is hier bedoeld!!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 19

TalencentrumBarneveld.nl

Een paar kanttekeningen bij עֲשִׂיתֶם

עֲשִׂיתֶם = jullie (mannen!) hebben gedaan/ u (mannen) hebt gedaan

Maar dat klopt toch niet? Naomie spreekt toch tot haar schoondochters? Inderdaad, men vermoedt dat in de spreektaal vaak de manlijke vormen gebruikt werden waar formeel vrouwelijke vormen gebruikt zouden moeten worden.

Daarom zijn er verschillende plaatsen in de Bijbel te vinden waar manlijke vormen staan, maar waar men vrouwelijke vormen zou verwachten.

De vorm die hier formeel had moeten staan luidt: עֲשִׂיתֶן

Onthoud!

perfectum (qal)

קָטַלְתֶּם (qe.tal.tèm)	jullie (mannen) doodden, jullie hebben ...
קָטַלְתֶּן (qe.tal.tèn)	jullie (vrouwen) doodden, jullie hebben ...

כִּי־אַתֶּם שָׁלַחְתֶּם אֹתִי אֶל־יְהוָה = Want u (mv.) hebt mij naar de HEERE gezonden.

אַתֶּם = u (met nadruk); שָׁלַחְתֶּם = u (mannen) zond, u hebt gezonden

We lezen nu het begin van vers 9

יִתֵּן יְהוָה לָכֶם וּמִצְאֶן מְנוּחָה אִשָּׁה בֵּית אִשָּׁה

יִתֵּן = hij geeft, hij zal geven, *maar ook*: hij moge geven (hij geve)

לָכֶם = aan jullie (mannen!) / aan u. Ook hier had formeel לָכֶן moeten staan!

וּמִצְאֶן = en vind! (gebiedende wijs vrl.mv.)

מְנוּחָה = rust

Wanneer de gebiedende voorafgegaan wordt door י en volgt op een wens of een hoop, dan wordt deze gebiedende wijs gebruikt om de wens of hoop *tot uitdrukking* te brengen. Dus: Hij geve u, dat u rust vindt!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 19

TalencentrumBarneveld.nl

אִשָּׁה = vrouw, ieder, elk

בֵּית אִישָׁהּ = in het huis van haar man

Let op: אִשָּׁה = ieder / elk (vrouwen); אִישָׁהּ = haar man.

Vertaling

De HEERE geve u, dat u rust vindt, ieder in het huis van haar man!

Opdracht

הַבְּקָה = Rebekka; עֲוֹן = ongerechtigheid; סָלַח = vergeven (alleen door God!)

זֶה = dit

וַתֹּאמֶר נַעֲמִי לְשֹׁתֵי כֹלֹתֶיהָ = _____

וַתֹּאמֶר הַבְּקָה אֶל־יִצְחָק = _____

שִׁבְנָה אִשָּׁה לְבֵית אָמָהּ = _____

וַתָּשָׁב נַעֲמִי מִשְׂדֵי מוֹאָב = _____

יַעֲשֶׂה יְהוָה עִמָּכֶם חֶסֶד = _____

יִתֵּן יְהוָה לָכֶם וּמְצֹאָן מְנוּחָהּ = _____

וַיָּשָׁב אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו = _____

וַאֲבָרָהָם שָׁב לְמִקְמוֹ = _____

סָלַח־נָא לְעֹן הָעָם הַזֶּה = _____

ANTWOORDEN

Opdracht

הַבִּקָּה = Rebekka; עֲוֹן = ongerechtigheid; סָלַח = vergeven (alleen door God!)

זֶה = deze, dit

וַתֹּאמֶר נַעֲמִי לְשֹׁתֵי כֹלֹתַיָּהּ

= En Naomie zei tegen haar twee schoondochters

וַתֹּאמֶר הַבִּקָּה אֶל־יִצְחָק = En Rebekka zei tegen Izak.

שׁוּבוּנָה אִשָּׁה לְבֵית אִמָּהּ

= Keer terug, ieder naar het huis van haar moeder;

וַתָּשָׁב נַעֲמִי מִשְׁדֵּי מוֹאָב

= En Naomie keerde terug uit het veld van Moab.

יְיָ עֲשֵׂה יְהוָה עִמָּכֶם חֶסֶד = De HEERE doe bij u weldadigheid.

יְיָ יִתֵּן יְהוָה לָכֶם וּמְצֹאָן מְנוּחָה = De HEERE geve u, dat u rust vindt.

וַיָּשָׁב אַבְרָהָם אֶל־נְעָרָיו = En Abraham keerde terug naar zijn knechten.

וַיֹּאבְרָהֶם שׁוּב לְמִקְמוֹ = En Abraham keerde terug naar zijn plaats.

סָלַח־נָא לְעֹן הָעָם הַזֶּה = Vergeef toch de de ongerechtigheid van dit volk.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 20

TalencentrumBarneveld.nl

Het participium

Een participium is een deelwoord. Er zijn twee soorten:

- Een *actief* participium, dit komt overeen met ons *onvoltooid* deelwoord. Voorbeelden van onvoltooide deelwoorden zijn: lopend, schrijvend.
- Een *passief* participium, dit komt overeen met het *voltooid* deelwoord. Voorbeelden van onvoltooide deelwoorden zijn: gelopen, geschreven.

Het participium heeft afzonderlijke vormen voor: mnl. ev., mnl. mv., vrl. ev., vrl. mv.

Het actief participium (qal)

Het actief participium mnl. ev. (afgekort: prt. act. mnl. ev.) herkent u aan de klinkers o - é. כֹּתֵב (prt. act. mnl. ev.) = schrijvend

Dat kunt u onthouden met de woorden: strogeel actief.

Een voorbeeld:

וַהֲיָה הַמֶּלֶךְ עֹמֵד עַל־הָעַמּוּד

עמד = staan; העמוד = de pilaar

Letterlijke vertaling: En zie, de koning staande bij de pilaar.

Uit voorafgaande zinnen blijkt dat deze zin in de verledentijd moet staan.

Dus: En zie, de koning was staande bij de pilaar.

Vertaling in goed Nederlands: En zie, de koning stond bij de pilaar.

Het passief participium (qal)

Het passief participium mnl. ev. (afgekort: prt. pss. mnl. ev.) herkent u aan de klinkers: a - oe. כָּתוּב (prt. pss. mnl. ev.) = geschreven, geschrevene

שָׁלַף = uittrekken, חֶרֶב = zwaard

- בְּרֹאֵי אַבְרָם = Gezegend (zij) Abram.
- וַיִּחַרְבוּ שְׁלֹפָה בְיָדוֹ = En zijn *uitgetrokken* zwaard in zijn hand.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 20

TalencentrumBarneveld.nl

participia

	prt. act.	prt. pss
mnl. ev.	קָטַל (o-é)	קָטוּל (á-oe)
vrl. ev.	קָטְלָה / קָטְלָת (o-è/e)	קָטוּלָה (e-oe)
mnl. mv.	קָטְלִים (o-e)	קָטוּלִים (e-oe)
vrl. mv.	קָטְלוֹת (o-e)	קָטוּלוֹת (e-oe)

Hier volgt het tweede deel van vers 9.

וַתִּשַׁק לָהֶן וַתִּשְׂאֵנָה קוֹלָן וַתִּבְכְּינָה

וַתִּשַׁק = en zij kuste; נִקַּשׁ = kussen (daarover zo meer!)

לָהֶן = letterlijk: naar hen, aan hen; Hier het voorzetsel niet vertalen.

וַתִּשְׂאֵנָה = en zij (v) hieven op; נִשְׂאָ = opheffen (daarover zo meer!)

קוֹלָן = hun (v) stem

וַתִּבְכְּינָה = en zij (v) weenden; בָּכָה = wenen;

Vertaling: *En zij kuste hen en zij hieven hun stem op en zij weenden.*

Opmerkingen bij de werkwoorden.

- וַתִּשַׁק Hier heeft het volgende proces plaatsgevonden: (we laten de klinkers even weg) וַתִּשַׁק werd וַתִּשְׂשַׁק en dus וַתִּשַׁק (Zie begin les 6)
- וַתִּשְׂאֵנָה Voor dit werkwoord geldt hetzelfde!
וַתִּשְׂאֵנָה werd וַתִּשְׂשֵׂאנָה en dus וַתִּשְׂאֵנָה
- בָּכָה = wenen, וַתִּבְכְּינָה = en zij weenden, וַיִּבְכֶּה = en hij weende
U ziet: in beide gevallen is de ה verdwenen. Zie les 6!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 20

TalencentrumBarneveld.nl

Hier volgen enkele vormen van het werkwoord נָפַל (qal) Dit is het voorbeeld-werkwoord voor werkwoorden die met een noen (נ) beginnen.

perfectum	נָפַל	(ná.fal)	hij viel, hij is gevallen
perfectum	נָפְלוּ	(ná.fe.loe)	zij (m) vielen, zij zijn ...
perfectum	נָפְלוּ	(ná.fe.loe)	zij (v) vielen, zij zijn ...
imperfectum	יִפֹּל	(yip.pol)	hij valt, hij zal vallen
imperfectum	יִפְּלוּ	(yip.pe.loe)	zij (m) vallen, zij zullen ...
imperfectum	תִּפְּלוּ	(tip.pol.ná)	zij (v) vallen, zij zijn ...
geb. wijs	נָפַל	(ne.fol)	val (tegen één man)
inf.c.	נָפַל	(ne.fol)	vallen (mnl. ev.)
prt.a	נֹפֵל	(no.fél)	vallend (mnl. ev.)

We gaan verder met het lezen van Ruth 1. Hier volgt vers 10

וַתֹּאמְרֵנָּה לָּהּ כִּי־אָתָּךְ נָשׁוּב לְעַמִּי

וַתֹּאמְרֵנָּה aanwijzing: in het midden staan de stamletters אָמַר

כִּי = hier: zeker

אָתָּךְ = met u

נָשׁוּב = wij zullen terugkeren

לְעַמִּי = naar uw volk; het APV "ךְ" wijst op uw (v)

Vertaling

En zij zeiden tegen haar: Wij zullen zeker met u terugkeren naar uw volk.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 20

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Lijntrekken

		1	en hij kuste
נָשַׁק	1	2	en hij hief op
וַתִּבְכְּיָנָה	2	3	kussend
וַתִּשָּׁק	3	4	hij kuste
וַיִּשָּׂא	4	5	en zij kuste
וַתִּשָּׂאנָה	5	6	en zij (v) weenden
וַיִּפְּלוּ	6	7	en zij (v) hieven op
נִפְּלָה	7	8	kus!
נָשַׁק	8	9	zij (m) vallen, zij zullen vallen
		10	vallend

Opdracht 2

לְנֹגְדוֹ = tegenover hem (וְ wijst ok hier op *hem!*)

וַתִּשָּׁק לְהֶזֶן וַתִּשָּׂאנָה קוֹלָן = _____

בְּרוּךְ אַבְרָם = _____

וַתִּאֲמַרְנָה לָהּ = _____

וַיַּחְרְבוּ שְׁלוֹפָה בְּיָדוֹ = _____

וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו = _____

וַיִּשָּׂא אֶהֱרֹן אֶת־יָדוֹ = _____

וַיִּשָּׂא הַמֶּלֶךְ אֶת־קוֹלוֹ = _____

וַיַּהֲנֶה אִישׁ עִמָּד לְנֹגְדוֹ = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 20

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 Lijntrekken

1-4; 2-6; 3-5; 4-2; 5-7; 6-9; 7-10; 8-8

Opdracht 2 Vertaal

לְנֶגְדוֹ = tegenover hem (וְ wijst ok hier op *hem!*)

וַתִּשָּׂאנָה קוֹלָן וַתִּשַׁק לָהֶן = En zij kuste hen en zij hieven hun stem op.

בָּרוּךְ אַבְרָם = Gezegend zij Abram.

וַתֹּאמְרָנָה לָהּ = En zij zeiden tegen haar.

וַיַּחַרְבוּ שְׁלוּפָה בְיָדוֹ = En zijn uitgetrokken zwaard in zijn hand.

וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת־עֵינָיו = En Abraham hief zijn ogen op.

וַיִּשָּׂא אַהֲרֹן אֶת־יָדוֹ = En Aäron hief zijn hand op.

וַיִּשָּׂא הַמֶּלֶךְ אֶת־קוֹלוֹ = En de koning hief zijn stem op.

וַהֲנִיחַ אִישׁ עֹמֵד לְנֶגְדוֹ = En zie, een man stond tegenover hem.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 21

TalencentrumBarneveld.nl

Hier volgt het *eerste deel* van vers 11

וַתֹּאמֶר נָעֲמִי שׁוּבָה בְּנֹתַי

שׁוּבָה = (Dat wist u all!) keer terug! (tegen vrouwen gezegd!)

Hier volgen alle qal-vormen van de gebiedende wijs van שׁוּב

שׁוּב	keer terug! (tegen één man)
שׁוּבוּ	keer terug!; (tegen mannen)
שׁוּבִי	keer terug!; (tegen één vrouw)
שׁוּבָה	keer terug!; (tegen vrouwen)

Nu kent u ook alle qal-vormen van de geb. wijs van קוּם = opstaan!

בְּנֹתַי = mijn dochters; bekijkt u het volgende overzichtje maar eens!

בַּת	dochter
בְּתִי	mijn dochter
בָּנוֹת	dochters
בְּנֹתַי	mijn dochters

De vertaling van dit eerste deel van vers 11 zal duidelijk zijn:

En Naomie zei: Keer terug mijn dochters!

Hier vertalen we terugkeren met *bekeren!* Onthoud dit!

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שׁוּבוּ אֶל־יְהוָה = Kinderen Israëls, bekeer u tot de HEERE!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 21

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Vertaal nu de volgende zinnestjes:

- קָמְנָה בְּנֹתַי = _____
- שׁוּבֵי בֵּתַי = _____
- שׁוּב בְּנֵי = _____
- שׁוּבוּ בְּנֵי = _____
- קוּמֵי בֵּתַי = _____

Hier het resterende deel van vers 11:

לָמָּה תִּלְכְּנָה עַמִּי הָעוֹד־לִי בְּנִים בְּמַעֲי וְהָיוּ לָכֶם לְאִנְשִׁים

Dit gedeelte bestaat uit twee vraagzinnen.

לָמָּה תִּלְכְּנָה עַמִּי De *eerste* vraagzin.

לָמָּה = waarom?

תִּלְכְּנָה = jullie gaan, jullie zullen gaan; hier: jullie zouden gaan

In de eerste letter van bovenstaand woord ontbreekt de punt. Dit komt door het woord ervoor (לָמָּה) op een **klinker** eindigt!

עַמִּי = met mij

Vertaling: Waarom zou u met mij (mee)gaan?

וְהָיוּ לָכֶם לְאִנְשִׁים הָעוֹד־לִי בְּנִים בְּמַעֲי De *tweede* vraagzin!

Vooraan, aan עוֹד vast geplakt, staat het vraagwoord הָ.

עוֹד = nog; בְּמַעֲי = in mijn lichaam

In de eerste letter van בְּנִים ontbreekt weer de punt! Dit komt door de voorafgaande "ie".

וְהָיוּ = en zij zullen zijn (daarover straks meer)

לָכֶם = voor u; לְאִנְשִׁים = tot mannen

Eerste deel van de vraag.

הָעוֹד־לִי בְּנִים = Zijn er voor mij nog zonen ...? = Heb ik nog zonen...?

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 21

TalencentrumBarneveld.nl

Tweede deel van de vraag.

וְהָיוּ לְאִנְשֵׁים לָכֶם = en zij zullen u tot mannen zijn

וְ + הָיוּ = ...

הָיוּ = zij (m) waren (perfectum)

perfectum + וְ = toekomstige tijd; dus וְ הָיוּ = en zij (m) zullen zijn

Vertaling van het hele vers:

En Naomie zei: Keer terug mijn dochters! Waarom zou u met mij (mee)gaan? Heb ik nog zonen in mijn lichaam, die u tot mannen zouden zijn?

We lezen vers 12 en 13 in vertaling.

12 Keer terug, mijn dochters! Ga heen; want ik ben te oud om een man te hebben. Wanneer ik al zei: Ik heb hoop, of ik ook in dezen nacht een man had, ja, ook zonen baarde;

13 Zou u daarop wachten, totdat zij groot geworden zouden zijn; zou u daarnaar opgehouden worden, om geen man te nemen? Niet, mijn dochters! Want het is mij veel bitterder dan u; maar de hand des HEEREN is tegen mij uitgegaan.

Vers 14

וַתִּשְׁנֶה קוֹלָן וַתִּבְכֶּינָה עוֹד וַתִּשְׁקַע עֹרְפָּה לַחֲמוֹתָהּ וְרוּת דָּבְקָה בָּהּ:

עוֹד = nog, hier: weer, opnieuw;

עֹרְפָּה (orpá);

חֲמוֹת = schoonmoeder

רוּת = Ruth;

דָּבְקָה = kleven; דָּבְקָה בָּהּ = zij kleefde haar aan

Vertaling: *En zij hieven hun stem op, en weenden opnieuw; en Orpa kuste haar schoonmoeder, maar Ruth kleefde haar aan.*

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 21

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 2 "Lijntrekken"

			1	en zij keerden terug
שָׁבְנָה	1		2	u (v) gaat, u zult gaan
תִּלְכְּנָה	2		3	keer terug! (tegen vrouwen)
קָמְנָה	3		4	keer terug! (tegen mannen)
הָיוּ	4		5	en zij (v) weenden
שָׁבוּ	5		6	en zij (v) kusten
וַתִּשָּׁק	6		7	sta op! (tegen vrouwen)
וַתִּבְכְּיָנָה	7		8	zij waren
			9	en zij kuste

Opdracht 3 Vertaal de volgende zinnetjes.

עָלָיו = boven op hem, over hem (Zie tabel hfdst. 13)

וַתֵּאמֶר שָׁבְנָה בְּנֹתַי = _____

לָמָּה תִּלְכְּנָה עַמִּי = _____

הָעוֹדֵדֵי לִי בָנִים = _____

וַתִּשָּׁק עֲרֹפָהּ לְחֻמוֹתָהּ = _____

וַיִּשָּׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל = _____

וַיִּבֶךְ עָלָיו וַתִּשָּׁק־לוֹ = _____

בָּנָי יִשְׂרָאֵל שָׁבוּ אֶל־יְהוָה = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 21

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 Vertaal nu de volgende zinnestels:

- קָמְנָה בְּנֹתַי = Keer terug, mijn dochters
- שׁוּבִי בְּתִי = Keer terug, mijn dochter.
- שׁוּב בְּנִי = Keer terug, mijn zoon.
- שׁוּבוּ בְנֵי = Keer terug, mijn zonen.
- קוּמִי בְּתִי = Sta op, mijn dochter.

Opdracht 2 "Lijntrekken"

1-3; 2-2; 3-7; 4-8; 5-4; 6-9; 7-5

Opdracht 3 Vertaal de volgende zinnestels.

עָלָיו = boven op hem, over hem (Zie tabel hfdst. 13)

וַתֹּאמֶר שׁוּבְנָה בְּנֹתַי = En zij zei: "Keer terug, mijn dochters."

לָמָּה תִלְכְּנָה עִמִּי = Waarom zou u met mij (mee)gaan?

הֲעוֹד־לִי בָּנִים = Heb ik nog zonen?

וַתִּשַׁק עֲרֹפָהּ לַחֲמוֹתָהּ = En Orpa kuste haar schoonmoeder.

וַיִּשַׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל = En Jacob kuste Rachel.

וַיִּבְדָּה עָלָיו וַתִּשַׁק־לוֹ = En hij weende over hem en kuste hem.

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שׁוּבוּ אֶל־יְהוָה

= De kinderen Israëls bekeerden zich tot de HEERE.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 19, 20 en 21

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Geef de uitspraak van de volgende woorden.

- נְעָמִי = _____
- קִטְלָנָה = _____
- קִטְלָתָם = _____
- יִפְלוּ = _____
- עֲרֻפָּה = _____

Opdracht 2 Wat kunnen de volgende werkwoordsvormen betekenen?

- יַעֲשֶׂה = _____
- יִבְנֶה = _____

Opdracht 3 Vertaal de volgende zinnetjes.

- יַעֲשֶׂה יְהוָה עִמָּכֶם חֶסֶד = _____
- יִתֵּן יְהוָה לָכֶם וּמִצְּאֵן מְנוּחָה = _____
- וַאֲבָרְקֶם שָׁב לְמִקְמוֹ = _____
- וַתִּשְׁק לָהֶן וַתִּשְׂאֲנָה קוֹלָן = _____
- וַתֵּאמְרָנָה לָּהּ = _____
- וַיִּשָּׂא אֲבָרְקֶם אֶת־עֵינָיו = _____
- וַתֵּאמֶר נְעָמִי שׁוּבָנָה בְּנִתִי = _____
- בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שׁוּבוּ אֶל־יְהוָה = _____
- לָמָּה תִּלְכְּנָה עִמִּי = _____
- הַעֲזוּד־לִי בְּנִים = _____
- וַתִּשְׁק עֲרֻפָּה לְחֻמוֹתָהּ = _____

Zie volgende pagina!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 19, 20 en 21

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 4

Probeer de volgende zinnestelsjes uit te spreken en vertaal ze.

אַתֶּם = u (met nadruk)

וַיִּשָׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל = _____

וַתֹּאמֶר רַבֵּקָה אֶל־יִצְחָק = _____

אַתֶּם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי אֶל־יְהוָה = _____

בְּרוּךְ אַבְרָם = _____

Opdracht 4

Dit is de ongevocaliseerd tekst van Ruth.1: 6-11. Deze verzen zijn in de lessen 17 t/m 21 aan de orde geweest. Oefen net zo lang totdat u dit gedeelte hardop kunt lezen en kunt vertalen.

Als u er erg veel moeite mee heeft, kunt u de verzen 11 en 12 overslaan.

Ruth 1:6 וַתֵּקַם הָיָא וּכְלַתִּיה וַתֵּשֶׁב מִשְׁדֵי מוֹאָב כִּי
 שְׁמַעְזָה בְּשָׂרָה מוֹאָב כִּי־פָקַד יְהוָה אֶת־עַמּוֹ לַתַּת
 לָהֶם לַחֵם:
 7 וַתֵּצֵא מִן־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הִיתָה־שָׂמָה וּשְׁתֵי כְלַתִּיה
 עִמָּה וַתֵּלְכְנָה בְּדֶרֶךְ לָשׁוּב אֶל־אֶרֶץ יְהוּדָה:
 8 וַתֹּאמֶר נַעֲמִי לְשְׁתֵי כְלַתִּיה לִכְנֹה שְׁבִנָּה אִשָּׁה לְבֵית
 אִמָּה יַעֲשֶׂה יְהוָה עִמָּכֶם חֶסֶד כַּאֲשֶׁר עֲשִׂיתֶם
 עִם־הַמֵּתִים וְעַמְדִי:
 9 יִתֵּן יְהוָה לָכֶם וּמִצֵּאֵן מְנוּחָה אִשָּׁה בֵּית אִישָׁה וַתִּשָּׁק
 לָהֶן וַתִּשְׂאֲנָה קוֹלָן וַתְּבַכִּינָה:
 10 וַתֹּאמְרֵנָה־לָּהּ כִּי־אֶתְךָ נָשׁוּב לְעַמְּךָ:
 11 וַתֹּאמֶר נַעֲמִי שְׁבִנָּה בְּנֹתִי לְמָה תֵּלְכְנָה עִמִּי
 הַעוֹד־לִי בָנִים בְּמַעֲי וְהָיוּ לָכֶם לְאֲנָשִׁים:

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 19, 20 en 21

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 Geef de uitspraak van de volgende woorden.

- נְעָמִי = no.o.mie
- קָטָלְנָה = qe.tol.ná
- קָטָלְתֶם = qe.tal.tèm
- יִפְּלוּ = yip.pe.loe
- עֲרָפָה = or.pá

Opdracht 2 Wat kunnen de volgende werkwoordsvormen betekenen?

- יַעֲשֶׂה = hij doet, hij zal doen, *maar ook*: hij moge doen (hij doe)
- יִבְנֶה = hij bouwt, hij zal bouwen
maar de verkorte vorm יִבֶּן? betekent: hij moge bouwen

Opdracht 3 Vertaal de volgende zinnetjes.

- יַעֲשֶׂה יְהוָה עִמָּכֶם חֶסֶד = De HEERE doe bij u weldadigheid.
- יִתֵּן יְהוָה לָכֶם וּמְנוּחָה מְנוּחָה = De HEERE geve u, dat u rust vindt
- וַיֹּאבְרָהֶם שָׁב לְמִקְמוֹ = En Abraham keerde terug naar zijn plaats.
- וַתִּשַׁק לָהֶן וַתִּשָּׂאנָה קוֹלָן = En zij kuste hen en zij verhieven hun stem.
- וַתֹּאמְרָנָה לָהּ = En zij zeiden tegen haar.
- וַיִּשָּׂא אַבְרָהָם אֶת-עֵינָיו = En Abraham hief zijn ogen op.
- וַתֹּאמֶר נְעָמִי שׁוּבוּ בָנִי = En Naomie zei: "Keer terug, mijn dochters"
- בָּנֵי יִשְׂרָאֵל שׁוּבוּ אֶל-יְהוָה = De kinderen Israëls bekeerden zich tot de HEERE.
- לָמָּה תֵּלְכִנִּי עִמִּי = Waarom zou u met mij (mee)gaan?
- הֲעוֹד-לִי בָנִים = Heb ik nog zonen?
- וַתִּשַׁק עֲרָפָה לְחִמּוֹתָהּ = En Orpa kuste haar schoonmoeder.

Zie volgende pagina!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 19, 20 en 21

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 4

אַתָּם = u (met nadruk)

וַיִּשַׁק יַעֲקֹב לְרַחֵל	= En Jakob kuste Rachel.
וַתֹּאמֶר רִבְקָה אֶל-יִצְחָק	= En Rebekka zei tegen Izaak.
אַתָּם שְׁלַחְתֶּם אֹתִי אֶל-יְהוָה	= U hebt mij tot de HEERE gezonden.
בְּרוּךְ אַבְרָם	= Gezegend zij Abram.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 22

TalencentrumBarneveld.nl

We lezen vers 15.

וַתֹּאמֶר הַנְּחָה שָׁבָה יְיָ בְּמִתְדָּךְ אֶל-עַמָּהּ וְאֶל-אֱלֹהֶיהָ שׁוּבִי אַחֲרַי
יְיָ בְּמִתְדָּךְ:

Nieuwe woorden

שָׁבָה = hij is teruggekeerd (bedoeld is: zij is teruggekeerd; Zie les 19!)

יְיָ בְּמִתְדָּךְ = schoonzuster; יְיָ בְּמִתְדָּךְ Let op het APV!

עַמָּה Let op het APV!

אֱלֹהֶיהָ = haar goden

אַחֲרַי = achter

En zij zei: "Zie, uw schoonzuster is teruggekeerd naar haar volk en naar haar goden; keer ook terug, uw schoonzuster achterna."

Het woord: אֱלֹהִים

Het woord אֱלֹהִים kan betekenen:

1. God (van Israël)
2. Goden (van de heidense volkeren) (Ruht 1:15)
3. Koningen, vorsten en overheden (ps.82:1; Zie de kanttekeningen!)

We lezen verder! Vers 16 (eerste deel)

וַתֹּאמֶר רוּת אֶל-תְּפִגְעֵי-בִי לְעֵזְבֶךָ לְשׁוּב מֵאַחֲרָיךָ:

Nieuwe woorden

אֶל-תְּפִגְעֵי-בִי = dring er bij mij niet op aan

אֶל = niet (bij gebiedende wijs)

תְּפִגְעֵי = dringt u er op aan

בִּי = bij mij

לְעֵזְבֶךָ = om u te verlaten; inf. c. met voorzetsel en APV; עֵזַב = verlaten

לְשׁוּב = om/door terug te keren; inf. c. met voorzetsel;

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 22

TalencentrumBarneveld.nl

מֵאַחֶרָיָךְ . Ziet u in dit woord het woord אַחֲרַי (= achter)?

Er voor staat het voorzetsel מִן (=van ...uit) Er achter יָ = "uw".

Vertaling: *En Ruth zei: "Dring er bij mij niet op aan om u te verlaten door van achter u terug te keren;*

Andere stamformaties (2)

Na de qal en de piél leren we nu de stamformatie van de נִפְעַל (nif.al) kennen. In plaats van nif.al zullen we voortaan nifal (ni.) schrijven.

De nifal is *passief* of *reflexief*.

Simson doodt een leeuw. doodt ⇨ *actief*

De leeuw wordt door Simson gedood. wordt gedood ⇨ *passief*

Saul doodt zich. doodt zich ⇨ *reflexief* (wederkerend)

perfectum nifal

נִקְטַל	hij werd gedood / hij doodde zich
נִקְטְלוּ	zij (m/v) werden gedood / zij (m/v) doodden zich

imperfectum nifal

יִקְטַל	hij wordt gedood / hij doodt zich
יִקְטְלוּ	zij (m) worden gedood / zij (m) doden zich

Drie belangrijke kenmerken:

1. prf. : een נ voor de eerste stamletter
2. imp.: een verdubbelde eerste stamletter met een (ַ)
3. imp.: een (ִ) onder het prefix (י)

Voorbeelden

שָׁם מֵת אֶהָרֶן וַיִּקְבְּרֵהוּ שָׁם = Daar stierf Aäron en hij *werd* daar *begraven*.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 22

TalencentrumBarneveld.nl

מת = stierf; וַיִּקָּבֶר = en hij werd begraven (nar. nifal van קבר = begraven)

נָפְלָה הָעִיר וַתִּשְׁמַד: = De stad viel en werd verwoest.

נָפְלָה = zij viel (עיר is een *vrouwelijk* woord!)

וַתִּשְׁמַד = en zij werd verwoest (nifal!); שָׂמַד = ni. verdelgd / verwoest worden

וְנִבְרְכוּ בוֹ כָּל גּוֹיֵי הָאָרֶץ = In hem zullen alle volken van de aarde gezegend worden.

וְנִבְרְכוּ = en zij zullen gezegend worden; גּוֹי = volk; גּוֹיֵי = volken van (stat c.)

We kijken nog even naar: וְנִבְרְכוּ (= en zij zullen gezegend worden).

In les 21 hebben we al even kennis gemaakt met de combinatie: perfectum + וְ

In deze combinatie krijgt het perfectum (meestal) een andere functie dan het *gewone* perfectum. In een letterlijke weergave van wat iemand zegt, wordt deze combinatie meestal vertaald met een toekomstige betekenis. Daarom vertaalden we וְהָיוּ met "en zij *zullen* zijn". Daarom vertalen we hier וְנִבְרְכוּ met "en zij *zullen* gezegend worden".

Tenslotte:

וַיִּלָּחֶם בְּמֶלֶךְ מוֹאָב = en hij had gestreden tegen de koning van Moab.

Het werkwoord לָחַם betekent in de nifal: strijden. De nifal geeft hier dus geen passieve betekenis aan het werkwoord! Het is het meest voorkomende nifal-werkwoord in de Hebreeuwse Bijbel.

Ook de nifal-vormen zullen we in deze lessen steeds aangeven.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 22

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Vertaal:

הָיְתָה שָׁבָה ? בְּמִתְּךָ אֶל-עַמָּה	=	_____
שׁוּבֵי אֲחֵרֵי ? בְּמִתְּךָ	=	_____
נִפְלְהָ הָעִיר וַתִּשְׂמַד	=	_____
וְהוּא נִלְחַם בְּמֶלֶךְ מוֹאָב	=	_____

Opdracht 2 "Lijntrekken"

Let op: שָׁחַט = slachten

			1	en zij werden begraven
וַתִּשְׂמַד	1		2	hij werd geslacht
נִקְטְלוּ	2		3	zij worden gedood / zij doden zich
וְיִקְטְלוּ	3		4	en hij werd begraven
וְנִבְרַחוּ	4		5	en zij werd verwoest
נִשְׁחַט	5		6	zij worden geslacht
וְיִקְבְּרוּ	6		7	hij werd gedood / hij doodde zich
וְיִקְטְלוּ	7		8	en zij zullen gezegend worden
וְיִשְׁחַטוּ	8		9	hij werd begraven.
			10	hij wordt gedood / hij doodt zich

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 22

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 Vertaal:

הִנֵּה שָׁבָה בְּמִתְדָּה אֶל-עַמָּהּ = Zie, uw schoonzuster is teruggekeerd
naar haar volk.

שׁוּבִי אַחֲרַי בְּמִתְדָּה = Keer (ook) terug, uw schoonzuster
achterna.

נִפְלָה הָעִיר וַתִּשָּׂעַד = De stad viel en werd verwoest.

וְהוּא נִלְחַם בְּמֶלֶךְ מוֹאָב = en hij had gestreden tegen de koning van
Moab.

Opdracht 2 "Lijntrekken"

1-5, 2-7, 3-3; 4-8; 5-2, 6-4; 7-10, 8-6

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 23

TalencentrumBarneveld.nl

We lezen weer verder! Vers 16 (tweede deel)

כִּי אֶל-אֲשֶׁר תֵּלְכִי אֵלָיוּ וּבְאֲשֶׁר תֵּלִינִי אֶלֶיךָ עַמִּי וְאֵלֹהֶיךָ אֵלֹהֵי:

תֵּלְכִי = u (v) zult gaan (straks meer daarover)

אֵלָיוּ = ik zal gaan (straks meer daarover)

תֵּלִינִי = u (v) zult overnachten (straks meer daarover)

אֶלֶיךָ = ik zal overnachten (straks meer daarover)

עַמִּי = uw (v) volk; עַמִּי = mijn volk (straks meer daarover)

וְאֵלֹהֶיךָ = en uw (v) God אֵלֹהֵי = mijn God

Letterlijk staat er: want naar waarvoor geldt u zult heen gaan ik zal heen gaan en in waarvoor geldt u zult overnachten ik zal overnachten uw volk mijn volk en uw God mijn God.

In goed Nederlands:

want waar u naartoe gaat, zal ik naartoe gaan en waar (in) u overnacht, zal ik overnachten uw volk is mijn volk en uw God is mijn God.

Het werkwoord הלך

In deze tabel vindt u de belangrijke qal-vormen van de prf. en de imp.

perfectum		imperfectum	
הִלֵּךְ	hij ging	יֵלֵךְ	hij gaat, hij zal gaan
הִלַּכְתִּי	ik ging	אֵלָיוּ	ik ga, ik zal gaan
הִלְכוּ	zij (m) gingen	יֵלְכוּ	zij (m) gaan, zij zullen gaan
הִלְכוּ	zij (v) gingen	תֵּלְכֶנָּה	zij (v) gaan, zij zullen gaan
narrativus		geb. wijs	
וַיֵּלְכוּ	en zij (m) gingen	לֵךְ	ga! (tot één man)
וַתֵּלְכֶנָּה	en zij (v) gingen	לְכוּ	ga! (tot mannen)

Het werkwoord הלך zijn we al verschillende keren tegengekomen. Dit werkwoord is oorspronkelijk een eenlettergrepig woord geweest. Dat

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 23

TalencentrumBarneveld.nl

kunnen we nu nog zien aan יֵלֵךְ (hij gaat / hij zal gaan). Er zijn maar twee stamletters nl. de ל en de ך.

We zien het ook aan de gebiedende wijs: גֵּא = ga! (tot één man)

Het werkwoord לָיַן

Dit werkwoord gaat net zo als het werkwoord שָׁיַם (= neerleggen) waaraan we in hoofdstuk 6 aandacht besteed hebben. Dit werkwoord verliest in sommige gevallen de middelste stamletter.

Hier volgt een overzichtje met belangrijkste qal-vormen.

perfectum		imperfectum	
לָיַן	hij overnachtte	יָלִין	hij overnacht, hij zal ...
לָיַנְתָּ *	u (v) overnachtte	תֵּלִין	u (v) overnacht, u zult ...
לָיַנְתִּי *	ik overnachtte	אֵלִין	ik overnacht, ik zal ..
narrativus		geb. wijs	
וַיָּלִין **	en hij overnachtte	יָלִין	overnacht (tot één man)
		יָלִינוּ	overnacht (tot mannen)

* Deze vorm komt niet in de Bijbel voor!

** Komt 6 keer in de Bijbel voor.

Het woordje עַם met APV

Bij het woordje עַם treffen we voor een uitgang altijd een verdubbelde mém aan.

עַמּוֹ (am.mo) = zijn volk; עַמִּי (am.me.gá) = uw (m) volk; עַמִּי (am.mie = mijn volk); עַמֶּךָ (am.még) = uw (v) volk.

עַם = volk; עַם = volk van (status c.); עַמִּים = volken; עַמֵּי = volken van (status c.)

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 23

TalencentrumBarneveld.nl

We lezen weer verder:

בְּאֲשֶׁר תָּמּוּתִי אָמוּת וְשֵׁם אֶקְבֵּר כֹּה יֵאָשֶׁה יְהוָה לִי וְכֹה יִסָּף כִּי
הַמָּוֶת יִפְרִיד בֵּינִי וּבֵינְךָ

תָּמּוּתִי = u (v) zult sterven; אָמוּת = ik zal sterven

כֹּה = zo; יֵאָשֶׁה = hij doe

יִסָּף = hij voegt erbij (straks meer daarover)

יִפְרִיד = hij zal scheiding maken (straks meer daarover)

בֵּינִי = tussen mij; וּבֵינְךָ = en tussen u

Vertaling:

Waar u zult sterven, zal ik sterven, en daar zal ik begraven worden; zo doe mij de HEERE en zo doe Hij daartoe, want de dood alleen zal scheiding maken tussen mij en tussen u!

De hifiel

Alweer een nieuwe stamformatie. Nu is de הִפְעִיל hif.iel (we schrijven hifiel) (hi.) aan de orde. De hi. heeft een causatieve (veroorzakende) betekenis. Het werkwoord qá.tal heeft in de qal "doden" als betekenis. In de hi. echter "laten doden".

perfectum hifiel

הִקְטִיל	hij liet doden
הִקְטִילוּ	zij (m/v) lieten doden

imperfectum hifiel

יִקְטִיל	hij laat doden
יִקְטִילוּ	zij (m) laten doden

Vier belangrijke kenmerken:

1. prf. - הָ voor de stam.
2. imp. - een " _ " onder het voorvoegsel.
3. narr. - יְ en verdubbeling van het voorvoegsel
4. Vaak een puntjes vocaal (ךְ of םְ of םִ) onder de tweede *stamletter*.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 23

TalencentrumBarneveld.nl

Voorbeelden

יַפְרִיד = hij zal scheiding maken; פָּרַד = hi. scheiding maken

יִסְרַף = hij zal erbij voegen; וַיִּסְרַף = hi. erbij voegen

Let op de werkwoorden die als eerste stamletter een "י" hebben, krijgen

in de eerste lettergreep een "ו". הוֹשִׁיב = hi. perfectum en

וַיֹּשִׁיב hi. imperfectum van יָשַׁב. In de volgende les hierover meer!

Opdracht Vertaal.

- הִנֵּה שָׁבָה יְבִמְתְּךָ אֶל-עַמָּה = _____
- אֶל-אֲשֶׁר תִּלְכִּי אֵלָי = _____
- וּבְאֲשֶׁר תִּלְיִנִּי אֵלָיִן = _____
- וְהוּא נִלְחַם בְּמִלְחָה מוֹאָב = _____
- עַמְּךָ עַמִּי וְאֵלֹהֶיךָ אֱלֹהֵי = _____
- בְּאֲשֶׁר תִּמְוֹתַי אָמוֹת = _____
- שֵׁם אֶקְבֹּר = _____
- שֵׁם מֵת אֶחָרָן = _____
- חַמְּנוֹת יַפְרִיד בֵּינִי וּבֵינֶךָ = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 23

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht Vertaal.

- הִנֵּה שָׁבָה יְבִמְתֶּךָ אֶל-עַמּוּהָ = Zie, uw schoonzuster is teruggekeerd naar haar volk.
- אֶל-אֲשֶׁר תֵּלְכִי אֵלָיךְ = Waar u naartoe gaat, zal ik naartoe gaan.
- וּבְאֲשֶׁר תִּלְיִנִי אֵלָיךְ = En waar u zult overnachten, zal ik overnachten
- וְהוּא נִלְחַם בְּמֶלֶךְ מוֹאָב = en hij had gestreden tegen de koning van Moab.
- עַמֶּךָ עַמִּי וְאֱלֹהֶיךָ אֱלֹהֵי = Uw volk is mijn volk en uw God is mijn God.
- בְּאֲשֶׁר תָּמוּתִי אָמוּת = Waar u zult sterven, zal ik sterven.
- שָׁם אֶקָּבֵר = Daar zal ik begraven worden
- שָׁם מֵת אֶהְרֹץ = Daar stierf Aäron.
- הַמָּוֶת יַפְרִיד בֵּינִי וּבֵינֶךָ = De dood (alleen) zal scheiding maken tussen mij en tussen u!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 24

TalencentrumBarneveld.nl

De hifiel (vervolg)

We laten nog een paar hifiel-vormen de revue passeren.

מֶלֶךְ = qal. koning zijn, hi. koning maken

Dus מֶלֶךְ betekent "hij was koning" en הִמְלִיךָ "hij maakte koning".

שָׁמַח = hi. vroeg opstaan

Dan betekent הִשְׁמִיחַ "hij stond vroeg op" en וַיִּשְׁמַח "en hij stond vroeg op".

יָדָה = hi. loven (Let op! dit werkwoord begint met een י !)

Daarom betekent הוֹדִי "loof!" (tegen mannen)

Hier volgt een kort overzicht van hifiel-vormen. We gebruiken deze keer het werkwoord קָרַב = hi.: nabijbrengen, doen naderen, qal: naderen

perfectum	הִקְרִיב	hiq.riev	hij bracht nabij, hij heeft ...
perfectum	הִקְרִיבוּ	hiq.rie.voe	zij m/v brachten nabij, zij ...
imperfectum	יִקְרִיב	yaq.riev	hij brengt nabij, hij zal ...
imperfectum	יִקְרִיבוּ	yaq.rie.voe	zij brengen nabij, zij zullen ...
narrativus	וַיִּקְרַב	way.yaq.rév	en hij bracht nabij
gb. wijs <i>mnl. ev</i>	הִקְרַב	haq.reev	breng nabij! (tot één man)
inf.c.	הִקְרִיב	haq.riev	nabij brengen
prt.a <i>mnl. ev</i>	מִקְרִיב	maq.riev	nabij brengend

Let op!

- Alle perfectum-vormen beginnen met "hiq"
- De vormen van de gebiedende wijs en de infinitivus beginnen met "haq"
- De vormen van het participium beginnen met "maq"

Ook de hifiel-vormen zullen we in deze lessen steeds aangeven.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 24

TalencentrumBarneveld.nl

Voorbeeld:

- וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת־אַהֲרֹן = En Mozes deed Aaron naderen.
 = En Mozes bracht Aaron nabij.
 וַיִּקְרְבוּ אֶת־הַדָּם אֵלָיו = En zij brachten het bloed naar hem toe.

Opdracht 1 "Lijntrekken"

			1	en hij bracht nabij
הִקְרַב	1		2	en hij stond vroeg op
הִמְלִיךְ	2		3	breng nabij!
וַיִּשָּׁבֵם	3		4	loof!
מִקְרִיב	4		5	hij maakte koning
מָלַךְ	5		6	nabij brengen
וַיִּקְרְבוּ	6		7	nabij brengend
הוֹדוּ	7		8	hij was koning
			9	en zij brachten nabij

We gaan lezen uit 1 Sam. 11. Lees u in uw Bijbel zelf de versen 1 t/m 5.

Vers 6:

וַתִּצְלַח רֹחַ אֱלֹהִים עַל־שָׂאוֹל בְּשָׁמְעוֹ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיַּחַר אַפּוֹ
 מְאֹד:

וַתִּצְלַח = en *zij* maakte zich meester van;

Let op! *zij*, want רֹחַ is een vrouwelijk woord.

רֹחַ = geest; hier: geest van (straks meer daarover)

בְּשָׁמְעוֹ = letterlijk: door zijn horen (straks meer daarover)

הַדְּבָרִים = de woorden; דְּבָר = woord, zaak ding; הָאֵלֶּה = de deze

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 24

TalencentrumBarneveld.nl

וַיִּחַר = en hij ontstak (straks meer daarover)

אָפוּ = zijn toorn; אָרַף = toorn

Vertaling: *En de Geest Gods maakte zich meester van Saul, toen hij deze woorden hoorde; en zijn toorn ontstak zeer.*

Opmerkingen:

- וַיִּחַר is evenals bijvoorbeeld קוּל (= stem) een woord waarbij niet te zien of het in de status constructus staat. We moeten dat dus opmaken uit het zinsverband.
- בְּשִׁמְעוֹ is een inf.c qal van שָׁמַע (= horen) met een voorzetsel en een APV.
- הָאֵלֶּה = de deze; Zie het begin van de wet!
וַיְדַבֵּר אֱלֹהִים אֶת כָּל־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאָמֹר:
En God sprak al *deze* woorden zeggende
- וַיִּחַר komt van חָרָה = ontsteken (van toorn);
U ziet: de ה is weer verdwenen!

Werkwoorden met als laatste stamletter een ה

We bekijken enkele qal-vormen van twee werkwoorden waarvan de derde stamletter een ה is:

perfectum	בָּנָה	hij bouwde	עָשָׂה	hij maakte
perfectum	בָּנִיתִי	ik bouwde	עָשִׂיתִי	ik maakte
imperfectum	יִבְנֶה	hij bouwt, hij zal ...	יַעֲשֶׂה	hij maakt, hij zal ...
imperfectum	יִבְנוּ	zij (m) bouwen, zij ...	יַעֲשׂוּ	zij (m) maken, zij ...
narrativus	וַיִּבֶן	en hij bouwde	וַיַּעַשׂ	en hij maakte
infinitivus c	בְּנוֹת	bouwen	עֲשׂוֹת	maken

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 24

TalencentrumBarneveld.nl

U ziet:

- Bij de hij-vorm van het perfectum is de ה aanwezig.
- Bij de ik-vorm van het perfectum is de ה vervangen door een י.
- Bij de hij-vorm van het imperfectum zien we de ה, bij de zij (m) meervoud niet.
- Ook bij de hij-vorm van de narrativus is de ה verdwenen.
- De infinitivus c eindigt op וֹת....

Opdracht 2. Vertaal de volgende zinnetjes

וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בְּבֶקֶר = _____

וַיֵּחַר אַפּוֹ מְאֹד = _____

וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת־אַהֲרֹן = _____

וַיְדַבֵּר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה = _____

וַתֵּצֵלַח רוּחַ אֱלֹהִים עַל־שָׂאוּל = _____

וַיִּקְרְבוּ אֶת־חַדָּם אֵלָיו = _____

דָּוִד הִמְלִיךָ אֶת־שָׁלֹמֹה = _____

De antwoorden staan op de volgende pagina!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 24

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 "Lijntrekken"

1-3; 2-5; 3-2; 4-7; 5-8; 6-9; 7-4

Opdracht 2. Vertaal de volgende zinnen

וַיִּשְׁכֶּם אַבְרָהָם בַּבֹּקֶר = En Abraham stond vroeg in de morgen op.

וַיִּחַר אַפּוֹ מְאֹד = En zijn toorn ontstak zeer.

וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת־אַהֲרֹן = En Mozes deed Aäron naderen.

וַיִּדְבֵר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה = En Hij sprak deze woorden.

וַיַּתְצֵלַח רוּחַ אֱלֹהִים עַל־שָׂאוּל = En de Geest van God maakte zich meester van Saul.

וַיִּקְרְבוּ אֶת־הַדָּם אֵלָיו = En zij brachten het bloed naar hem toe.

דָּוִד הִמְלִיךְ אֶת־שְׁלֹמֹה = David maakte Salomo koning.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 22, 23, 24

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Vertaal de volgende zinnetjes.

הִנֵּה שָׁבָה יְבִמְתֶּךָ אֶל-עַמָּה	=	_____
נִפְלְאָה הָעִיר וַתִּשְׁמַד	=	_____
עַמֶּךָ עָמִי וַאֲלֹהֶיךָ אֱלֹהֵי	=	_____
בְּאֲשֶׁר תָּמוּתִי אָמוּת	=	_____
וְהוּא נִלְחַם בְּמִלְךָ מוֹאָב	=	_____
שָׁם מֵת אֶהְרֶן	=	_____
וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת-אֶהְרֶן	=	_____
וַתִּצְלַח רוּחַ אֱלֹהִים עַל-שְׂאוּל	=	_____
דָּוִד הִמְלִיךְ אֶת-שְׂלֹמֹה	=	_____

Opdracht 2 "Lijntrekken"

		1	perfectum hi
וַיִּשְׁכֹּם	1	2	perfectum ni
יִקְטֹל	2	3	perfectum qal
הִמְלִיךְ	3	4	narrativus hi
יִקְרִיב	4	5	narrativus ni
וַיִּקְבֹּר	5	6	imperfectum hi
נִקְטֹל	6	7	imperfectum ni
		8	imperfectum qal

Zie volgende pagina!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 22, 23, 24**TalencentrumBarneveld.nl****Opdracht 5**

Dit is de ongevocaliseerd tekst van Ruth.1: 15-17. Deze verzen zijn in de lessen 22 en 23 aan de orde geweest. Oefen net zo lang totdat u dit gedeelte hardop kunt lezen en kunt vertalen.

Ruth 1:15 ותאמר הנה שבה יבמתך אל-עמה ואל-אלהיה
שובי אחרי יבמתך:

16 ותאמר רות אל-תפגעיי-בי לעזבך לשוב מאחריך כי
אל-אשר תלכי אלך ובאשר תליני אלין עמך עמי
ואלהיך אלהי:

17 באשר תמותי אמות ושם אקבר כה יעשה יהוה לי וכה יסיף כי
המות יפריד ביני ובינך:

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 22, 23, 24

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 Vertaal de volgende zinnetjes.

הִנֵּה שָׁבָה בְּמִתְדָּא אֶל-עַמָּהּ

= Zie, uw schoonzuster is teruggekeerd naar haar volk.

נִפְלְאָה הָעִיר וַתִּשְׁמַד

= De stad viel en werd verwoest.

עַמִּי עַמִּי וַאֲלֹהֵי יְיָ אֱלֹהֵי

= Uw volk is mijn volk en uw God is mijn God.

בְּאֲשֶׁר תָּמוּתִי אָמוּת

= Waar u zult sterven, zal ik sterven.

וְהוּא נִלְחַם בְּמֶלֶךְ מוֹאָב

= En hij had gestreden tegen de koning van Moab.

שָׁם מֵת אַהֲרֹן

= Daar stierf Aäron.

וַיִּקְרַב מֹשֶׁה אֶת-אַהֲרֹן

= En Mozes bracht Aaron nabij.

וַתִּצְלַח רוּחַ אֱלֹהִים עַל-שְׁאוּל

= En de Geest Gods maakte zich meester van Saul.

דָּוִד הַמְּלִיךְ אֶת-שְׁלֹמֹה

= David maakte Salomo koning.

Opdracht 2:

1-4; 2-7; 3-1; 4-6; 5-5; 6-2

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 25

TalencentrumBarneveld.nl

We lezen vers 7 van 1 Sam.11 (het eerste deel)

וַיִּקַּח צֶמֶד בָּקָר וַיִּנְתְּחֵהוּ וַיִּשְׁלַח בְּכָל-גְּבוּל יִשְׂרָאֵל בְּיַד הַמַּלְאָכִים

וַיִּקַּח צֶמֶד = een paar

בָּקָר = rundvee

וַיִּנְתְּחֵהוּ = en hij hakte ze in stukken (straks meer daarover)

וַיִּשְׁלַח = en hij zond (straks meer daarover)

גְּבוּל = gebieden van

הַמַּלְאָכִים = de boden

Vertaling: *En hij nam een paar runderen, en hakte ze in stukken, en hij zond ze in alle gebieden van Israël door de hand van de boden.*

Opmerkingen

וַיִּנְתְּחֵהוּ

Deze vorm komt van het werkwoord: נתח = pi.: in stukken hakken.

Dat het een *piel*-vorm was zag u al aan וי. Want in hoofdstuk 16 leerde u de volgende piel-vormen:

וַיִּקְטֹל = en hij vermoorde; וַיִּדְבֹר = en hij sprak

Natuurlijk zag u meteen dat het om een *narrativus* ging.

Bovendien staat achter de stamletters een APV, nl: הוּ = hem

Omdat het enkelvoud "rundvee" als het meervoud (runderen) opgevat moet worden, wordt "hem" nu "ze".

Dus: en hij hakte ze in stukken.

וַיִּשְׁלַח

Na het bovenstaande zal het u duidelijk zijn, dat het hier ook om een *piel*-vorm gaat. Het werkwoord שלח = qal: zenden; pi.: wegzenden

In deze tekst is het geen bezwaar om ook de pi. met zenden te vertalen.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 25

TalencentrumBarneveld.nl

הַמְּלָאכִים

הַמְּלָאכִים = boden, engelen; het enkelvoud is: מְלָאךְ

U herkent hier ongetwijfeld het woord Maleachi in. En u begrijpt ook dat het woord Maleachi "mijn bode" betekent!

We lezen weer verder!

לְאֹמֵר אֲשֶׁר אֵנָּנוּ יֵצֵא אַחֲרֵי שְׂאוּל וְאַחֲרֵי שְׂמוּאֵל כֹּה יַעֲשֶׂה
 לְבַקְרוֹ וְיִפֹּל פַּחַד־יְהוָה עַל־הָעָם וְיֵצְאוּ כְּאִישׁ אֶחָד:

לְאֹמֵר = zeggende

אֵנָּנוּ = wij zijn niet; *hier* : niet

יֵצֵא = uigaande; part. act. mnl. ev. qal (stro-geel actief); יָצָא = uitgaan

אַחֲרֵי = achter; כֹּה = zo

יַעֲשֶׂה = hij zal doen; imperfectum qal

לְבַקְרוֹ = zijn runderen; Let op het APV!

וְיִפֹּל = en hij viel; narrativus qal van נָפַל = vallen

פַּחַד = de vrees van

כְּאִישׁ אֶחָד = letterlijk: zoals man één = als één man

Vertaling: *Die niet uitgaat achter Saul en achter Samuël, evenzo zal men zijn runderen doen. En de vreeze des HEEREN viel op het volk, en zij gingen uit als één man.*

Werkwoorden waarvan de eerste stamletter een י is.

We bekijken nu eerst twee werkwoorden waarvan de eerste stamletter een yod is.

We kwamen zojuist al het werkwoord יָצָא (= uitgaan) tegen

Een ander werkwoord is יָדַע (= weten).

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 25

TalencentrumBarneveld.nl

We bekijken enkele vormen van de qal.

perfectum	יָצָא	hij ging uit	יָדָע	hij wist
perfectum	יָצְאוּ	zij (m/v) gingen uit	יָדְעוּ	zij (m/v) wisten
imperfectum	יֹצֵא	hij gaat uit; hij zal uitgaan	יֹדֵעַ	hij weet, hij zal weten
imperfectum	אֹצֵא	ik ga uit; ik zal uitgaan	אֹדֵעַ	ik weet, ik zal weten
imperfectum	יֹצְאוּ	zij (m) gaan uit; zij zullen ...	יֹדְעוּ	zij (m) weten, zij z...
narrativus	וַיֵּצֵא	en zij (m) gingen uit	וַיֵּדַע	en hij wist
prt.act.	יֹצֵא	uitgaande	יֹדֵעַ	wetende

Enkel zinnetjes met bovenstaande werkwoorden

- וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שֶׁבַע וַיֵּלֶךְ חָרָנָה: =
מִבְּאֵר שֶׁבַע = uit Ber-seba; חָרָנָה = naar Haran
En Jakob vertrok uit Ber-seba en hij ging naar Haran.
- וַיֵּצֵא הָעָם מִן־הָעִיר = en zie, het volk trok uit de stad.
- עַד אֲשֶׁר אֹדֵעַ מִה־יַּעֲשֶׂה־לִּי אֱלֹהִים =
letterlijk: tot waarvoor geldt ik weet wat God mij zal doen
goede vertaling: totdat ik weet, wat God mij doen zal.

De hé van richting

Bekijkt u eens de volgende voorbeelden:

חָרָן = Haran; חָרָנָה = naar Haran;

הָאֹהֶל = de tent; הָאֹהֶלָה = naar de tent

U ziet de uitgang הָ, duidt de richting (plaats) aan.

Deze uitgang krijgt *nooit* de klemtoon!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 25

TalencentrumBarneveld.nl

- וַיִּעַתֶּק מִשָּׁם הַרְרָה = En hij brak op van daar naar het gebergte
וַיִּעַתֶּק = narrativus hi. van עֵתַק = hi.: opbreken

Opdrachten:

וַיִּקַּח צֹמֶד בָּקָר	= _____
דָּוִד הַמֶּלֶךְ אֶת־שָׁלֹמֹה	= _____
וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּאֵר שָׁבַע	= _____
וַיִּפֹּל פַּחַד־יְהוָה עַל־הָעָם	= _____
וַיְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה	= _____
וַהֲנִיחַ הָעָם יֵצֵא מִן־הָעֵר	= _____
וַיֵּצֵאוּ כְּאִישׁ אֶחָד	= _____
אֲדַע מַה־יַּעֲשֶׂה־לִּי	= _____
וַיֵּלְכוּ סָדְמָה	= _____
וַיִּחַר אַפּוֹ מְאֹד	= _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 25

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

וַיִּקַּח יַאֲקֹב זָמִיד בָּקָר	= En hij nam een paar runderen.
דָּוִד הַמֶּלֶךְ אֶת־שָׁלֹמֹה	= David maakte Salomo koning.
וַיֵּצֵא יַעֲקֹב מִבְּעֵר שֶׁבַע	= En Jakob vertrok uit Ber-seba.
וַיִּפֹּל פַּחַד־יְהוָה עַל־הָעָם	= En de vreze des HEEREN viel op het volk.
וַיְדַבֵּר אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה	= En hij sprak deze woorden.
וַהֲנִיחַ הָעָם יֵצֵא מִן־הָעִיר	= En zie, het volk trok uit de stad.
וַיֵּצְאוּ כָּאִישׁ אֶחָד	= En zij gingen uit als één man.
עַד אֲשֶׁר אֲדַע מַה־יַּעֲשֶׂה־לִּי	= Totdat ik weet wat hij mij zal doen.
וַיֵּלְכוּ סְדֹמָה	= En zij gingen naar Sodom.
וַיִּחַר אַפּוֹ מְאֹד	= En zijn toorn ontstak zeer.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 26

TalencentrumBarneveld.nl

We lezen vers 8:

וַיִּפְקְדֵם בְּבֶזֶק וַיְהִיוּ בְנֵי־יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף
וַאִישׁ יְהוּדָה שְׁלֹשִׁים אֶלֶף

וַיִּפְקְדֵם = en hij monsterde hen; narr. van פקד + APV

בְּבֶזֶק = Bezek

שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף = 300.000; שְׁלֹשׁ = drie, מֵאוֹת = 100, אֶלֶף = 1000

Let op! שְׁלֹשׁ Uitspraak: sje.losj, de punt heeft hier een *dubbele* functie!

וַאִישׁ יְהוּדָה = en (de) man van Juda = en van de mannen van Juda

שְׁלֹשִׁים = 30 (U ziet: het *meervoud* van drie!) Uitspraak: sjelosjiem

אֶלֶף = 1000, de eerste lettergreep heeft een *zware klemtoon*, vandaar (אָ)!

Vertaling: Letterlijk: En hij monsterde hen te Bezek; en er waren driehonderdduizend kinderen Israëls en van de mannen van Juda dertigduizend.

Een goed lopende vertaling: *En hij monsterde hen te Bezek; en er waren driehonderdduizend Israëlieten en dertigduizend Judeeërs.*

Getallen

In hoofdstuk 5 zijn de eerste zeven *rangtelwoorden* (eerste, tweede enz.) aan de orde gekomen. Nu bespreken we de *hoofdtelwoorden* (één, twee, drie enz.).

Hier volgt een tabelletje:

	<i>bij mnl. woord</i>	<i>bij vrl. woord</i>	<i>st.c. bij mnl. wrdn.</i>	<i>st.c. bij vrl. wrdn.</i>
1	אֶחָד	אֶחַת	אֶחָד	אֶחַת
2	שְׁנַיִם	שְׁתַּיִם	שְׁנַיִ	שְׁתַּיִ
3	שְׁלֹשָׁה	שְׁלֹשׁ	שְׁלֹשֶׁת	שְׁלֹשׁ
4	אַרְבָּעָה	אַרְבַּע	אַרְבַּעַת	אַרְבַּע

De hoofdtelwoorden 1 t/m 10 hebben een *vrouwelijke* vorm of een *manlijke* vorm. Ze staan in de *st.c.* of *niet*. Hier volgt een tabel met de telwoorden 1 t/m 4.

In de eerste twee kolommen staan de telwoorden die *niet* in de *st.c.* staan, in de laatste twee kolommen staan de telwoorden die *wel* in de *st.c.* staan.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 26

TalencentrumBarneveld.nl

Voorbeelden: יום = dag (manlijk); ימים = dagen; בנות = dochters

- שלשת ימים = drieheid van dagen = drie dagen
- ימים שלשה = drie dagen;
- בנות שלש = drie dochters;
- שלש בנות = drieheid van dochters = drie dochters

De getallen *groter* dan tien zijn *onveranderlijk!* (Daarover andere keer meer!)

We lezen weer verder:

וַיֹּאמְרוּ לַמְּלָאכִים הַבָּאִים בָּהּ תֹאמְרוּן לְאִישׁ יָבֵישׁ גִּלְעָד

הַבָּאִים = de komenden; die gekomen waren; prt.a. mnl. mv. van בא

תֹאמְרוּן = u zult zeggen (Hier is *spreken* beter!)

Let op! Soms krijgen imperfectum-vormen met de achtervoegels י ... en ו ... een extra noen aan het eind. Deze noen verandert *niets* aan de betekenis van de vorm.

לְאִישׁ = tegen de mannen van

יָבֵישׁ = Jabes; גִּלְעָד = Gilead

Vertaling: *Toen zeiden zij tot de boden, die gekomen waren: Zo zult u tegen de mannen te Jabes in Gilead spreken:*

We maken vers 9 af.

מָחָר תִּהְיֶה-לְכֶם תְּשׁוּעָה בְּחַם הַשֶּׁמֶשׁ וַיַּבֵּאוּ הַמְּלָאכִים וַיַּגִּידוּ
לְאִנְשֵׁי יָבֵישׁ וַיִּשְׂמְחוּ:

Nieuwe woorden

מָחָר = morgen

תִּהְיֶה = zij zal zijn (Let op: Het onderwerp "תְּשׁוּעָה" is *vrouwelijk!*)

תְּשׁוּעָה = verlossing

בְּחַם = heet worden; חַם = inf.c. van חָמַם = warm / heet worden

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 26

TalencentrumBarneveld.nl

הַשֶּׁמֶשׁ = de zon (De eerste lettergreep van "zon" is extra beklemtoond!)

וַיַּגִּידוּ = en zij berichtten; narr. hi. van נָגַד = hi.: berichten

וַיִּשְׂמְחוּ = en zij verheugden zich; שָׂמַח = zich verheugen, zich verblijden

Vertaling: *Morgen zal er verlossing voor u zijn, als de zon heet worden zal. En de boden kwamen, en verkondigden (dat) aan de mannen van Jabes, en zij verheugden zich.*

Opmerkingen

- תְּהִיָּה = jij (m) zult zijn, maar ook zij zal zijn
- הַשֶּׁמֶשׁ בָּחֶם = letterlijk: met het heet worden van de zon;
- וַיַּגִּידוּ U ziet: וַיִּנְגִּידוּ werd וַיִּגִּידוּ is וַיִּגִּידוּ
- וַיִּשְׂמְחוּ zou dezelfde klinkers moeten hebben als וַיִּקְטְלוּ. De vierde lettergreep is echter ook extra beklemtoond.

Opdracht Vertaal de volgende zinnestjes

Onthoud: אֲנֹכִי = ik

שְׁלֹשַׁת יָמִים = _____

וַיִּפְקְדוּם בְּבִזָּק = _____

וַיְהִי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֶלֶף = _____

וַיֹּאמְרוּ לְמַלְאָכִים הַבָּאִים = _____

כֹּה תֹאמְרוּן לְאִישׁ יְבִישׁ גְּלָעָד = _____

וַיְדַבֵּר אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה = _____

וַיִּקַּח אֶמֶד בֶּקֶר = _____

וַיִּצְדִּיקֵם יְשֻׁמְחוּ = _____

אֲנֹכִי אֶשְׂמַח בִּיהוָה = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 26

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht Vertaal de volgende zinnestels

שְׁלֹשֶׁת יָמִים = drie dagen

וַיִּמְסֶה בְּבֶזֶק = En hij monsterde hen te Bezek

וַיְהִיוּ בְּגִי־יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשׁ מֵאוֹת אֲלֶפֶת

= en er waren driehonderdduizend Israëlieten en dertigduizend Judeeërs.

וַיֹּאמְרוּ לַמַּלְאָכִים הַבָּאִים ...

= Toen zeiden zij tegen de boden, die gekomen waren...

כֹּה תֹאמְרוּן לְאִישׁ יְבִישׁ גִּלְעָד ...

= Zo zult u tegen de mannen te Jabes in Gilead spreken...

וַיִּבְרַךְ אֶת הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה = En hij sprak deze woorden

וַיִּקַּח צֶמֶד בָּקָר = En hij nam een paar runderen.

וַיִּצְדִּיקִים יִשְׂמְחוּ = De rechtvaardigen zullen zich verblijden.

אֲנִי אֶשְׂמַח בַּיהוָה = Ik zal me verblijden in de HEERE.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 27

TalencentrumBarneveld.nl

Opnieuw getallen

Nog iets over grotere getallen.

De getallen 11 t/m 19 hebben twee vormen: één voor als het getelde manlijk is en één voor als het getelde vrouwelijk is.

Bij manlijke woorden:

אַחַד עָשָׂר = elf (1+10); עֶשְׂתֵּי עָשָׂר = twaalf (2+10)

Bij vrouwelijke woorden:

אַחַת עָשָׂרָה = elf (1+10); עֶשְׂתֵּי עָשָׂרָה = twaalf (2+10)

De tientallen 20, 30 enz. zijn *onveranderlijk*.

30 is het meervoud van 3: שְׁלֹשִׁים; 40 is het meervoud van 4: אַרְבָּעִים; enz.

אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה = 40 dagen en 40 nachten

לַיְלָה = nacht; letterlijk staat er dus: 40 dag en 40 nacht

וַיְהִי אַבְרָם בֵּין־הַתְּשָׁעִים שָׁנָה וְתֵשַׁע שָׁנִים

Letterlijk: En Abram was een zoon van negen en negentig jaar.

תְּשָׁעִים = 90; תֵּשַׁע = 9 (bij vrl., want "jaar" is vrl.!)

Wij vertalen: En Abram was negen en negentig jaar oud.

וַיִּכְתֹּב ... אֵת דְּבַר־הַבְּרִית עֶשְׂרֵת הַדְּבָרִים

En hij schreef ... de woorden van het verbond, de tien woorden.

כתב = schrijven; בְּרִית = verbond; עֶשְׂרֵת = tien (st.c. bij mnl.)

We lezen nu het 10-e vers:

וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי יַבֵּשׁ מְחָר גַּצָּא אֲלֵיכֶם וְעָשִׂיתֶם לָנוּ כְּכֹל־הַטּוֹב
בְּעֵינֵי נֵיכֶם:

גַּצָּא = wij zullen uitgaan; imperfectum van יָצָא;

אַנְשֵׁי = de mannen van; אֲלֵיכֶם = naar u; וְעָשִׂיתֶם = en u zult doen

לָנוּ = ons; נוּ + לְ; הֵן hier niet vertalen!

בְּעֵינֵי נֵיכֶם = in uw ogen

Vertaling: En de mannen van Jabes zeiden: Morgen zullen wij naar u toegaan, en u kunt ons doen al wat goed is in uw ogen.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 27

TalencentrumBarneveld.nl

Opmerkingen

1. עָשִׂיתָם = u deed (perfectum)
2. וְעָשִׂיתָם = en u zult doen; וְ met een perfectum-vorm! Omdat de "ע" graag een a-achtige klank bij zich heeft, wordt וְ hier וְ
קָטַל = hij doodde (perfectum), וְ קָטַל = en hij zal doden
הָיָה = o.a. het was (perfectum); וְ הָיָה = het zal zijn
Zie hoofdstuk 21!
3. בְּעֵינֵי נִיכָם = in uw ogen; עֵינַי = oog; Let op het voorzetsel en het APV!
4. Wij zeggen niet "u *zult* ons doen al wat goed is in uw ogen", maar: u *kunt*.

In pausa

Als een woord aan het *einde* van een *zin* of een *zinsdeel* staat, krijgt het een *sterkere* klemtoon. Dit kan kleine veranderingen tengevolge hebben. We zeggen dan dat het woord *in pausa* staat. Hier volgen voorbeelden van veranderingen:

- We kennen de persoonsvorm שָׁמַר (hij hoedde, hij heeft gehoed). In pausa is dat שָׁמַרְ. De korte klinker (_) is verlengd tot (_).
- Soms komt de klemtoon weer (zoals toen het Hebreeuws nog een gesproken taal was) op de voorlaatste lettergreep te liggen. אָנֹכִי (á.no.gie) (= ik) wordt dan in pausa: אָנֹכִי.á.no.gie.
- Vormen van de narrativus die gewoonlijk de klemtoon op de voorlaatste klemtoon hebben, krijgen in pausa de klemtoon op de laatste lettergreep. We kennen de vorm וַיֹּאמֶר. In pausa wordt die vorm וַיֹּאמֶרְ.
- In hoofdstuk 26 zagen we: אָלְךָ werd in pausa אָלְךָ. In dit hoofdstuk zagen we: הִשְׁמַחְשׁ werd in pausa הִשְׁמַחְשׁ en וַיִּשְׂמַחוּ werd in pausa וַיִּשְׂמַחוּ.

We lezen in het eerste deel van vers 11:

וַיְהִי מִמְּחֻרָת וַיִּשְׂמַחוּ וַיִּשְׂמַחוּ וַיִּשְׂמַחוּ וַיִּשְׂמַחוּ וַיִּשְׂמַחוּ
בְּתוֹךְ-הַמִּחְנֶה בְּאִשְׁמֹרֶת הַבֹּקֶר וַיִּכּוּ אֶת-עֲמוֹן עַד-חַם הַיּוֹם:

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 27

TalencentrumBarneveld.nl

מִמָּחָרָת = de volgende dag

וַיִּשֶׁם = en hij zette; en hij stelde; *hier* : en hij *verdeelde*

רְאשֵׁים = afdelingen

בְּתוֹךְ = in het midden van

בַּאֲשֶׁמֶת הַבֹּקֶר = in demorgenwake

וַיַּכּוּ = van נכה = (ver)slaan (hieroverstraks meer)

עַד־חַם הַיּוֹם = letterlijk: tot hitte de dag (We vertalen: totdat de dag heet werd)

Vertaling: En het geschiedde de volgende dag, dat Saul het volk verdeelde in drie groepen, en zij kwamen in het midden van het leger, in de morgenwake, en zij sloegen Ammon, totdat de dag heet werd;

Opmerkingen

- וַיִּשֶׁם = en hij verdeelde; *dat* hij verdeelde
"En het geschiedde *dat*" zeggen we. Dus ook hier: en het geschiedde *dat* Saul het volk verdeelde.
- וַיַּכּוּ We zien hier dat er van de drie wortelletters nog maar één over is. Alleen de middelste, de " כ ". Hoe is dit mogelijk? Bij de narrativus verwijnt de ה. Met de נ gebeurt het volgende (klinkers weggelaten): ויככו = ויככו

In het laatste gedeelte van vs.11 lezen we:

וַיְהִי הַנִּשְׁאָרִים וַיִּפְּצוּ וְלֹא נִשְׁאָרוּ־בָם שְׁנַיִם יָחַד:

הַנִּשְׁאָרִים = degenen die overbleven

וַיִּפְּצוּ = en zij werden verstrooid

בָּם = *hier*: onder hen; בָּ + APV (hen)

שְׁנַיִם = twee

יָחַד = te zamen

Vertaling: *En het geschiedde dat degenen die overbleven, werden verstrooid, zodat er onder hen geen twee (man) bij elkaar bleven.*

Opmerkingen (Zie volgende pagina!)

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 27

TalencentrumBarneveld.nl

- הַנְּשָׂאֲרִים We hebben hier te maken met een nifal part.act. van het werkwoord שָׁחַר = ni.: overblijven. Het staat in het meervoud (ים) en er voor staat een lidwoord. Vertaling: bijv. degenen die overbleven.
- וַיִּפְּצוּ = narr. van פָּצַח = verstrooid worden
Vergelijk deze vorm met וַיִּקָּמוּ van קָמוּ = opstaan of met וַיִּבְאוּ van בָּאוּ.
- בָּם = met *hen*, in *hen*, enz. שִׁיר = lied; שִׁירָם = *hun* lied; קוֹל = stem; קוֹלָם = *hun* stem. We zien: het APV "ם..." wijst op "*hun*" of op Zo ook: קָטְלָם = hij doodde *hen*
Ook wordt "*hen*" met het APV "הֵם..." aangeduid: סוּסֵיהֶם = *hun* paarden.

Opdracht Vertaal de volgende zinnen.

וַיִּשָּׂם שָׂאוֹל אֶת־הָעֵם שְׁלֹשָׁה רָאשִׁים

= _____

וַיְהִי בֵּין־שְׂבָעִים שָׁנָה = _____

וַיָּכּוּ אֶת־עַמּוֹן = _____

מִחָר תִּהְיֶה־הָלָכָם תְּשׁוּעָה = _____

וַיִּפְּצוּ וְלֹא נִשְׂאָרוּ־בָם שְׁנַיִם יָחַד

= _____

אֶרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה = _____

הַדְּבָרִי הַבְּרִית עֲשֹׂתָהּ הַדְּבָרִים = _____

אֲנֹכִי אֶשְׂמַח בִּיהוָה = _____

וַיְהִי מִמְּחֶרֶת = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 27

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht Vertaal de volgende zinnen.

וַיִּשָׁם שָׂאוּל אֶת־הָעָם שְׁלֹשָׁה קְאָשִׁים

= En Saul verdeelde het volk in drie groepen.

וַיְהִי בֵּין־שְׁבַעִים שָׁנָה = En hij was 70 jaar oud.

וַיִּכּוּ אֶת־עַמּוֹן = En zij versloegen Ammon.

מָחָר תִּהְיֶה־לָּכֶם תְּשׁוּעָה = Morgen zal er verlossing voor u zijn.

וַיִּפְּצוּ וְלֹא נִשְׁאַרוּ־בָם שְׁנֵי יָם יָחַד

= En zij werden verstrooid, zodat er onder hen geen twee (man) bij elkaar bleven.

אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה = 40 dagen en 40 nachten

דְּבָרֵי הַבְּרִית עֲשָׂרֶת הַדְּבָרִים = De woorden van het verbond, de tien woorden.

אֲנִי מְבִיחַ בַּיהוָה = Ik verblijd mij in de HEERE.

וַיְהִי מִמָּחָרֶת ... = En het geschiedde de volgende dag...

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 25, 26 en 27

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Vertaal de volgende zinnen met getallen

- שְׁלֹשֶׁת יָמִים = _____
- בְּנוֹת שָׁלֹשׁ = _____
- אַרְבָּעִים יוֹם = _____
- אַרְבָּעִים לְיָלֵהּ = _____
- תְּשַׁעִים שָׁנָה = _____
- שִׁבְעִים שָׁנָה = _____
- עֶשְׂרֵת הַדְּבָרִים = _____
- אֶחָד עָשָׂר יוֹם = _____

Opdracht 2 Vertaal de volgende zinnen

- 1. וַיֵּלְכוּ סְדֻמָּה = _____
- 1. וַיִּקַּח אֶמְדַּב בְּקָר = _____
- דָּוִד הִמְלִיךְ אֶת־שְׁלֹמֹה = _____
- עַד אֲשֶׁר אָדַע מֵהַיַּעֲשֵׂה־לִי = _____
- 1. וַיִּפְקְדֵם בְּבִזָּק = _____
- 1. וַיֹּאמְרוּ מִחַר גַּצָּא אֲלֵיכֶם = _____
- מִחַר תִּהְיֶה־לְכֶם תְּשׁוּעָה = _____
- 1. וַיְדַבֵּר אֲלֵהֶם אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה = _____

Zie de volgende pagina!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 25, 26 en 27

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 3

Dit is de ongevocaliseerd tekst van 1Sam.1: 7-11. Deze verzen zijn in de lessen 17 t/m 21 aan de orde geweest. Oefen net zo lang totdat u dit gedeelte hardop kunt lezen en kunt vertalen.

1 Samuel 11:7
 ישראל ביד המלאכים לאמר אשר איננו יצא אחרי
 שאול ואחר שמואל כה יעשה לבקרו ויפל
 פחד-יהוה על-העם ויצאו כאיש אחד:
 8 ויפקדם בבזק ויהיו בני-ישראל שלש מאות אלף
 ואיש יהודה שלשים אלף:
 9 ויאמרו למלאכים הבאים כה תאמרון לאיש יביש
 גלעד מחר תהיה-לכם תשועה בחם השמש ויבאו
 המלאכים ויגידו לאנשי יביש וישמחו:
 10 ויאמרו אנשי יביש מחר נצא אליכם ועשיתם לנו
 ככל-הטוב בעיניכם:
 11 ויהי ממחרת וישם שאול את-העם שלשה ראשים

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 25, 26 en 27

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Vertaal de volgende zinnen met getallen

- שְׁלֹשֶׁת יָמִים = drie dagen
- בָּנוֹת שָׁלֹשׁ = drie dochters
- אַרְבָּעִים יוֹם = veertig dagen
- אַרְבָּעִים לַיְלָה = veertig nachten
- תְּשָׁעִים שָׁנָה = negentig jaren
- שִׁבְעִים שָׁנָה = zeven jaren
- עֲשָׂרֵת הַדְּבָרִים = tien woorden
- אֶחָד עָשָׂר יוֹם = elf dagen

Opdracht 2 Vertaal de volgende zinnen

- וַיֵּלְכוּ סְדוֹמָה = En zij gingen naar Sodom.
- וַיִּקַּח אֶמְדַּבְרֵי בָקָר = En hij nam een paar runderen.
- וַיַּעַבְדַּתְּ דָּוִד הַמֶּלֶךְ אֶת-שְׁלֹמֹה = David maakte Salomo koning.
- עַד אֲשֶׁר אֶדְעַה מַּה-יַּעֲשֶׂה-לִּי = ... totdat ik weet, wat God mij doen zal.
- וַיִּפְקְדֵם בְּבֶזֶק = En hij monsterde hen te Bezek.
- וַיֹּאמְרוּ מָחָר נֵצֵא אֲלֵיכֶם = En zij zeiden morgen zullen wij naar u toegaan.
- מָחָר יִהְיֶה-לְכֶם תְּשׁוּעָה = Morgen zal er verlossing voor u zijn.
- וַיִּדְבֹר אֱלֹהִים אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה = En God sprak deze woorden.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 28

TalencentrumBarneveld.nl

We gaan het 12-e vers bestuderen:

וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל-שְׁמוּאֵל מִי הָאֹמֵר שָׂאוּל? מֶלֶךְ עָלֵינוּ תֵּנוּ
הָאֲנָשִׁים וְנִמְוֹתָם:

הָאֹמֵר = prt.act. van אָמַר; letterlijk: de zeggende

מֶלֶךְ = hij zal koning zijn

עָלֵינוּ = over ons (נו APV + אֶל)

תֵּנוּ = geef ons! (hieroverstraks meer)

וְנִמְוֹתָם = en wij zullen hen doden (hieroverstraks meer)

Vertaling: *Toen zei het volk tegen Samuel: Wie is hij, die heeft gezegd: Zou Saul over ons koning zijn? Geef die mannen, opdat wij hen doden.*

Opmerkingen

- תֵּנוּ; De geb. ws. mnl. ev. van נתַן (= geven) luidt: תֵּן. Daarachter staat het APV נו (= ons) We zien: תֵּן + APV נו = תֵּנוּ
- וְנִמְוֹתָם; Misschien zag u het werkwoord מוֹת (= qal: sterven, hi: doden) er in. Dat is namelijk het geval. Het is een hifiel-vorm van het imperfectum van מוֹת, letterlijk: en wij zullen doden hen. Dat het om "wij" gaat ziet u aan de וְנִמְוֹתָם. Het APV (ם = hen) zult u vast wel herkend hebben! Het werkwoord מוֹת gaat net zo als het werkwoord קוּם = opstaan. Hier volgen enkele belangrijke **hifiel**-vormen van קוּם = hi.: oprichten

perfectum hi	הִקִּים	hij richtte op; hij heeft opgericht
perfectum hi	הִקִּימוּ	zij richtten op; zij hebben opgericht
imperfectum hi	יִקֵּם	hij richt op; hij zal oprichten
imperfectum hi	יִקִּימוּ	zij richten op; zij (m) zullen oprichten
narrativus hi	וַיִּקֵּם	en hij richtte op
inf.c. en prt.act. hi	הִקִּים	oprichten / oprichtend

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 28

TalencentrumBarneveld.nl

voorbeelden:

וְאֶת־בְּנֵיהֶם לֹא הָמִית

לֹא = niet; הָמִית = hij doodde; hi: perfectum

Vertaling: *En hun zonen doodde hij niet.*

צוֹפֵה רָשָׁע לְצַדִּיק וּמְבַקֵּשׁ לְהַמִּיתוֹ

צוֹפֵה = loerend; prt.act. qal mnl. ev. van צָפָה = loeren;

רָשָׁע = de goddeloze

לְצַדִּיק = naar de rechtvaardige;

וּמְבַקֵּשׁ = en zoekend; prt.act.pi. van בָּקַשׁ = pi.: zoeken

לְהַמִּיתוֹ = om te doden hem; inf.c. hi. mnl.ev. met voorzetsel en APV

Vertaling:

letterlijk: loerend (is) de goddeloze op de rechtvaardige en hij is zoekend om te doden hem.

In goed Nederlands: *De goddeloze loert op de rechtvaardige, en zoekt hem te doden.*

We lezen weer verder; nu het 13-e vers.

נֶאֱמַר שְׂאוּל לֹא־יוּמַת אִישׁ בַּיּוֹם הַזֶּה כִּי הַיּוֹם עָשָׂה־יְהוָה
תְּשׁוּעָה בְּיְשׂרָאֵל

יוּמַת = hij zal gedood worden (hierover een andere keer meer)

הַזֶּה = (de) deze

Vertaling: *En Saul zei: Er zal op deze dag geen man gedood worden, want de HEERE heeft heden verlossing aan Israel geschonken.*

Zie volgende pagina!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 28

TalencentrumBarneveld.nl

Aanwijzende voornaamwoorden

Aanwijzende voornaamwoorden zijn: die, deze, dat.

Ze kunnen zelfstandig en bijvoeglijk gebruikt worden.

Dit is de christelijke school en *dat* de openbare school. In deze zin is het aanwijzend voornaamwoord tweemaal *zelfstandig* gebruikt.

Deze school is een christelijke school. Hier is het aanwijzend voornaamwoord *bijvoeglijk* gebruikt.

- הַזֶּה = (de) deze; הַזֶּה = הַזֶּה + הַ; "הַזֶּה" is een **aanwijzend** voornaamwoord. Hieronder vindt u er nog meer!

זֶה	hoort bij een <i>manlijk</i> woord (<i>enkelvoud</i>)
זֵאת	hoort bij een <i>vrouwelijk</i> woord (<i>enkelvoud</i>)
אֵלֶּה	hoort bij <i>manlijke</i> en <i>vrouwelijke</i> woorden (<i>meervoud</i>)

Voorbeelden (Let u goed op de verschillen!)

- הָעִיר הַזֹּאת = deze stad (het aanwijzend vnv. is *bijvoegelijk* gebruikt)
- זֵאת הָעִיר = dit is de stad (het aanwijzend vnv. is *zelfstandig* gebruikt)
- הַיּוֹם הַזֶּה = deze dag (*bijvoegelijk* gebruikt)
- זֶה הַיּוֹם = dit is de de dag (*zelfstandig* gebruikt)
- הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה = deze woorden (*bijvoegelijk* gebruikt)
- אֵלֶּה הַדְּבָרִים = dit zijn de woorden (*zelfstandig* gebruikt)
- אֵלֶּה בְּנֵי-שֵׁם = dit zijn (de) zonen van Sem (*zelfstandig* gebruikt)

U ziet:

- Het aanwijzend voornaamwoord kan *zelfstandig* gebruikt worden; het heeft dan *geen* lidwoord.
- Het kan ook *bijvoegelijk* gebruikt worden: het heeft dan *wel* een lidwoord.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 28

TalencentrumBarneveld.nl

Waar is het lidwoord?

Bekijk de volgende woorden goed!

לְצַדִּיק = naar **de** rechtvaardige, בְּסֵפֶר = in **het** boek

We vertalen “naar **de** rechtvaardige”, maar waar staat het lidwoord?

Hetzelfde geldt voor “in **het** boek”.

Onthoud: Na בּ, כּ, וּ verdwijnt het lidwoord en krijgt het voorzetsel de klinker van het lidwoord.

Opdracht: Vertaal de volgende zinnestjes:

Onthoud de volgende woorden:

אֶלֵהֶם = tegen hen;

צִוָּה = hij gebod, hij heeft ...; perfectum, pi. van צִוָּה = pi.: gebieden

סֵפֶר = boek

וַיֹּאמֶר הָעָם אֶל־שְׂמוּאֵל = _____

וַיֹּאמֶר שְׂאוּל לֹא־יִוָּמָת אִישׁ בַּיּוֹם
= _____

וְאֶת־בְּנֵיהֶם לֹא הָמִית = _____

אֵלֶּה בְּנֵי־שֵׁם = _____

מִי הָאֹמֵר שְׂאוּל יִמְלֹךְ עָלֵינוּ = _____

תָּנוּ הָאֲנָשִׁים וְנִמְיָתָם = _____

וַיְדַבֵּר אֵלֵהֶם אֶת־הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה
= _____

זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה = _____

וַיֹּאמֶר אֶל־מֹשֶׁה כָּתוּב זֹאת בְּסֵפֶר
= _____

Maak ook de extra oefening! U kunt deze vinden op de site als u "extra oefeningen" aanklikt.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 28

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Onthoud de volgende woorden:

אֶלֵהֶם = tegen hen

הִצַּוּהוּ = hij gebod, hij heeft ...; perfectum, pi. van צִוָּה = pi.: gebieden

סֵפֶר = boek

Opdracht: Vertaal de volgende zinnestukjes:

וַיֹּאמְרוּ אֶל-שָׁמוּאֵל = En het volk zei tegen Samuël.

וַיֹּאמֶר שָׂאוּל לֹא-יָמוּת אִישׁ בַּיּוֹם הַזֶּה

= En Saul zei: Er zal op deze dag geen man gedood worden

וְאֶת-בְּנֵיהֶם לֹא הָמִית = En hun zonen doodde hij niet.

אֵלֶּה בְּנֵי-שֵׁם = Dit zijn (de) zonen van Sem.

מִי הֲאֵמַר שָׂאוּל ? מֶלֶךְ עָלֵינוּ

= Wie is hij, die heeft gezegd: "Zou Saul over ons koning zijn?"

תִּתְּנוּ הָאֲנָשִׁים וְנָמִיתָם = Geef die mannen, opdat wij hen doden.

וַיֹּדַע אֶלֵהֶם אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה = En hij sprak tot hen deze woorden.

זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה = Dit is het woord dat de HEERE bevolen heeft.

וַיֹּאמֶר אֶל-מֹשֶׁה כְּתֹב זֹאת בַּסֵּפֶר

= En hij zei tegen Mozes: "Schrijf dit in het boek."

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 29

TalencentrumBarneveld.nl

In deze les(sen) lezen we Gen. 17: 1-6

17 וַיְהִי אֲבָרָם בֶּן־תְּשָׁעִים שָׁנָה וַתֵּשַׁע שָׁנָיִם וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־סוּרֵי
 אֲבָרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי אֶל שְׂדֵי הַתְּהַלְלָה לְפָנַי וְהָיָה תָמִים: ² וַאֲתַנְּה
 בְּרִיתִי בֵינִי וּבֵינְךָ וְאַרְבָּה אוֹתָךְ בְּמֵאֹד מְאֹד: ³ וַיִּפֹּל אֲבָרָם עַל־
 פָּנָיו וַיִּדְבֹּר אֵתוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר: ⁴ אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתְּךָ וְהָיִיתָ לְאָבִי
 הַקָּמוֹן גּוֹיִם: ⁵ וְלֹא־יִקְרָא עוֹד אֶת־שְׁמֶךָ אֲבָרָם וְהָיָה שְׁמֶךָ אֲבָרָהָם
 כִּי אֲבִי־הַקָּמוֹן גּוֹיִם נִתְקַיְּם: ⁶ וְהִפְרִתִי אֶתְךָ בְּמֵאֹד מְאֹד וְנִתְתַּיְּךָ לְגוֹיִם
 וּמְלָכִים מִמֶּךָ יֵצְאוּ: ⁷ וְהִקְמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי בֵינִי וּבֵינְךָ וּבֵין זָרְעֶךָ
 אַחֲרָיִךָ לְדֹרֹתָם לְבְרִית עוֹלָם לְהִיּוֹת לְךָ לְאֱלֹהִים וְלִזְרַעְךָ אַחֲרָיִךָ:
⁸ וְנִתְתַּיְּךָ לְךָ וְלִזְרַעְךָ אַחֲרָיִךָ אֶת־אֶרֶץ מִנְרִיךָ אֶת־כָּל־אֶרֶץ כְּנָעַן

De tekst die u hier ziet komt uit een Hebreeuwse Bijbel. Hij komt uit de **Biblica Hebraica Stuttgartensia**, afgekort BHS.

U ziet hier onder en boven de medeklinkers nog andere tekentjes dan de klinkertekens. De andere tekentjes zijn in de meeste gevallen *accenten*.

De accenten vormen in de eerste plaats een soort muzieknotatie voor het reciteren van de tekst in de synagoge.

Verder duiden ze aan welke woorden bij elkaar horen en welke niet.

Er zijn *scheidende* accenten en *verbindende* accenten.

Als er bij een woord een *scheidend accent* staat, betekent dat, dat het woord *niet* bij het volgende woord hoort.

Bovendien staan de accenten bijna altijd bij de lettergreep met de *klemtoon*.

We gaan nu het eerste vers van Gen. 17 vertalen.

Vers 1: De tekst begint met וַיְהִי

וַיְהִי = en hij was, narr. van הָיָה = zijn, gebeuren, worden;

Vervolgens: בֶּן־תְּשָׁעִים שָׁנָה = een zoon van 90 jaar

Daarna: וַתֵּשַׁע שָׁנָיִם = en negen jaren.

Bij וַתֵּשַׁע שָׁנָיִם ziet u het accent (\wedge). Dit accent, de *atnach*, deelt het vers in twee helften. U ziet, dit accent staat bij de lettergreep met de klemtoon. De vertaling van het eerste deel van vers 1 luidt:

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 29

TalencentrumBarneveld.nl

Toen Abram negen en negentig jaren oud was, ...

וַיֵּרָא = en hij verscheen, het is de narr. hi van רָאָה = hi.: verschijnen.
U weet vast nog wel dat dit werkwoord in de qal "zien" betekent!

De volgende vijf woorden kent u wel.

Wat verderop lezen we: אֲנִי-אֱלֹהִים שְׂדֵי = letterlijk: Ik God, de Almachtige.
Dit is een *nominale* zin. We vertalen: Ik *ben* God, de Almachtige;
אֱלֹ = God.

Het volgende woord kunt u zeker *niet* vertalen. הִתְהַלַּךְ, is de geb.ws. ev.
van de hitpaél van הָלַךְ = qal: gaan, hitpaél: wandelen. Over de hitpaél
hoort u zo meer. וְהָיִיתָ = en wees. תָּמִים = oprecht.

Onder de mém ziet u weer een accent. Het is de *silloek*. De silloek staat
altijd bij de lettergreep met de klemtoom van het laatste woord van een vers.

Vers 1 kunt u nu helemaal vertalen.

En Abram was negen en negentig jaren oud, en de HEERE verscheen
aan Abram, en Hij zei tegen hem: Ik ben God, de Almachtige! Wandel
voor Mijn aangezicht, en wees oprecht!

Mooier hier:

*Toen Abram negen en negentig jaren oud was, verscheen de HEERE aan
Abram, en Hij zei tegen hem: Ik ben God, de Almachtige! Wandel voor
Mijn aangezicht, en wees oprecht!*

Vers 2: אֶתְנַהֵּן = ik stel, ik zal stellen, נתַּנּוּ = geven, stellen. Dus וְאֶתְנַהֵּן =
en ik zal stellen.

בְּרִית = verbond; בֵּינִי = tussen, בֵּינֵינוּ = tussen mij. Wat וּבֵינֵינוּ betekent,
kunt u nu zelf wel vinden.

אֶרְבֶּה = ik vermenigvuldig, ik zal vermenigvuldigen, imp hi van רָבָה =
vermenigvuldigen. Dus וְאֶרְבֶּה = en ik zal vermenigvuldigen.

אוֹתָהּ = אֵת met het APV: הָ;

Dan volgt בְּמְאֹד מְאֹד. Hier staat "in zeer zeer". Dus "uitermate zeer".

Vertaling: *En Ik zal Mijn verbond stellen tussen Mij en tussen u, en Ik zal u
uitermate zeer vermenigvuldigen.*

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 29

TalencentrumBarneveld.nl

De hitpaél

De stamformaties qal, ni, pi en hi komen het meest voor.

Hier is een nieuwe stamformatie: de hit.pa.él. We schrijven: hitpaél.

De hitpaél heeft net als de pi een dágésj in de tweede stamletter.

De hitpaél is wederkerend t.o.v. de pi. Dus:

- Betekent de piél van een werkwoord *vermoorden*, dan betekent de hitpaél van dat werkwoord *zich vermoorden*.
- Betekent de pi. van een werkwoord *heiligen*, dan betekent de hipaél van dat werkwoord *zich heiligen*.

We korten hitpaél af als: ht. Hier ziet u enkele vormen.

De pi. van קטל = vermoorden

perfectum hitpaél van קטל

הִתְקַטֵּל	hij vermoordde <i>zich</i>
הִתְקַטְלוּ	zij (m/v) vermoordden <i>zich</i>

imperfectum hitpaél van קטל

יִתְקַטֵּל	hij vermoordt <i>zich</i>
יִתְקַטְלוּ	zij (m) vermoorden <i>zich</i>

Kenmerken:

- prf.: eerste lettergreep is hit; *tweede* stamletter met dágésj.
- imp.: eerste lettergreep yit, tit, enz.; *tweede* stamletter met dágésj.
- Let op: de ht. kent geen *part. pss.* Het *part.a* luidt: מִתְקַטֵּל

Het meestvoorkomende hitpaél-werkwoord is: de ht. van פָּלַל

De hitpaél betekent dan volgens Gesenius' woordenboek:

"sich ins Mittel legen" = bidden

הִתְפַּלֵּל = (perfectum) hij bad, hij heeft gebeden

יִתְפַּלֵּל = (imperfectum) hij bidt, hij zal bidden

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 29

TalencentrumBarneveld.nl

Voorbeelden:

- $\text{וַיִּתְפַּלֵּל אַבְרָהָם אֶל הָאֱלֹהִים}$ = En Abraham bad tot God.
- $\text{מִי יִתְפַּלֵּל-לוֹ}$ = Wie zal voor hem bidden?

Opdracht 1 "Lijntrekken"

		1	en hij vermenigvuldigde
הִתְקַטֵּל	1	2	wandel!
וַיִּאָתְנָה	2	3	hij vermoordde zich, hij heeft ...
יִתְקַטֵּל	3	4	zich vermoordend (prt.act.)
וַיִּאָרְבֵה	4	5	en ik zal geven
מִתְקַטֵּל	5	6	zij vermoordden zich; zij hebben ...
הִתְקַטְּלוּ	6	7	hij vermoordt zich, hij zal zich ...
הִתְחַלֵּף	7	8	hij wandelde
יִתְקַטְּלוּ	8	9	en ik zal vermenigvuldigen
		10	zij vermoorden zich, zij zullen ...

Opdracht 2 (vertaal!)

Onthoud: חֲזַק = ht.: zich sterk maken

$\text{מִי יִתְפַּלֵּל-לוֹ}$ = _____

$\text{וַיִּאָתְנָה בְרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ}$ = _____

$\text{וַיִּתְפַּלֵּל אַבְרָהָם אֶל הָאֱלֹהִים}$ = _____

אֲנִי-אֶל שְׂדֵי = _____

$\text{וַיִּרְא יְהוָה אֶל-אַבְרָם}$ = _____

$\text{וַיִּתְחַזַּק דָּוִד בַּיהוָה}$ = _____

U maakt toch ook de extra oefeningen?

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 29

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 "Lijntrekken"

1-3; 2-5; 3-7; 4-9; 5-4; 6-6; 7-8; 8-10

Opdracht 2 (vertaal!)

Onthoud: חזק = ht.: zich sterk maken

מי יתפלל-לו	= Wie zal voor hem bidden?
וְאֶתְנַחַּ בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ	= En Ik zal Mijn verbond stellen tussen Mij en tussen u.
וַיִּתְפַּלֵּל אַבְרָהָם אֶל הָאֱלֹהִים	= En Abraham bad tot God.
אֲנִי-אֵל שַׁדַּי	= Ik ben God, de Almachtige.
וַיֵּרָא יְהוָה אֶל-אַבְרָם	= En de HEERE verscheen aan Abram.
וַיִּתְחַזַּק דָּוִד בַּיהוָה	= En David sterkte zich in de HEERE.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 30

TalencentrumBarneveld.nl

17 וַיְהִי אַבְרָם בֶּן־תְּשָׁעִים שָׁנָה וַתֵּשַׁע שָׁנָיִם וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־סִי
 אַבְרָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי־אֵל שְׁדַי הַתְּהַלֵּךְ לִפְנֵי וְהָיָה^א תָּמִים: ² וְאַתָּנָה
 בְּרִיתִי בֵינִי וּבֵינְךָ וְאַרְבָּה אוֹתָךְ בְּמֵאֹד מְאֹד: ³ וַיִּפֹּל אַבְרָם עַל־
 פָּנָיו וַיְדַבֵּר אֵתוֹ אֱלֹהִים לֵאמֹר: ⁴ אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתְּךָ וְהָיִיתָ לְאָבִי
 הַמְּזוֹן גּוֹיִם: ⁵ וְלֹא־יִקְרָא עוֹד אֶת־שְׁמֹךָ אַבְרָם וְהָיָה שְׁמֹךָ אַבְרָהָם
 כִּי אֲבִי־הַמְּזוֹן גּוֹיִם נִתְקַיֵּם: ⁶ וְהַפְּרִתִּי אֶתְךָ בְּמֵאֹד מְאֹד וְנִתְקַיֵּם לְגוֹיִם
 וּמְלָכִים מִמֶּךָ יֵצְאוּ: ⁷ וְהִקְמַתִּי אֶת־בְּרִיתִי בֵינִי וּבֵינְךָ וּבֵין זְרַעֲךָ
 אַחֲרַיִךְ לְדֹרֹתָם לְבְרִית עוֹלָם לְהַיְוֹת לְךָ לְאֱלֹהִים וְלִזְרַעֲךָ אַחֲרַיִךְ:
⁸ וְנִתְּתִי לְךָ וְלִזְרַעֲךָ אַחֲרַיִךְ אֶת־אֶרֶץ מִגְרִיךָ אֶת־כָּל־אֶרֶץ כְּנָעַן

We verdiepen ons in vers 3:

לָּ = en hij viel, נָפַל = vallen. U ziet dat de noen is verdwenen.

וּבֵין = zijn aangezicht

וְאִתּוֹ = אֵת + וְ = met hem. NB! Hier is אֵת een voorzetsel dat “met” of “bij” betekent.

וַיֹּאמֶר = zeggende

De vertaling van het derde vers is dus:

Toen viel Abram op zijn aangezicht, en God sprak met hem, zeggende:

vers 4: אֲנִי = ik, hier: Mij aangaande;

הִנֵּה = zie; Let op! הִנֵּה בֵּינִי = zie hier ben ik

אִתְּךָ = met u;

וְהָיִיתָ = perfectum van הָיָה = zijn, וְהָיִיתָ = en u zult zijn,

וּמְזוֹן = menigte; גּוֹי = volk;

De vertaling van het derde vers is dus:

Mij aangaande, zie, Mijn verbond is met u; en u zult tot een vader van menigte der volken worden!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 30

TalencentrumBarneveld.nl

vs. 5: **וְלֹא** = en niet;

וְיִקְרָא = hij zal genoemd worden; Dit is een nifal-vorm.

קרא = ni.: genoemd worden

שְׁמֶךָ = uw naam

עוד = meer;

וְהָיָה = en hij zal zijn

כִּי = hier: want

נָתַתִּיךָ = ik heb u gegeven, ik heb u gesteld. Ziet u het APV?

(straks meer over deze vorm)

De vertaling van het derde vers luidt dus:

En uw naam zal niet meer genoemd worden Abram; maar uw naam Abraham zijn; want ik heb u gesteld tot een vader van menigte der volken.

vs. 6:

וְהִפְרֵתִי = hi. perfectum van **פָּרָה** = hi.: vruchtbaar maken.

Dus **וְהִפְרֵתִי** = ik zal vruchtbaar maken.

Opnieuw: onthoud dat perfectum + **וְ** = toekomstige tijd

De volgende vier woorden kent u.

Dan volgt **לְגוֹיִם** = tot volken

וּמְלָכִים = en koningen, **מֶלֶךְ** = koning

מִמֶּנִּי = uit u, **מִן** + **ה** = **מִמֶּנִּי**, **מִן** = uit

וַיֵּצְאוּ = zij zullen uitgaan, **יָצָא** = uitgaan (Zie les 25)

Dus: en koningen zullen uit u uitgaan

Beter: en koningen zullen uit u voortkomen.

Vertaling van vers 6:

En ik zal u uitermate zeer vruchtbaar maken, en ik zal u tot volken stellen, en koningen zullen uit u voortkomen.

וְהִקְמַתִּי = hifiel perfectum van **קָם** = hi.: oprichten

וְהִקְמַתִּי = en ik zal oprichten

De volgende vijf woord kunt u zelf vertalen.

זַרְעֵךָ = uw zaad, **זָרַע** = uw zaad

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 30

TalencentrumBarneveld.nl

אֲחֲרָיִךְ = na u; Ziet u het APV?

לְדֹרֹתָם = in hun geslachten, דֹּר = geslacht

עוֹלָם = eeuwig

לְהִיָּת = om te zijn, infinitief cstr. van הָיָה; de inf.cstr. van werkwoorden die eindigen op een ה, eindigt altijd op וֹת- (zie les 9!)

De resterende woorden zullen u duidelijk zijn.

Vertaling vers 7

En ik zal Mijn verbond oprichten tussen Mij en tussen u, en tussen uw zaad na u in hun geslachten, tot een eeuwig verbond, om u te zijn tot een God, en uw zaad na u.

Ik-vormen

Hij- en zij (mv.)-vormen van het werkwoorden zijn we al heel wat keren tegengekomen. Dat geldt niet voor ik-vormen. Daarom besteden we er hier wat extra aandacht aan.

קָטַל = doden; נָתַן = geven, stellen; פָּרָה = hi.: vruchtbaar maken;

רָבָה = vermenigvuldigen

perf. qal		perf. hi	
קָטַלְתִּי	ik doodde, ik heb ...	הִקְטַלְתִּי	ik liet doden, ik heb ...
קָטַלְתִּיךָ	ik doodde u, ik heb ...	הִקְטַלְתִּיךָ	ik liet u doden, ik heb ...*
נָתַתִּי	ik gaf, ik heb ...	הִפְרֵתִי	ik maakte vruchtbaar, ik heb vruchtbaar gemaakt
נָתַתִּיךָ	ik gaf u, ik heb ...	וְהִפְרֵתִי	en ik zal vruchtbaar maken (!)
וְנָתַתִּיךָ	en ik zal u geven (!)		
imperf. qal		imperf. hi	
אֶקְטַל	ik dood, ik zal ...	אֶקְטִיל	ik laat doden, ik zal ...
אֶתֶּן	ik geef, ik zal ...	אֶרְבֶּה	ik vermenigvuldig, ik zal ...
אֶתֶּןךָ	ik geef u, ik zal ...		
וְאֶתֶּןךָ	en ik gaf u, en ik heb ...		

* Het APV wordt gewoonlijk aan de **onveranderde** hifiel-werkwoordsvorm toegevoegd.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 30

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Vertaal de volgende zinnen.

וְיִפְּלֹא אֶבְרָם פָּנָיו = _____

וְיִהְיֶה אֶבְרָם בֵּין־תְּשָׁעִים שָׁנָה וְתִשְׁעֵי שָׁנִים = _____

וְיֹאמֶר יְהוָה אֵלָיו אֲנִי־אֵל שְׂדֵי = _____

אֲנִי הֵנָּה בְּרִיתִי אִתְּךָ = _____

וְלֹא־יִקְרָא עוֹד אֶת־שְׁמֶךָ אֶבְרָם = _____

וְהִפְרַתִּי אִתְּךָ בְּמָאֹד מְאֹד = _____

Opdracht 2 Lijntrekken (werkwoorden)

		1	u bent / zult zijn
הָלִיתָ	1	2	ik dood, ik zal doden
נִתְתִּיךָ	2	3	zij gaan uit, zij zullen uitgaan
אֶקְטֹל	3	4	en ik zal vruchtbaar maken
לְהַיּוֹת	4	5	en ik maakte vruchtbaar
וְהִפְרַתִּי	5	6	ik gaf u, ik heb u gegeven
וַיֵּצֵא	6	7	ik vermenigvuldig, ik zal ...
הַקְטִילְתִּי	7	8	om te zijn
אֶתְּנֶךָ	8	9	ik gaf, ik heb gegeven
אֶרְבֶּה	9	10	ik geef u, ik zal u geven
		11	ik liet doden, ik heb laten doden

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 30

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 Vertaal de volgende zinnen.

וַיִּפֹּל אַבְרָם פָּנָיו = En Abram viel op zijn aangezicht.

וַיְהִי אַבְרָם בֶּן־תְּשַׁע־וְתֵשַׁע שָׁנָה וַתֵּשַׁע שָׁנָיו = En Abram was 99 jaar oud.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו אֲנִי־אֵל שָׁדַי

= En de HEERE zei tegen hem: "Ik ben God, de Almachtige.

וְאֲנִי יְהוָה בְּרִיתִי אִתְּךָ = Mij aangaande, zie, Mijn verbond is met u.

וְלֹא־יִקְרָא עוֹד אֶת־שְׁמֶךָ אַבְרָם

= En uw naam niet meer Abram genoemd worden.

וְהִפְרֵתִי אֶתְּךָ בְּמֵאֹד מְאֹד = En Ik zal u uitermate zeer vruchtbaar maken.

Opdracht 2 Lijntrekken (werkwoorden)

1-1; 2-6; 3-2; 4-8; 5-4; 6-3; 7-11; 8-10; 9-7

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 28, 29 en 30

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Vertaal de volgende zinnen met getallen

- וְאֶת־בְּנֵיהֶם לֹא הִמִּיתָ = _____
- אֵלֶּה בְּנֵי־שֵׁם = _____
- זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צָנָה יְהוָה = _____
- תָּנוּ הָאָנָשִׁים וְנִמִּיתֶם = _____
- אֲנִי־אֵל שְׂדֵי = _____
- מִי יִתְפַּלֵּל־לוֹ = _____
- וְיִתְחַזַּק דָּוִד בַּיְהוָה = _____
- וְיִפֹּל אֲבָרָם פָּנָיו = _____
- אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתְּךָ = _____
- וְהִפְרַתִּי אִתְּךָ בְּמָאֹד מְאֹד = _____
- כָּתַב זֹאת בְּסֵפֶר = _____
- וְאֶת־נָחַ בְּרִיתִי בֵּינִי וּבֵינְךָ = _____

Opdracht 2 Woordkennis (werkwoorden)

- רָשַׁע = _____
- בֵּין = _____
- מָאֹד = _____
- עוֹד = _____
- זָרַע = _____
- עוֹלָם = _____
- עָם = _____
- לְאָמַר = _____
- בְּרִית = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 28, 29 en 30

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 3

Dit is de ongevocaliseerd tekst van Gen.17: 1-6. Deze verzen zijn in de lessen 28 t/m 30 aan de orde geweest. Oefen net zo lang totdat u dit gedeelte hardop kunt lezen en kunt vertalen.

Genesis 17:1 ויהי אברם בן-תשעים שנה ותשע שנים וירא
 יהוה אל-אברם ויאמר אליו אני-אל שדי התהלך
 לפני והיה תמים:
 2 ואתנה בריתי ביני ובינך וארבה אותך במאד מאד:
 3 ויפל אברם על-פניו וידבר אתו אלהים לאמר:
 4 אני הנה בריתי אתך והיית לאב המון גוים:
 5 ולא-יקרא עוד את-שמך אברם והיה שמך
 אברהם כי אב-המון גוים נתתיך:
 6 והפרתי אתך במאד מאד ונתתיך לגוים ומלכים
 ממך יצאו:

Zie volgende pagina!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 28, 29 en 30

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Vertaal de volgende zinnetjes met getallen

וְאֶת־בְּנֵיהֶם לֹא הִמִּית	= En hun zonen doodde hij niet.
אֵלֶּה בְּנֵי־שֵׁם	= Dit zijn (de) zonen van Sem.
זֶה הַדָּבָר אֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה	= Dit is het woord dat de HEERE bevolen heeft.
תָּנוּ הָאֲנָשִׁים וְנָמִיתָם	= Geef die mannen, opdat wij hen doden.
אֲנִי־אֵל שַׁדַּי	= Ik ben God, de Almachtige.
מִי יִתְפַּלֵּל־לוֹ	= Wie zal voor hem bidden?
וַיִּתְחַזַּק דָּוִד בַּיהוָה	= En David sterkte zich in de HEERE.
וַיִּפֹּל אַבְרָם פָּנָיו	= En Abram viel op zijn aangezicht.
אֲנִי הִנֵּה בְרִיתִי אִתְּךָ	= Mij aangaande, zie, Mijn verbond is met u.
וְהַפְרֵתִי אִתְּךָ בְּמְאֹד מְאֹד	= En Ik zal u uitermate zeer vruchtbaar maken.
כָּתוּב זֹאת בַּסֵּפֶר	= Schrijf dit in het boek.
וְאִתְּנָה בְרִיתִי בֵּינִי וּבֵינֶךָ	= En Ik zal Mijn verbond stellen tussen Mij en tussen u.

Opdracht 2 Woordkennis (werkwoorden)

רָשַׁע	= goddeloos
בֵּן	= zoon
מְאֹד	= zeer
עוֹד	= nog
זָרַע	= zaad
עוֹלָם	= eeuwig
עַם	= volk
לֹאמֹר	= zeggende
בְּרִית	= verbond

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 31

TalencentrumBarneveld.nl

We beginnen deze les met een klein stukje theorie.

De cohortativus (herhaling)

אֶקְטֹל = ik zal doden (imp.), maar אֶקְטֹלְהָ = *laat* ik doden, ik *wil* doden.

en נִקְטֹלְהָ = *laten* wij doden, wij *willen* doden.

Het imperfectum wordt dus verlengd met een ה.

Zie ook les 14!

De torenbouw (gen.11)

We lezen in gen.11

- 1 En de ganse aarde was van enerlei spraak en enerlei woorden.
- 2 Maar het geschiedde, als zij tegen het oosten togen, dat zij een laagte vonden in het land Sinear; en zij woonden aldaar.
- 3 En zij zeiden een ieder tot zijn naaste: Kom aan, laat ons tichelen strijken, en goed doorbranden! En de tichel was hun voor steen, en het lijm was hun voor leem.

De verzen 4 - 9 gaan we nu samen vertalen.

4 וַתְּחַמְרָה הָיָה לָהֶם לְחֹמֶר: 4 וַיֹּאמְרוּ הִבָּהּ | נִבְנֶה-לָּנוּ עִיר וּמִגְדָּל׃
 5 וּרְאִישׁוֹ בַשָּׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה-לָּנוּ שֵׁם פֶּן-נִפְּוֶץ עַל-פְּנֵי כָל-הָאָרֶץ: 5 וַיִּגְרַד
 6 יְהוָה לְרָאֵת אֶת-הָעִיר וְאֶת-הַמִּגְדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם: 6 וַיֹּאמֶר
 יְהוָה הֵן עַם אֶחָד וְשִׁפְפָה אַחַת לְכָל־ם וְזֶה חֻלְלָם לַעֲשׂוֹת וְעַתָּה לֹא־
 7 יִבְצֵר מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר יִזְמֹו לַעֲשׂוֹת: 7 הִבָּה נִרְדָּה וְנִבְלָה שֵׁם שְׁפָתָם
 8 אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שִׁפְתַּי רֵעֵהוּ: 8 וַיִּפֹּץ יְהוָה אֹתָם מִשָּׁם עַל-פְּנֵי
 9 כָּל-הָאָרֶץ וַיַּחְדְּלוּ לִבְנֹתָ הָעִיר׃ 9 עַל-כֵּן קָרָא שְׁמָהּ בְּבָל כִּי־
 שֵׁם בָּלִל יְהוּה שִׁפְתַּי כָּל-הָאָרֶץ וּמִשָּׁם הִפִּיצָם יְהוָה עַל-פְּנֵי כָל־
 הָאָרֶץ: פ

Het tweede woord van vers 4 kent u nog niet: הִבָּהּ = kom aan!

Het woord dat daarop volgt is נִבְנֶה.

נִבְנֶה = hier: laten wij bouwen (coh. van בנה = bouwen). Deze vorm kan echter ook "wij bouwen of wij zullen bouwen" betekenen. Dit komt doordat dit werkwoord op een ה eindigt.

נַעֲשֶׂה = hier: laten wij maken (coh. van עשה = maken). Deze vorm kan echter ook "wij maken of wij zullen maken" betekenen.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 31

TalencentrumBarneveld.nl

מִגְדָּל = toren; רֹאשׁ = hier: spits;

בְּשָׁמַיִם = in de hemel (הַשָּׁמַיִם = de hemel)

כִּי = opdat niet

נִפְּרָץ = wij worden verstrooid; פֹּרֵץ = qal: verstrooid worden.

Vertaling: *En zij zeiden: Kom aan, laten wij voor ons een stad bouwen en een toren met een spits tot in de hemel. En laten wij voor ons een naam maken opdat wij niet verstrooid worden over het de gehele aarde.*
(letterlijk: over het aangezicht van de gehele aarde)

Vers 5: וַיֵּרָד = en hij daalde af, יָרַד = afdalen

לְרִאֲתָם = om te zien; het is de inf.cstr. (met לְ) van רָאָה = zien.

אֵשֶׁר = die

בָּנוּ = zij bouwden (perfectum van בָּנָה = bouwen)

בְּנֵי הָאָדָם = de zonen van de mensen (of gewoon: mensen).

Vertaling: *Toen daalde de HEERE af om de stad en de toren die de mensen bouwden te zien.*

vers 6: הִוּוּ = zie; עַם = volk; אֶחָד = één; שָׁפָה = taal; אַחַת = één;

לְכֻלָּם = לְ + כָּל + מֵם = hen, כָּל = allen, לְ = voor; וְזֶה = en dit;

הִתְחִלּוּ = inf. cstr. hi van חָלַל = hi. beginnen, met het APV מֵם;

לַעֲשׂוֹת = inf. cstr. (met לְ) van עָשָׂה = maken.

We vertalen eerst het eerste deel van vers 6.

En de HEERE zei: Zie, zij zijn één volk en zij hebben¹ allen één taal en dit beginnen² zij te maken.

Een paar opmerkingen bij de vertaling:

1. "zij hebben één taal"; Het Hebreeuws kent geen werkwoord "hebben". In het Hebreeuws staat er letterlijk: en één taal voor hen allen. Dat is een nominale zin. We mogen dus het werkwoord "zijn" invoegen. Nu wordt de zin: en voor hen allen is één taal. Dus: zij hebben allen één taal. U herinnert zich misschien nog wel uit les 12 het volgende zinnetje: "en voor Laban waren twee dochters". We vertaalden dit met: en Laban had twee dochters.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 31

TalencentrumBarneveld.nl

2. " en dit beginnen zij te maken"; Letterlijk staat er: en dit (is) het beginnen van hen om te maken. Dus: en dit beginnen zij te maken.

Het tweede gedeelte van vers 6.

עַתָּה = nu;

לֹא = niet;

יִבְצֹר = het zal afgesneden worden, imp. ni. van בָּצַר = afsnijden;

מֵהֶם = van hen; כָּל אֲשֶׁר = al wat;

יִזְמוּ = 3-e ps. mv. imp. qal van זָמַם = bedenken.

Het laatste woord weet u al.

Letterlijke vertaling: en nu niet zal afgesneden worden van hen alles wat zij zullen bedenken om te doen.

Een goedlopende vertaling: *en nu zal voor hen niets onbereikbaar zijn van alles wat zij denken te doen.*

Het werkwoord זָמַם

Dit is een werkwoord waarvan de 2-e en de 3-e stamletter gelijk zijn.

Zowel de 2-e als de 3-e stamletter is een mém.

Dit type werkwoorden hebben enige bijzonderheden.

Daarom krijgt u hier een aantal voorbeelden. We nemen het werkwoord

סָבַב = omringen, omsingelen

perfectum		imperfectum	
סָבַב	hij omringde, hij heeft ...	יִסָּבֵב	hij omringt, hij zal ...
סָבְבוּ	zij omringden, zij hebben ...	יִסָּבְבוּ	zij omringen, zij zullen ...
סָבַבְתִּי	ik omringde, ik heb ...	אֶסָּבֵב	ik omring, ik zal ...
סָבְבוּנוּ	wij omringden, wij hebben ...	נִסָּבֵב	wij omringen, wij zullen ...
narrativus: וַיִּסָּבֵב = en hij omringde			

Perfectum-vormen hebben soms nog de beide gelijke stamletters, maar imperfectum-vormen hebben nooit de beide gelijke stamletters.

U kunt nu ook na gaan dat יִזְמוּ eigenlijk יִזְמוּ had moeten zijn!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 31

TalencentrumBarneveld.nl

Accenten

We besteden nu even wat aandacht aan een nieuw accent. We kijken naar vers 6. Boven het woord לְכֹלֵם ziet u twee puntjes. Ook dit is een accent. Het is een versdeler. Hij wordt zákéf genoemd. Deze versdeler deelt een versheft weer in delen. U ziet deze deler ook boven het woord מִהֵם.

De *atnach* (zie les 29) deelt een vers in twee versheften.

De *zákéf* deelt die versheften weer in twee delen.

Onder het laatste woord van het vers staat de *silloek*.

De verdeling van vers 6 ziet er dus als volgt uit:

וַיֹּאמֶר ... לְכֹלֵם¹ | וְזֶה ... לַעֲשׂוֹת² || וְעַתָּה ... מִהֵם³ | כִּי ל ... לַעֲשׂוֹת⁴
 1. scheiding door de *zákéf* 2. scheiding door de *atnach* 3. scheiding door de *zákéf* 4. einde van het vers. Onder het laatste woord staat de *silloek*.

Woorden met een *atnach* of woorden met een *silloek* (aan het einde van een vers) ondergaan vaak een kleine verandering: ze staan in pauza (Zie les 27).

Opdracht 1

וַיֹּאמְרוּ הָבָה נִבְנֶה מִגְדָּל = _____
 וַיֵּרֶד יְהוָה לִרְאוֹת אֶת-הָעָר = _____
 הֵן עָם אֶחָד וְשָׂפָה אַחַת לְכֹלֵם = _____
 וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו אֲנִי-אֵל שְׂדֵי = _____
 וְהִפְרֹתִי אֶתְךָ בְּמֵאֹד מְאֹד = _____

Opdracht 2 Geef de vertaling van de volgende woorden:

רָאָה = _____

חָלַל = _____

בָּנָה = _____

זָמַם = _____

סָבַב = _____

בָּצַר = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 31

TalencentrumBarneveld.nl

ATNTWOORDEN

Opdracht

וַיֹּאמְרוּ הֵבָה נִבְנֶה מִגְדָּל

= En zij zeiden: "Kom aan, laten wij een toren bouwen."

וַיֵּרַד יְהוָה לִרְאוֹת אֶת-הָעָרַ = En de HEERE daalde af om de stad te zien.

זֶה עַם אֶחָד וְשָׂפָה אַחַת לְכֻלָּם = Zie, zij zijn één volk en hebben één taal.

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלָיו אֲנִי-אֵל שָׁפַי

= En de HEERE zei: "Ik ben God, de Almachtige."

וְהִפְדֵּי אֹתְךָ בְּמַאדְמָאד = En Ik zal u uitermate zeer vermenigvuldigen.

Opdracht 2 Geef de vertaling van de volgende woorden:

רָאָה = zien; **ni.**: verschijnen (... וַיֵּרַא יְהוָה = En de HEERE verscheen...)

חָלַל = **hi.**: beginnen

בָּנָה = bouwen

זָמַם = denken, bedenken

סָבַב = omringen, omsingelen

בָּצַר = afsnijden

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 32

TalencentrumBarneveld.nl

Persoonvormen analyseren (1)

U zult al wel gemerkt hebben dat het analyseren van persoonvormen heel belangrijk is. In elke zin keert het analyseren van persoonsvormen één of meerdere keren terug. Daarom wordt er in deze en de volgende les aandacht aan besteed.

Onthoud de tips die u krijgt goed!

וַיָּקַטְל = en hij doodde, nar.qal van קָטַל = doden

Dat het om de nar. gaat, ziet u als volgt:

De eerste letter is een וַ. Deze wáv geeft aan dat het om een nar. gaat.

Dat het om de "hij" gaat, ziet u aan de volgende letter, de yod. Deze yod wijst op "hij" als achter de drie stamletters niet het achtervoegsel הַ staat.

Staat het achtervoegsel הַ er we/ achter dan hebben we te doen met "zij (mannen)"

Dat het om de qal gaat, ziet u aan de klinker van de laatste lettergreep:

קָטַל... .

וַיִּקְטַלְיָא = en ik doodde, nar.qal van קָטַל

Dat het om een nar. gaat ziet u aan de וַ. Eigenlijk zou er een וַ moeten staan, maar omdat de volgende letter, de אַ geen dágésj kan krijgen (zoals de yod in het vorige voorbeeld), wordt וַ bij wijze van compensatie וַ.

Dat het om "ik" gaat, ziet u aan de אַ.

De rest weet u zelf!

וַיִּשְׁלַח = en hij zond, nar. qal van שָׁלַח = zenden

Dat het om een nar. gaat, ziet u aan de וַ. Dat het om "hij" gaat ziet u aan

de yod. Ook is er geen achtervoegsel. Dat het om de qal gaat ziet u aan

שָׁלַח... . We hebben hier te maken met een a-imperfectum. (Zie les13!)

וַיִּקְטַלְיָא = en hij vermoordde, nar. pi. van קָטַל

Dat het om een nar. gaat ziet u aan de וַ.

Dat het om "hij" ziet u aan de yod. Ook is er geen achtervoegsel.

Dat het om de pi. gaat, ziet u aan de "י:" onder de yod en aan de punt in de middelste wortelletter.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 32

TalencentrumBarneveld.nl

4 וַתִּחְמָר הָיָה לָהֶם לַחֲמֹר: 4 וַיֵּאמְרוּ הַבָּהּ אֲנִי וְנִבְנָה-לָּנוּ עִיר וּמְגִדָּל
 5 וְרֵאשׁוּ בְשָׂמַיִם וְנַעֲשֶׂה-לָּנוּ שָׁם פֶּן-נִפְּוֵץ עַל-פָּנֵי כָל-הָאָרֶץ: 5 וַיִּירָד
 6 יְהוָה לִרְאֹת אֶת-הָעִיר וְאֶת-הַמְּגִדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם: 6 וַיֵּאמֶר
 7 יְהוָה הֲיֵן עִם אָחָד וְשָׂפָה אַחַת לְכֻלָּם וְזֶה הַחֲלָם לַעֲשׂוֹת וְעַתָּה לֹא-
 7 יִבְצֹר מֵהֶם כָּל אֲשֶׁר יִזְמוּ לַעֲשׂוֹת: 7 הֲבֵה גִרְדָּה וְנִבְלָה שָׁם שְׂפָתָם
 8 אֲשֶׁר לֹא יִשְׁמְעוּ אִישׁ שְׂפַת רֵעֵהוּ: 8 וַיִּפֹּץ יְהוָה אֹתָם מִשָּׁם עַל-פָּנֵי
 9 כָּל-הָאָרֶץ וַיִּחְדְּלוּ לִבְנֹתָּהּ הָעִיר: 9 עַל-כֵּן קָרָא שְׂמֹהּ בְּבָל כִּי-
 שָׁם בָּלַל יְהוָה שְׂפַת כָּל-הָאָרֶץ וּמִשָּׁם הִפִּיצָם יְהוָה עַל-פָּנֵי כָל-
 הָאָרֶץ: פ

We lezen vers 7-9

vers 7: יִרְדַּה = laten wij afdalen, coh. imp. van יָרַד

וְנִבְלָה = en laten wij verwarren, coh. imp. van בָּלַל = verwarren

שְׂפָתָם = hun taal, let op het APV!

אֲשֶׁר לֹא = opdat niet

יִשְׁמְעוּ = zij horen/verstaan

אִישׁ = man, hier: iemand, ieder

שְׂפַת רֵעֵהוּ = status constructus van שָׂפָה, dus: de taal van

רֵעֵהוּ = zijn naaste, let op het APV!

Letterlijke vertaling:

Kom aan, laten wij afdalen en laten wij verwarren daar hun taal, opdat zij niet verstaan een ieder de taal van zijn naaste.

In goed Nederlands:

Kom aan, laten wij afdalen en laten wij hun taal verwarren, opdat niemand de taal van zijn naaste verstaat.

וַיִּפֹּץ = en hij verstrooide, hi. qal van פָּצַח

אֹתָם = אֵת + ך (APV) = hen

מִשָּׁם = מִן + שָׁם = van + daar = vandaar

De volgende vier woorden kunt u vertalen.

וַיִּחְדְּלוּ = en zij hielden op, nar. hi. van חָדַל = hi.: ophouden; (straks meer hierover)

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 32

TalencentrumBarneveld.nl

לְבַנֹּת = (om) te bouwen, inf.cstr. van בָּנָה;

Een persoonsvorm analyseren (2)

(1) וַיִּחְזְלוּ = en zij hielden op, nar. hi. van חָדַל = hi.: ophouden;
Dat het om een nar. gaat, ziet u aan de וַ. Dat het om zij (mannen) gaat, ziet u aan de yod. Het achter voegsel is ו. Dat het om een hifiel-vorm gaat ziet u hier aan de puntjesvocaal (ךּ of םּ of ןּ) onder de tweede *stamletter*.

(2) וַיַּעֲתֶק = en hij trok verder, nar. hi. van עָתַק = hi. verdertrekken
Dat het om een nar. gaat, ziet u aan de וַ. Dat het om hij gaat, ziet u aan de yod. En er is geen achtervoegsel. Dat het om een hifiel-vorm gaat ziet u hier aan de puntjesvocaal (ךּ of םּ of ןּ) onder de tweede *stamletter*.

(3) וַיִּשְׁכֹּם = en hij stond vroeg op, nar. hi. van שָׁכַם = hi.: vroeg opstaan
Dat het om een nar. gaat, ziet u aan de וַ. Dat het om hij gaat, ziet u aan de yod. En er is geen achtervoegsel. Dat het om een hifiel-vorm gaat ziet u hier aan de vocaal (a) onder de yod en aan puntjesvocaal (ךּ of םּ of ןּ) onder de tweede *stamletter*.

De hifiel is in bovenstaande vormen *meestal* te herkennen aan de vocaal onder de yod, een "a". Maar niet in de voorbeelden (1) en (2). Want die beginnen met een keelklank (א, ע, ה, ח). Keelklanken hebben graag een a-klank bij zich in de buurt. Daarom staat ook in de qal een "a". Daarom letten we er in die gevallen speciaal op of er een puntjesvocaal onder de middelste *stamletter* staat.

We gaan verder met vers 9.

עַל־כֵּן = daarom;

קָרָא = hier: men noemde;

שָׁמָה = haar naam (Let op het APV)

כִּי = hier: want

בָּלַל = hij verwarde, perf. qal van בָּלַל

De volgende vijf woorden kent u.

הִפְיָצָם = hij verstrooide hen, perf. hi. van פָּיַץ + APV

Let op: perf. hi. —> הָ voor de *stam*!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 32

TalencentrumBarneveld.nl

De vertaling is:

Daarom noemde hij haar naam Babel, want daar verwarde Hij de taal van de gehele aarde en vandaar vestrooide de HEERE hen over de gehele aarde.

Opdracht 1

- הָן עָם אֶחָד וְשָׁפָה אֶחָת לְכָל־ם = _____
- וַיִּרְדַּי יְהוָה לְרֹאֵת אֶת־הָעָרַי = _____
- הָבָה גִּרְדָּה וְנִבְלָה שְׁפָתָם = _____
- וַיִּפְּץ יְהוָה אֹתָם = _____
- עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ בָּבֶל = _____

Opdracht 2 (כתב = schrijven)

Doe als in dit voorbeeld:

וַיִּקְטַל = en hij doodde, nar.qal van קטל = doden

- וַיִּקְטַל = _____
- וַיִּשְׁלַח = _____
- וַיִּקְטְלוּ = _____
- וַיִּשְׁכְּמוּ = _____
- וַיִּכְתֹּב = _____

Opdracht 3

- ירד = _____
- בלל = _____
- קרא = _____
- חדל = _____
- עתק = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 32

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1

הָיוּ עַם אֶחָד וְשָׂפָה אַחַת לְכָלֵם	= Zie, zij zijn één volk en hebben één taal.
וַיֵּרֶד יְהוָה לִרְאוֹת אֶת־הָעִיר	= En de HEERE daalde af om de stad te zien.
וַיֵּבֶה נִדְחָה וְנִבְלָה שְׂפָתָם	= Kom, laten wij afdalen en hun spraak verwarren.
וַיִּפְּץ יְהוָה אֶת־תָּם	= En de HEERE verstrooide hen.
עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ בָּבֶל	= Daarom noemde hij haar naam Babel.

Opdracht 2 (כתב = schrijven)

Doe als in dit voorbeeld:

וַיִּקְטַל = en hij doodde, nar. qal van קטל = doden

- וַאֲקַטַל = en ik doodde, nar. qal van קטל = doden
- וַאֲשַׁלַּח = en ik zond; nar. qal. van שלח = zenden
- וַיִּקְטְלוּ = en zij vermoordden, nar. pi. van קטל = pi.: vermoorden
- וַיִּשְׁכַּם = en hij stond vroeg op, nar. hi. van שכם = hi.: vroeg opstaan
- וַיִּכְתַּב = en hij schreef, nar. qal. van כתב = schrijven

Opdracht 3

- ירד = afdalen
- בלל = verwarren
- קרא = roepen, noemen
- חדל = hi.: ophouden
- עתק = hi.: verder trekken, opbreken

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 33

TalencentrumBarneveld.nl

Persoonvormen analyseren (3)

(1) וַיִּקְטְלוּ = en zij werden gedood, nar. ni. van קטל

Dat het om een nar. gaat ziet aan de ו.

Dat het om "zij (mannen)" gaat, ziet u aan de yod en het achtervoegsel.

Dat het om de ni. gaat, ziet u aan de *punt* in de *eerste* wortelletter en de "á" die er onder staat.

(2) וַיִּקְבְּרוּ = en hij werd begraven, nar. ni. van קבר = begraven

Dat het om een nar. gaat ziet aan de ו.

Dat het om "hij" gaat, ziet u aan de yod. En er is geen achtervoegsel.

Dat het om de ni. gaat, ziet u aan de *punt* in de *eerste* wortelletter en de "á" die er onder staat.

(3) קָטַל = hij doodde, hij heeft ..., perf. qal. van קטל.

Dat het om een perf.-vorm gaat, blijkt uit het ontbreken van een voorvoegsel. Dat het om "hij" blijkt uit het ontbreken van een achtervoegsel en klinkers "á" en "a".

(4) קָרָא = hij riep, hij heeft ..., perf. qal van קרא = roepen

Dat het om een perf.-vorm gaat, blijkt uit het ontbreken van een voorvoegsel. Dat het om "hij" blijkt uit het ontbreken van een achtervoegsel en de aanwezigheid van de klinkers "á" en "á".

Let op!

בָּנָה = hij bouwde (klinkers: "á" en "á") Dit vanwege de ה als 3-e stamletter

מָצָא = hij vond (klinkers: "á" en "á") Dit vanwege de א als 3-e stamletter

(5) קָטְלוּ = zij doodden, zij hebben ..., perf. qal. van קטל.

Dat het om een perf.-vorm gaat, blijkt uit het ontbreken van een voorvoegsel. Dat het om "zij" gaat, blijkt uit het achtervoegsel ו. En uit de

klinkers "á" en " " .

(6) שָׁחְטוּ = zij slachtten, zij hebben ..., perf. qal. van שחט = slachten

Let op! U zou hier de volgende klinkers verwachten: "á" en " " .

U ziet echter een " " i.p.v. een " " . Dit komt door de middelste stamletter. Dat is een keelklank.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 33

TalencentrumBarneveld.nl

63 רָאִי וְהוּא יוֹשֵׁב בְּאֶרֶץ הַנֶּגֶב: 63 וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוֹחַ בְּשָׂדֵה לַפְּנוֹת
 64 עָרֶב וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיֵּרָא וְהִנֵּה גַמְלִים בָּאִים: 64 וַתִּשָּׂא רִבְקָה אֶת-עֵינֶיהָ
 65 וַתֵּרָא אֶת-יִצְחָק וַתִּפְלֵא מֵעַל הַנָּמֶל: 65 וַתֹּאמֶר אֶל-הָעֶבֶד מִי-
 הָאִישׁ הַלְּזָה הַחֵלֶד בְּשָׂדֵה לְקִרְאָתָנוּ וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד הוּא אֲדֹנָי וַתִּקַּח
 66 הַצִּעִירָה וַתִּתְּכָם: 66 וַיִּסְפֹּר הָעֶבֶד לְיִצְחָק אֵת כָּל-הַדְּבָרִים אֲשֶׁר

We lezen vers 63 t/m 65 van gen.24

vers 63: וַיֵּצֵא = en hij ging uit, nar.qal van יֵצֵא = uitgaan (Zie les 25!);

לְשׁוֹחַ (lá.soe.ach) om te mediteren, inf.cstr. van שׁוּחַ = mediteren;

שָׂדֵה = veld;

לַפְּנוֹת = inf.cstr. qal. van פָּנָה = zich omkeren (Bij de werkwoorden die eindigen op een ה, eindigt de inf.cstr. op נוֹת...);

עָרֶב = avond; In de tekst staat עָרֶב, dit komt - zoals u zelf kunt zien - door het accent, de atnach. Dit woord staat in *pausa*.

לַפְּנוֹת עָרֶב = tegen het vallen van de avond;

וַיִּשָּׂא = en hij hief op, nar. qal. van נִשָּׂא = opheffen;

וַיֵּרָא = en hij zag, nar. qal van רָאָה = zien

וַיִּסְפֹּר = kameel; בָּאִים = part.act. qal (manlijk meervoud) van בָּאוּ = komen

Vertaling

En Izak was uitgegaan om te mediteren in het veld, tegen het vallen van de avond; en hij hief zijn ogen op en zag, en zie, de kamelen kwamen er aan.

Het werkwoord רָאָה (qal.)

רָאָה = hij zag, hij heeft gezien, perf. רָאָה = zien

רָאוּ = zij zagen, zij hebben gezien, perf. רָאָה

יִרְאֶה = hij ziet, hij zal zien, imp. van רָאָה

יִרְאוּ = zij zien, zij zullen zien, imp. van רָאָה

וַיִּרְאוּ = en zij zagen, nar. van רָאָה

רְאִיתָ = zien, inf. cstr. van רָאָה

Let op: וַיֵּרָא = en hij *verscheen*, nar. *ni.* van רָאָה

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 33

TalencentrumBarneveld.nl

vers 64: וַיִּשָּׂא = en zij sloeg op; Let op! De ך wijst op "hij", de ת wijst (hier) op "zij".

וַיִּבְרַח = Rebekka;

וַיִּרְא = en zij zag, nar. qal. van רָאָה = zien

וַיִּפֹּל = en zij viel, nar. qal. van נָפַל = vallen

וַיִּמְעַל = vanaf;

Vertaling

Toen Rebekka haar ogen opsloeg en Izak zag, liet zij zich snel van de kameel glijden.

Persoonvormen analyseren (4)

(1) וַיִּפֹּל = en hij viel, nar. qal van נָפַל = vallen

Dat het om een nar. gaat ziet u aan de ך.

Dat het om "hij" gaat, ziet u aan de yod. En er is geen achtervoegsel.

Waar is de eerste medeklinker gebleven?

Kijkt u maar! We laten de klinkers weg.

וַיִּפֹּל werd וַיִּפֹּל. וַיִּפֹּל werd וַיִּפֹּל

פֹּל ... wijst op de qal.

(2) וַיִּפֹּל = en zij viel, nar. qal. van נָפַל = vallen

Het enige verschil met (1) is ת. De ת (zonder achtervoegsel) wijst (hier) op "zij".

(3) וַיִּתְקַבֵּר = en zij werd begraven, nar. ni. van קָבַר = begraven

Dat het om een nar. gaat ziet u aan de ך.

Dat het om "zij" gaat, ziet u aan de ת. En er is geen achtervoegsel.

Dat het om de nifal gaat, ziet u aan de punt in de eerste stamletter en de "á" onder de eerste stamletter. (de imperfectum-vormen van bijna alle werkwoorden hebben een "á" onder de eerste stamletter!)

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 33

TalencentrumBarneveld.nl

We gaan verder met vers 65.

Het eerste woord moet u kunnen vertalen! אֲבָד = knecht

מִי־הָאִישׁ הַלֵּזָה Dit is een nominale zinnetje.

מִי = wie? Vertaal הַלֵּזָה met *die*;

הֹלֵךְ = gaande, part. act. manlijk enkelvoud. (In de tekst + een lidwoord!)

לִקְרָאתָנוּ = ons tegemoet;

הוּא = hij; אֲדֹנָי = mijn heer; צָעִירָה = sluier;

וַתִּתְכַסּ = en zij bedekte zich, nar. ht. van כָּסָה = pi.: bedekken; ht. zich bedekken (Bij werkwoorden die eindigen op een ה, verdwijnt bij een narrativus-vorm de ה. Daardoor missen we ook de punt in de middelste stam letter, want die heeft geen zin. Dat we te maken hebben met de hitpáel zien we aan de תִּ for de eerste stamletter.)

Vertaling

En zij zei tegen de knecht: Wie is die man, die ons in het veld tegemoet wandelt? En de knecht zei: Dat is mijn heer! Toen nam zij de sluier en bedekte zich.

Opdracht

וַיֵּצֵא יִצְחָק לָשׁוּחַ בַּשָּׂדֶה	= _____
וַתִּשְׂא רַבֶּקָה אֶת־עֵינֶיהָ	= _____
וַתִּרְא אֶת־יִצְחָק	= _____
עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ בְּבֵל	= _____
מִי־הָאִישׁ הַלֵּזָה	= _____
וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד הוּא אֲדֹנָי	= _____
וַתִּקַּח רַבֶּקָה הַצָּעִירָה וַתִּתְכַסּ	= _____
וַיִּפְּץ יְהוָה אֹתָם	= _____
וַיִּרְא יְהוָה אֶל־אַבְרָם	= _____
וַיִּרְא יוֹסֵף אֶת־נַעֲקֹב	= _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 33

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

- וַיֵּצֵא יִצְחָק לָשׁוּחַ בַּשָּׂדֶה
= En Izak was uitgegaan om te mediteren in het veld.
- וַתִּשָּׂא רֵבֶקָה אֶת-עֵינֶיהָ
= En Rebekka hief haar ogen op.
- וַתֵּרָא אֶת-יִצְחָק
= En zij zag Izak.
- עַל-כֵּן קָרָא שְׁמָהּ בָּבֶל
= Daarom noemt men haar naam Babel.
- מִי-הָאִישׁ הַלֵּזֶה
= Wie is die man?
- וַיֹּאמֶר הָעֶבֶד הוּא אֲדֹנָי
= En de knecht zei: "Het is mijn heer."
- וַתִּקַּח רֵבֶקָה חֲצִיף וַתְּכַסֶּם
= En Rebekka nam haar sluier en bedekte zich.
- וַיִּפְּץ יְהוָה אֹתָם
= En de HEERE verstrooide hen.
- וַיֵּרָא יְהוָה אֶל-אַבְרָם
= En de HEERE verscheen aan Abram.
- וַיֵּרָא יוֹסֵף אֶת-יַעֲקֹב
= En Jozef zag Jacob.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 31, 32 en 33

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Vertaal de volgende zinnetjes.

וַיֹּאמְרוּ הָבָה נִבְנֶה מִגְדָּל	= _____
וְהַפְרֵתִי אֶתְּךָ בְּמַאֲד מְאֹד	= _____
הָבָה נִרְדָּה וְנִבְלָה שְׂפָתֵם	= _____
וַיִּרְא יוֹסֵף אֶת־יַעֲקֹב	= _____
עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ בְּבֵל	= _____
וַתִּקְרָא אֶת־יִצְחָק	= _____
מִי־הָאִישׁ הַלְזֶה	= _____
וַיִּרְא יְהוָה אֶל־אַבְרָם	= _____
וַתִּשָּׂא רַבְקָה אֶת־עַיְנֶיהָ	= _____

Opdracht 2 Woordkennis

עֲתָה	= _____
אֶחָד	= _____
שָׂפָה	= _____
מִגְדָּל	= _____
אִישׁ	= _____
אֶבֶד	= _____
מַעַל	= _____
גָּמַל	= _____
לְעָרֵב	= _____
שָׂדֶה	= _____
הוּא	= _____
צָעִירָה	= _____

Zie volgende pagina!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 31, 32 en 33

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 3

Dit is de ongevoicaliseerd tekst van Gen.11: 4-9. Deze verzen zijn in de lessen 31 t/m 32 aan de orde geweest. Oefen net zo lang totdat u dit gedeelte hardop kunt lezen en kunt vertalen.

ויאמרו הבה נבנה-לנו עיר ומגדל וראשו
 בשמים ונעשה-לנו שם פן-נפוץ על-פני כל-הארץ:
 5 וירד יהוה לראת את-העיר ואת-המגדל אשר בנו
 בני האדם:
 6 ויאמר יהוה הן עם אחד ושפה אחת לכלם וזה
 החלם לעשות ועתה לא-יבצר מהם כל אשר יזמו
 לעשות:
 7 הבה נרדה ונבלה שם שפתם אשר לא ישמעו איש
 שפת רעהו:
 8 ויפץ יהוה אתם משם על-פני כל-הארץ ויחדלו
 לבנת העיר:
 9 על-כן קרא שמה בבל כי-שם בלל יהוה שפת
 כל-הארץ ומשם הפיצם יהוה על-פני כל-הארץ:

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 31, 32 en 33

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Vertaal de volgende zinnetjes.

וַיֹּאמְרוּ הָבָה נִבְנֶה מִגְדָּל	= En zij zeiden: "Kom aan, laten wij een toren bouwen."
וְהַפַּדְתִּי אֹתְךָ בְּמֵאדָּ מְאֹד	= En Ik zal u uitermate zeer vruchtbaar maken.
וְהָבָה נִרְדָּה וְנִבְלָה שְׂפָתֵינוּ	= Kom aan, laten Wij afdalen en hun taal verwarren.
וַיֹּאֵר יוֹסֵף אֶת־יַעֲקֹב	= En Jozef zag Jacob.
עַל־כֵּן קָרָא שְׁמָהּ בָּבֶל	= Daarom noemde hij haar naam Babel.
וַיֹּאֵר יִצְחָק	= En zij zag Izak.
מִי־הָאִישׁ הַזֶּה	= Wie is die man?
וַיֹּאֵר יְהוָה אֶל־אַבְרָם	= En de HEERE verscheen aan Abram.
וַתִּשָּׂא רֵבֶקָה אֶת־עֵינֶיהָ	= En Rebekka hief haar ogen op.

Opdracht 2 Woordkennis

עַתָּה	= jij, u
אַחַד	= één
שָׂפָה	= taal
מִגְדָּל	= toren
אִישׁ	= man
אַבְדָּד	= knecht
מֵעַל	= vanaf
גָּמַל	= kameel
עָרֶב	= avond
שָׂדֶה	= veld
הוּא	= hij
צְעִירָה	= sluier

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 34

TalencentrumBarneveld.nl

Inleiding

We hebben het al veel over het werkwoord gehad. U zult er echter nog meer over lezen. In de komende lessen zult u daarom bij de tekst minder informatie krijgen. U moet leren om zelf de werkwoordsvormen te analyseren. Veel succes ermee!

De poe.al

In deze lessen zijn tot nu toe vijf van de zeven belangrijkste stamformaties besproken. In deze les behandelen we de zesde.

De poe.al

De poeal (we laten de punt weg) is *passief* t.o.v. de piél. Betekent dus de piél van een werkwoord *vermoorden*, dan betekent de poeal van dat werkwoord *vermoord worden*.

Hier ziet u enkele vormen van de poeal van het werkwoorden קטל

We korten de poeal af als: poe.

perfectum poeal

קָטַל	hij werd vermoord
קָטְלוּ	zij (m/v) werden vermoord

imperfectum poeal

יִקָּטַל	hij wordt vermoord
יִקָּטְלוּ	zij (m) worden vermoord

Kenmerken:

- prf. en imp.: oe -klank onder de eerste stamletter, en een dágésj in de tweede.
- imp. : voorvoegsel met sjewá.

Let op: De poe. kent *geen geb.ws.* en *geen prt. act.*

Een voorbeeld:

שָׂדֵה שְׂרָפוּ = het veld is verwoest (geworden).

שָׂרַף = hij/het is verwoest, perf. poe. van שָׂרַף = verwoesten

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 34

TalencentrumBarneveld.nl

14 הָשָׁדָה לְאַחֲזֹת־קֶבֶר מֵאֵת עֶפְרָן הַחֹתִי עַל־פְּנֵי מִמְרָא׃ 14 וַיֵּשֶׁב
 יוֹסֵף מִצְרַיִמָּה הוּא וְאָחָיו וְכָל־הָעֹלִים אִתּוֹ לְקַבֵּר אֶת־אָבִיו אַחֲרֵי
 15 קִבְּרוֹ אֶת־אָבִיו׃ 15 וַיֵּרְאוּ אַחֲרֵי־יוֹסֵף כִּי־מָת אָבִיהֶם וַיֵּנְאֻמוּ
 לוֹ יִשְׁטָמְנוּ יוֹסֵף וְהָשָׁב יָשִׁיב לָנוּ אֵת כָּל־הַרְעָה אֲשֶׁר נַמְלְנוּ אִתּוֹ׃

We lezen: gen. 50, 14 en 15

Vers 14: וַיֵּשֶׁב 14 komt van שׁוּב = terugkeren (Zie les 18 pag. 3);

מָה = naar Egypte, מִצְרַיִם = Egypte;

אָח = broer; אָחָיו = zijn broers; Let op!: אָבִיו = zijn vader (enkelvoud!)

הָעֹלִים = prt. act. (manlijk meervoud) van עָלָה (= opstijgen, optrekken),
 de letterlijke vertaling is: de optrekkenden = degene die opgetrokken waren.

Let op: אִתּוֹ = met hem;

קֶבֶר = inf.cstr. van קָבַר (= begraven) (Les 9, pag.1 en 2)

אַחֲרֵי = nadat

Vertaling:

Daarna keerde Jozef terug naar Egypte, hij en zijn broers en allen die met hem opgetrokken waren om zijn vader te begraven, nadat hij zijn vader begraven had.

Het werkwoord מוֹת

Het werkwoord moet worden toegevoegd als קוּם = opstaan en שׁוּב = terugkeren. מוֹת heeft echter een afwijkend perfectum.

קוּם		מוֹת	
קָם	hij stond op, hij is opgestaan	מָת	hij stierf, hij is gestorven
קָמָה	zij stond op, zij is opgestaan	מָתָה	zij stierf, zij is gestorven
קָמוּ	zij stonden op, zij zijn ...	מָתוּ	zij stierven, zij zijn gestorven
קָם	prt.act.	מָת	part.act.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 34

TalencentrumBarneveld.nl

vers.15: וַיִּרְאוּ נִי וְרֵאָה = zien (Zie les 33 pag. 2);

אָבִיהֶם = hun vader; אָחִי = status c. van אָח

לוֹ = indien

וַיִּשְׁטַמְנוּ = hij vervolgt ons

וְנִדְּשָׁב = inf. abs. hi. van שׁוּב = hi.: vergelden (daarover zo meer!)

וְיִשָּׁב = hij vergelddt, hij zal vergelden

וְנִדְּשָׁב וְיִשָּׁב לָנוּ = en hij zal ons zeker vergelden

Let op: De infinitivus absolutus (inf.abs.) geeft de persoonsvorm die volgt extra nadruk! Daarom: en hij zal ons *zeker* vergelden

הַרְעָה = het kwaad

וַנִּמְלֶנּוּ = wij hebben aangedaan, perf. van גָּמַל (= aandoen)

אֹתוֹ (Zie tabel in les 13)

Vertaling

Toen Jozefs broeders zagen, dat hun vader gestorven was, zeiden zij: Indien Jozef ons zal haten, zo zal hij ons zeker vergelden al het kwaad, dat wij hem aangedaan hebben.

קִים (enkele hifiel-vormen)		
הִקִּים	perf. hi.	hij richtte op
הִקִּימוּ	perf. hi.	zij richtten op
הִקְמֹתִי	perf. hi.	ik richtte op; וְנִקְמֹתִי = en ik zal oprichten
יִקֵּם	imp. hi.	hij richt op, hij zal oprichten
יִקְיִמוּ	imp. hi.	zij richten op, zij zullen oprichten
הִקְיֵם	inf.c. hi	oprichten, לְהִקְיֵם = om op te richten
הִקְיֵם	inf.a. hi	Geeft de persoonsvorm die volgt extra nadruk!

Voorbeeld:

וְנִקְמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּךָ = En ik zal Mijn verbond met u oprichten.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 34

TalencentrumBarneveld.nl

De woorden אָב en אָח

In les 5 hebt u geleerd dat er in het algemeen een ם staat tussen het woord en het APV als het woord in het meervoud staat. Hier heeft twee gevallen waar er ook in het enkelvoud een ם tussen het APV en het woord staat.

We geven enkele voorbeelden:

אָבִיו = zijn vader; אָבִיךָ = jouw / uw vader; אָבֹתֶיךָ = jouw / uw vaders

אָחִיךָ = jouw / uw broer; אָחֵיךָ = jouw / uw broers;

אָחִיו = zijn broer; אָחֵיו = zijn broers

Opdracht 1

וַיָּשָׁב יוֹסֵף מִצֶּרֶת מִצְרַיִם = _____

וַיִּתְאַמֵּר נַעֲמָנִי שֵׁן בְּנֵה בְנֵי תִי = _____

וַיִּקְמָתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּךָ = _____

וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמִּקְוֹם = _____

שָׁם מֵת אֶחְרָן וַיִּקְבֹּר שָׁם = _____

וַיִּהְיֶה וַיָּשִׁיב לָנוּ אֶת כָּל־הַרְעָה = _____

וַיִּרְא יְהוָה אֶל־אֲבָרָם = _____

Opdracht 2 Lijntrekken

			1	zijn vader
מִצְרַיִם	1		2	het kwaad
אֲבֹתָם	2		3	hun vader
הַרְעָה	3		4	zijn broers
אָחִי	4		5	zijn broer
אָבִיו	5		6	nadat
אָחִיו	6		7	Egypte
			8	mijn vader

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 34**TalencentrumBarneveld.nl****Opdracht 3**

Accenten; Zie vers 15.

- a. Schrijf het woord op waarbij een *atnach* staat.
- b. Schrijf de woorden op waarbij een *zákéf* staat.
- c. Schrijf het woord op waarbij een *silloek* staat.

Zie volgende pagina voor de antwoorden!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 34

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1

- וַיָּשָׁב יוֹסֵף מִצְרָיִם מָה = En Jozef keerde terug naar Egypte.
- וַיֹּאמֶר נָעֲמִי שָׁבְנָה בְּנֹתַי = En Naomie zei: "Keer terug mijn dochters."
- וַיִּקְמֹתִי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּךָ = En ik zal Mijn verbond met u oprichten.
- וַיָּקָם וַיֵּלֶךְ אֶל־הַמָּקוֹם = En hij stond op en ging naar de plaats.
- שָׁם מֵת אֶהֱרֹן וַיִּקְבְּר שָׁם = Daar stierf Aäron en daar werd hij begraven.
- וַיִּהְיֶה וַיָּשִׁיב יְשִׁיב לָנוּ אֵת כָּל־הָרָעָה = En hij zal ons zeker al het kwaad vergelden.
- וַיֵּרָא יְהוָה אֶל־אַבְרָם = En de HEERE verscheen aan Abram.

Opdracht 2 Lijntrekken

1-7; 2-3; 3-2; 4-6; 5-1; 6-4

Opdracht 3

Accenten; Zie vers 15.

- Schrijf het woord op waarbij een *atnach* staat.
יוֹסֵף
- Schrijf de woorden op waarbij een *zákéf* staat.
הָרָעָה לָנוּ וַיֵּאמְרוּ אֲבִיהֶם
- Schrijf het woord op waarbij een *silloek* staat.
אֶתוֹ

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 35

TalencentrumBarneveld.nl

In de komende lessen lezen een gedeelte uit Genesis 12.

Vers 1

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם לֵךְ-לְךָ מֵאֶרֶץ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ
אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאֶךָ:

Een aantal onbekende of minder bekende woorden of vormen:

לֵךְ-לְךָ = ... לֵךְ = ga!; לְךָ = u, we vertalen: ga!

מֵאֶרֶץ = uit uw land; Zie voorvoegsel! en APV!

וּמִמּוֹלַדְתְּךָ = en uit uw maagschap (de kring van uw familie)

מִמּוֹלַדְתְּךָ = de kring van de familie

וּמִבֵּית = en uit het huis van; בֵּית = status c. (Zie les 8!) van בַּיִת = huis

אֲרָאֶךָ = ik zal u *laten* zien (ik zal u wijzen), imp. hi. van רָאָה.

Vertaling:

En de HEERE zei tegen Abram : Ga uit uw land, en uit de kring van uw familie, en uit het huis van uw vader, naar het land, dat Ik u wijzen zal.

Vers 2

וְאֶעֱשֶׂה לְךָ גְדוֹל וְאֲבָרְכְּךָ וְאֶגְדָּלְךָ שְׁמִי וְהָיָה בְרָכָה:

אֶעֱשֶׂה = ik zal maken u, imp. van עָשָׂה = maken; Let op het APV!

אֲבָרְכְּךָ = ik zal zegenen u; imperf. pi. van בָּרַךְ = pi. zegenen

וְאֶגְדָּלְךָ wordt voor de אֶ, dus: וְאֶבָרְכְּךָ = en ik zal zegenen u

In bovenstaande piél-vorm mist u de punt in de ר. Dit komt doordat een ר niet van een punt gediend is. De (ֿ) onder de א wijst op de pi.!

וְאֶגְדָּלְךָ = en ik zal grootmaken, imp. coh. pi. van גָּדַל = pi. groot maken

שְׁמִי = uw naam; Dit woord staat in pausa. Eigenlijk: שְׁמִי ; בְּרָכָה = zegen

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 35

TalencentrumBarneveld.nl

Vertaling

En ik zal u tot een groot volk maken, en u zegenen, en uw naam groot maken; en wees een zegen!

Vers 3

Dit is even wat lastig!

וְאַבְרָהָהָ מְבַרְכֵיךָ וּמְקַלְלֶיךָ אָאֹר וְנִבְרָכוּ בְךָ כָּל מְשֻׁפָּחַת הָאָדָמָה:

וְאַבְרָהָהָ = en ik zal ...

מְבַרְכֵיךָ = ... Waarschijnlijk ziet u al de stamletters van het werkwoord zegenen. Deze vorm is het part.act. mnl. mv. van בָּרַךְ = pi.: zegenen. Het part.act. pi. is te herkennen aan de letter מְ. Aan het eind ziet u het APV.

מְקַלְלֶיךָ = part. act. mnl. ev. pi. met APV van קָלַל = gering achten, vervloeken

Over de participia straks meer!

אָאֹר = ik zal vervloeken, imp. van אָרַר = vervloeken

וְנִבְרָכוּ = perf. ni. van בָּרַךְ; וְנִבְרָכוּ = en zij zullen gezegend worden

מְשֻׁפָּחַת = geslachten van, status c. mv. van מְשֻׁפָּחָה = geslacht

הָאָדָמָה = de aarde (Ziet u de naam Adam?)

Vertaling (letterlijk)

En ik zal zegenen, (de) zegenenden u, en vervloeken, (de) vervloekenden u; en in u zullen alle geslachten van de aarde gezegend worden.

Goede vertaling

En ik zal zegenen, die u zegenen, en vervloeken, die u vervloekt; en in u zullen alle geslachten van de aarde gezegend worden.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 35

TalencentrumBarneveld.nl

Het participium act. (herhaling en uitbreiding)

Het participium act. van het werkwoord doden = קָטַל

Om precies te zijn: קָטַל = part. act. mnl. ev. = dodende

Een participium kan ook een APV krijgen. Dat gaat net zo als bij een zelfstandig naamwoord. Kijkt u maar!

שֹׁפֵט = richter; שֹׁפְטִי = mijn richter; שֹׁפְטְךָ = uw richter.

קָטַל = dodende; קָטַלְיִי = dodende mij; קָטַלְיֶךָ = dodende jou / u

Bij שֹׁפְטֵיכֶם ziet u een yod voor het APV. Deze yod wijst erop dat het naamwoord *meervoud* is: Jullie *richters*

Zo ook: מְבַרְכֵיךָ = part.act. pi. mnl. mv.

Het participium act. qal

קָטַל	mnl.ev.	קָטַלְהָ	vrl.ev.
קָטַלְיָם	mnl.mv.	קָטַלְוֹת	vrl.mv.

Herkenning van het actieve participium

קָטַל	qal mnl. ev.	te herkennen aan: o-é / e; mnl. mv.: קָטַלְיָם vrl. vormen: קָטַלְהָ, קָטַלְוֹת
נִקְטַל	ni. mnl. ev.	te herkennen aan: ni
מְקַטַּל	pi. mnl. ev.	te herkennen aan: me
מִתְקַטַּל	ht. mnl. ev.	te herkennen aan: mit
מִקְטִיל	hi. mnl. ev.	te herkennen aan: ma

Ook het part. act. mnl.mv, vrl.ev. en vrl. mv. zijn hiermee te herkennen.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 35

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Lijntrekken (werkwoorden)

		1	imperfectum-vorm
כָּתַב	1	2	part. mnl. ev. qal
כְּתוּבוֹת	2	3	part. mnl. mv. pi.
קָטַל	3	4	perfectum-vorm
נִקְטָל	4	5	part. mnl. ev. pi.
מְבַרְכֵיךָ	5	6	part. mnl. ev. hi.
מְכַתְּב	6	7	part. mnl. mv. qal
קִטְלִים	7	8	part. mnl. ev. ni.
קִטְלָהּ	8	9	part. vrl. ev. qal
מִקְטִיל	9	10	part. vrl. mv. qal
		11	geb. wijs qal

Opdracht 2

עמד = staan; לְנֹגְדוֹ = tegenover hem

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם	= _____
וַיָּשָׁב יוֹסֵף מִצֵּר יְמֵה	= _____
לְדָד-לָךְ מֵאַרְצֶךָ	= _____
וַיִּבְרְכוּ בְךָ כָּל מְשַׁפְּחַת הָאָדָמָה	= _____
וַיִּשְׁעֶשֶׂךָ לְגוֹי גָּדוֹל	= _____
וַיְהִי בְרָכָה	= _____
שָׁם מֵת אַחֲרָיִךְ וַיִּקְבֹּר שָׁם	= _____
וַיְהִי-הָאִישׁ עֹמֵד לְנֹגְדוֹ	= _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 35

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 Lijntrekken (werkwoorden)

1-4; 2-10; 3-2; 4-8; 5-3; 6-5; 7-7; 8-9; 9-6

Opdracht 2

עמד = staan; לְנֶגְדוֹ = tegenover hem

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם = En hij zei tegen Abram.

וַיָּשָׁב יוֹסֵף מִצְרָיִם = En Jozef keerde terug naar Egypte

לְךָ-לְךָ מֵאֶרֶץ = Ga uit uw land.

וְנִבְרְכוּ בְךָ כָּל מִשְׁפְּחוֹת הָאָדָמָה

= en in u zullen alle geslachten van de aarde gezegend worden.

וְאֶעֱשֶׂה לְךָ לְגוֹי גָּדוֹל = En Ik zal u tot een groot volk maken.

וַהֲיֵה בְרָכָה = Wees een zegen.

שָׁם מֵת אַהֲרֹן וְשָׁם נִקְבְּרָה = Daar stierf Aäron en daar werd hij begraven.

וַהֲיֵה אִישׁ עֹמֵד לְנֶגְדוֹ = En zie, een man stond tegenover hem.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 36

TalencentrumBarneveld.nl

De hofal

De hofal zult u niet vaak tegen komen.

De hofal is passief t.o.v. de hifiel.

Dus: betekent de hifiel *laten doden*, dan betekent de hofal *op bevel gedood* worden.

Hierna ziet u enkele vormen van de hofal van het werkwoorden קטל

We korten de hofal af als: ho.

perfectum hofal

הִקְטַל	hij werd (op bevel) gedood
הִקְטְלוּ	zij (m/v) werden (op bevel) gedood

imperfectum hofal

יִקְטַל or יִקְטָלוּ	hij wordt (op bevel) gedood
יִקְטָלוּ	zij (m) worden (op bevel) gedood

Kenmerk hofal:

1. prf.: eerste lettergreep steeds hoq.
2. imp.: eerste lettergreep yoq of yoeq, toq of toeq enz.

Let op: de ho kent *geen geb.ws.* en *geen prt.act.*

Voorbeelden:

אֶקְטַל = ik word (op bevel) gedood, imperf. ho.

נִקְטָלוּ = wij worden (op bevel) gedood, imperf. ho.

וְלֹא הִקְטְלוּ מִנּוּ = en wij zijn niet niet beschaamd geworden

כֻּלָּם = ho.: beschaamd worden ...

כֻּלָּם הִקְטְלוּ מִנּוּ = wij zijn beschaamd geworden, perf. ho.

כֻּלָּם הִקְטְלוּ = zij zijn beschaamd geworden, perf. ho.

We gaan vers 4 van gen. 12 lezen.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 36

TalencentrumBarneveld.nl

וַיֵּלֶךְ אַבְרָם כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר אֵלָיו יְהוָה וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ לוֹט וְאַבְרָם

בֶּן־חֲמִשׁ וָשִׁבְעִים וְשָׁנָה בְּצֵאתוֹ מִחָרָן:

De eerste twee woorden kent u vast en zeker.

כַּאֲשֶׁר = zoals; דִּבֶּר = perf. pi. van דָּבַר = pi. spreken

Let op! Sommige werkwoorden zoals דָּבַר hebben een **è** i.p.v. een **é**. Zo ook כָּבַד = hij waste. Alle *pausavormen* hebben echter een **é**. דִּבֶּר, קָטַל, חָמַשׁ = vijf; שִׁבְעִים = zeventig;

בְּצֵאתוֹ = inf. c. van יָצָא = uittrekken, ervoor staat een voorzetsel, erachter een APV (letterlijk: in zijn uittrekken)

מִחָרָן = uit Haran (Let op: uitspraak "mé.chá.ran")

Vertaling: *En Abram ging, zoals de HEERE tegen hem gesproken had; en Lot ging met hem; en Abram was vijf en zeventig jaren oud, toen hij uit Haran ging.*

Het vijfde vers:

וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת־שָׂרַי אִשְׁתּוֹ וְאֶת־לוֹט בֶּן־אָחִיו וְאֶת־כָּל־דְּכוּשָׁם אֲשֶׁר רָכָשׁוּ וְאֶת־הַנְּפֹשׁ אֲשֶׁר עָשׂוּ בְּחָרָן וַיֵּצְאוּ לְלֶכֶת אֶרְצָה כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ אֶרְצָה כְּנָעַן:

וַיִּקַּח = nar. qal van לָקַח = nemen

אִשְׁתּוֹ = zijn vrouw; אָחִיו = zijn broer

דְּכוּשָׁם = hun bezit, רָכָשׁ = bezitting; Let op het APV "ם" = "hun" !

רָכָשׁוּ = perf. qal. van רָכַשׁ = verwerven; הַנְּפֹשׁ = de ziel

עָשׂוּ = perf. qal. van עָשָׂה = maken

לְלֶכֶת = om te gaan, לָכַת = inf. c. van הָלַךְ = gaan

וַיָּבֹאוּ = en zij kwamen, en zij gingen; אֶרְצָה = naar het land

Vertaling

En Abram nam Sarai, zijn huisvrouw, en Lot, de zoon van zijn broer, en al hun bezit, dat zij verworven hadden, en de zielen, die zij verkregen hadden in Haran; en zij trokken uit, om te gaan naar het land Kanaän, en zij kwamen in het land Kanaän.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 36

TalencentrumBarneveld.nl

Het zesde vers:

וַיַּעֲבֹר אַבְרָם בְּאֶרֶץ עַד מְקוֹם שִׁכֶם עַד אֵילֹן מוֹרָה וְהַכְּנַעֲנִי
אָז בְּאֶרֶץ:

וַיַּעֲבֹר = nar. qal. van עבר = doortrekken

עַד = tot ; שִׁכֶם = Sichem

אֵילֹן = bos ; מוֹרָה = More (in pausa)

וְהַכְּנַעֲנִי = de Kanaäniet; אָז = toen

Vertaling

En Abram trok door in dat land tot aan de plaats Sichem, tot aan het bos More; en de Kanaanieten waren toen in dat land.

Alle personen

In de onderstaande tabel vindt u de prf. qal en imp. qal werkwoordsvormen met *alle personen*. *Bekijkt u hem eerst maar eens even goed! Let u op de uitspraak en klemtoon!*

	PERFECTUM QAL		IMPERFECTUM QAL	
hij	קָטַל	qá.tal	יִקְטַל	yiq.tol
zij (vrl. ev.)	קָטְלָהּ	qá.te.lá	תִּקְטַל	tiq.tol
jij, u (mnl.ev.)	קָטַלְתָּ	qá.tal.tá	תִּקְטַל	tiq.tol
jij, u (vrl. ev.)	קָטַלְתָּ	qá.talt	תִּקְטְלִי	tiq.te.lie
ik	קָטַלְתִּי	qá.tal.tie	אֶקְטַל	èq.tol
zij (mnl. mv.)	קָטְלוּ	qá.te.loe	יִקְטְלוּ	yiq.te.loe
zij (vrl. mv.)	קָטְלוּ	qá.te.loe	תִּקְטְלֵנָה	tiq.tol.ná
jullie, u (mnl.mv.)	קָטַלְתֶּם	qe.tal.tèm	תִּקְטְלוּ	tiq.te.loe
jullie, u (vrl. mv.)	קָטַלְתֶּן	qe.tal.tèn	תִּקְטְלֵנָה	tiq.tol.ná
wij	קָטַלְנוּ	qe.tal.noe	נִקְטַל	niq.tol

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 36

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Lijntrekken (werkwoorden)

		1	zij doodt, jij (m) doodt, zij zal doden enz.
תִּקְטַלְנָה	1	2	wij werden gedood
תִּקְטַל	2	3	hij werd (op bevel) gedood
וַיִּבְאוּ	3	4	zij verwierven, zij hebben verworven
הִקְטִיל	4	5	zij (v) doden, zij zullen doden
לְלַכְתּוֹ	5	6	jullie (m) doodden, jullie hebben gedood
קָטְלוּהָ	6	7	en zij gingen, en zij kwamen
נִקְטַל	7	8	zij verwerven, zij zullen verwerven
קָטְלוּתָם	8	9	om te gaan
הִרְצִיחַ	9	10	jij (m) doodde, jij hebt gedood
		11	wij doden, wij zullen doden

Opdracht 2 (Vertaal!)

וַיִּקַּח אֲבָרָם אֶת־שָׂרִי אֲשֶׁתּוֹ	-	_____
וַיִּבְאוּ אֶרְצָה כְּנָעַן	-	_____
וַאֲעֲשֶׂה לְגוֹי גְּדוֹל	-	_____
וַיַּעֲבוֹר אֲבָרָם בְּאֶרֶץ עַד מְקוֹם שָׂכָם	-	_____
וַיִּצְאוּ לְלַכְתּוֹ אֶרְצָה כְּנָעַן	-	_____
וַאֲבָרָם בֶּן־חָמֵשׁ שָׁנִים וַשְּׁבַעִם שָׁנָה	-	_____
וַאֲבָרָקָה וַאֲגִדְלָה שְׁמָהּ	-	_____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 36

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 Lijntrekken (werkwoorden)

1-5; 2-1; 3-7; 4-3; 5-9; 6-10; 7-11; 8-6; 9-4

Opdracht 2

וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת־שָׂרַי אִשְׁתּוֹ = En Abram nam Sarai zijn (huis)vrouw.

וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ כְּנָעַן = En zij gingen naar het land Kanaän.

וַיֹּאמֶר אֵלֶיךָ לְגוֹי גָּדוֹל = En Ik zal u tot een groot volk maken.

וַיַּעֲבוֹר אַבְרָם בְּאֶרֶץ עַד מְקוֹם שֵׁכֶם

= En Abram trok door in het land tot aan de plaats Sichem.

וַיֵּצְאוּ לָלֶכֶת אֶרֶץ כְּנָעַן

= en zij trokken uit, om te gaan naar het land Kanaän.

וַאֲבְרָם בֶּן־חֲמִשָּׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה

= En Abram was vijf en zeventig jaar oud.

וַיֹּאמֶר אֵלֶיךָ וַיִּגְדַּלְהָ שְׁמֶךָ = En Ik zal u zegenen en uw naam groot maken.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 34, 35 en 36

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Vertaal de volgende zinnetjes.

וְהָשִׁיב יְשִׁיב לָנוּ	= _____
וְהִקְמַתִּי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּךָ	= _____
וְיָשֵׁב יוֹסֵף מִצָּרֵי מָה	= _____
שָׁם מֵת אֶהְרֹן וְיִקְבֹּר שָׁם	= _____
לָךְ־לָךְ מֵאֲרָצְךָ	= _____
וְאֶעֱשֶׂה לְגוֹי גָּדוֹל	= _____
וְהָיָה בְּרָכָה	= _____
וְיִקַּח אֲבָרָם אֶת־שָׂרֵי אֲשֵׁתוֹ	= _____
וְיֵצְאוּ לְלֶכֶת אֲרָצָה כְּנָעַן	= _____
וְאֲבָרְכֶךָ וְאֶגְדָּלְךָ שְׁמֶךָ	= _____
אֲבָרָם יָשֵׁב בְּאֶרֶץ־כְּנָעַן	= _____

Opdracht 2 Woordkennis

אָח	= _____
אֶחָדִי	= _____
רָעָה	= _____
שֵׁפֶט	= _____
מִשְׁפָּחָה	= _____
בְּרָכָה	= _____
נֶפֶשׁ	= _____
אָז	= _____
עַד	= _____
בְּאִשְׁרָה	= _____
שִׁבְעִים	= _____
חֲמִשׁ	= _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 34, 35 en 36

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 3

Dit is de ongevoaliseerd tekst van Gen.11: 4-9. Deze verzen zijn in de lessen 31 t/m 32 aan de orde geweest. Oefen net zo lang totdat u dit gedeelte hardop kunt lezen en kunt vertalen.

Als u er veel moeite mee hebt, kunt u de verzen 5 en 6 overslaan.

Genesis 12:1 ויאמר יהוה אל-אברם לך-לך
מארצך וממולדתך ומבית אביך אל-הארץ אשר
אראך:
2 ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך והיה
ברכה:
3 ואברכה מברכך ומקללך אאר ונברכו בך כל
משפחת האדמה:
4 וילך אברם כאשר דבר אליו יהוה וילך אתו
לוט ואברם בן-חמש שנים ושבעים שנה בצאתו
מחרן:
5 ויקח אברם את-שרי אשתו ואת-לוט בן-אחיו
ואת-כל-רכושם אשר רכשו ואת-הנפש אשר-עשו
בחרן ויצאו ללכת ארצה כנען ויבאו ארצה כנען:
6 ויעבר אברם בארץ עד מקום שכם עד אלון
מורה והכנעני אז בארץ:

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS herhaling les 34, 35 en 36

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Vertaal de volgende zinnestels.

וְהָשִׁיב יְשִׁיב לָנוּ	= En hij zal ons zeker vergelden
וְהִקְמַתִּי אֶת־בְּרִיתִי אִתְּךָ	= En ik zal Mijn verbond met u oprichten.
וַיָּשָׁב יוֹסֵף מִצְרָיִם	= En Jozef keerde terug naar Egypte
שָׁם מֵת אַהֲרֹן וְיִקָּבֵר שָׁם	= Daar stierf Aäron en daar werd hij begraven.
לֵךְ־לְךָ מֵאֶרֶץ־עֵי	= Ga uit uw land.
וְאֶעֱשֶׂה לְךָ לְגוֹי גָּדוֹל	= En Ik zal u tot een groot volk maken.
וְהָיָה בְרָכָה	= Wees een zegen.
וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת־שָׂרַי אִשְׁתּוֹ	= En Abram nam Saraï zijn (huis)vrouw.
וַיֵּצֵאוּ לָלֶכֶת אֶרֶץ־כְּנָעַן	= En hij ging uit om te gaan naar het land Kanaän.
וְאֶבְרָכְךָ וְאֶגְדָּלְךָ שְׁמֹךָ	= En Ik zal u zegenen en uw naam groot maken.
אַבְרָם יָשָׁב בְּאֶרֶץ־כְּנָעַן	= Abram woonde in het land Kanaän.

Opdracht 2 Woordkennis

אָח	= broer
אַחֲרַי	= nadat
רָעָה	= kwaad
שֹׁפֵט	= richter
מִשְׁפָּחָה	= geslacht
בְּרָכָה	= zegen
נֶפֶשׁ	= ziel
אָז	= toen, dan
עַד	= tot
כְּאִשֶּׁר	= zoals
שִׁבְעִים	= zeventig
חֲמִשׁ	= vijf

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 37

TalencentrumBarneveld.nl

Sleutelvormen (1)

In de onderstaande tabel vindt u de belangrijkste vormen van de qal, ni., pi. en hi. van het regelmatige (sterke) werkwoord קָטַל.

Leert u ze niet domweg uit uw hoofd. Met behulp van de theorie en ezelsbruggetjes gaat het vele malen beter en sneller.

Bijvoorbeeld: קָטַל - qo.tél - *strogeel actief* - prt.act. (Spreekt u ze hard op uit!)

Bij de pi. staat in de middelste wortelletter altijd een dágésj.

Bij de ni. staat bij imperfectumvormen een dágésj in de volgende stamletter.

Veel succes!

	qal	ni.	pi.	hi.
3-e ps.mnl.ev.prf.	קָטַל	נִקְטַל	קִטַּל	הִקְטִיל
3-e ps.mnl.ev.imp.	יִקְטַל	יִנְקַטַּל	יִקְטַל	יִהַקְטִיל
geb.ev.mnl.	קָטַל	הִקְטִיל	קִטַּל	הִקְטִיל
inf.c.	קָטַל	הִקְטִיל	קִטַּל	הִקְטִיל
inf.a.	קָטוּל	הִקְטִיל	קִטַּל	הִקְטִיל
prt.a.mnl.ev.	קִטַּל	נִקְטָל	מְקַטַּל	מְהַקְטִיל
prt.pss.mnl.ev.	קָטוּל	-	-	-

Persoonvormen analyseren (5)

(1) וַיַּעֲבֹד = ?

De וַ wijst op nar.; de yod wijst op "hij"; de a onder de yod wijst niet op hi.

Er staat een a onder de yod omdat de eerste stamletter een keelklank is.

בָּד ... wijst o.a. op de imp. qal.

וַיַּעֲבֹד = en hij diende, nar. qal van עָבַד = dienen

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 37

TalencentrumBarneveld.nl

(2) $\text{נָ יָסַע} = ?$

De נ wijst op nar.; de yod wijst op "hij"; we zien maar twee stamletters. In de eerste van de twee stamletters staat echter een punt. Die wijst er op dat er een נ verdwenen is. De stam is dus $\text{נסע} =$ opbreken, verdertrekken. ($\text{נסע} =$ eigenlijk het uittrekken van een tentpin)
De laatste derde stamletter is een keelklank, daarom is de laatste lettergreep niet סע maar סֵע . (keelklanken hebben graag a-achtige klanken in de buurt)
Dus $\text{נָ יָסַע} =$ en hij trok verder, nar. qal van נסע

(3) $\text{אֶשְׁלַח} =$ de א voor de stam wijst op "ik", omdat het voor de stam staat, hebben we te maken met een imperfectum-vorm.
Ook hier is de laatste stamletter een keelklank!
 $\text{אֶשְׁלַח} =$ ik zend, ik zal zenden, imperf. qal van $\text{שלח} =$ zenden

(4) $\text{אֶתֵּן} =$ de א voor de stamletters wijst op "ik" en wijst op een imperfectumvorm. We zien maar twee stamletters, maar de derde weten we ook wel. De punt in de ת wijst namelijk op een verdwenen נ .
 $\text{אֶתֵּן} =$ ik geef, ik zal geven, imperf. qal $\text{נתן} =$ geven

We gaan vers 7 vertalen!

$\text{וַיֵּרָא יְהוָה אֶל-אַבְרָם וַיֹּאמֶר לְזַרְעֲךָ אֶתְּהַלְאֵרִין הַזֹּאת$
 $\text{וַיִּבְנֶן שָׁם מִזְבֵּיחַ לַיהוָה הַנִּרְאָה אֵלָיו:$

$\text{לְזַרְעֲךָ} =$ aan uw zaad, $\text{זָרַע} =$ zaad, nakomelingschap

$\text{הַנִּרְאָה} =$ part. act. ni. van $\text{ראה} =$ ni. verschijnen

Vertaling

En de HEERE verscheen aan Abram, en zei: Aan uw zaad zal Ik dit land geven. Toen bouwde hij daar een altaar voor de HEERE, Die hem daar verschenen was.

We gaan verder met het achtste vers.

$\text{וַיַּעֲתֶק מִשָּׁם הַהָרָה מִקְדָּם לְבֵית-אֵל וַיֵּט אֶהְלֵה בֵּית-אֵל מִיָּם$

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 37

TalencentrumBarneveld.nl

וַיִּצְתַק = nar. hi van עתק = hi.: opbreken, verdertrekken

הַר = berg, gebergte

מִמְקָם = מִן + מְקָם = ten oosten; מְקָם = oosten

בֵּית־אֵל = Beth-el (= huis van God)

וַיִּט = en hij spande, nar. qal van נטה = spannen

אָהֳלָהּ (o.ho.lo) = zijn tent; אָהֶל = tent; hier ziet u i.p.v. het achtervoegsel

(ו...= zijn...) het **oudere** achtervoegsel (ה...= zijn...). U zult het weinig tegenkomen.

מִמֶּנּוּ = מִן + מֶנּוּ = ten westen; מֶנּוּ = zee, westen

Vertaling

En hij brak op van daar naar het gebergte, ten oosten van Beth-El, en hij sloeg zijn tent op, (met) Beth-El ten westen,

Vervolg vers 8

וַיִּבְנֶה־שָׁם מִזְבֵּחַ וַיִּהְיֶה מִקְדָּם לַיהוָה וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה:

וַיִּהְיֶה = Ai;

וַיִּקְרָא = nar. van קרא = roepen

Vertaling

en hij bouwde daar voor de HEERE een altaar met Ai ten oosten, en riep de naam van de HEERE aan.

(met Ai ten oosten kunnen beter achter het eerste deel van dit vers zetten!)

Tenslotte het negende vers:

וַיִּסַע אַבְרָם הַלּוֹךְ וַיִּנְסַע הַיָּדָבָה:

וַיִּסַע = een gaan, inf.abs.qal van הלך = gaan

וַיִּנְסַע = en een opbreken; וַיִּנְסַע = inf.abs.qal van נסע = opbreken

וַיִּסַע הַיָּדָבָה = ... הַיָּדָבָה = zuiden; de ה aan het eind is de "ה van richting".

Vertaling

Daarna vertrok Abram, een gaan en een trekken naar het zuiden.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 37

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1

וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה = _____

וַיִּקַּח אֲבָרָם אֶת־שָׂרֵי אֲשֵׁתוֹ = _____

וַיִּבְנֶן־שָׁם מִזְבֵּחַ = _____

וַיֵּט אֶהְלֵה בֵּית־אֵל מִיָּמִים = _____

וַיִּסַּע אֲבָרָם הַלֹּדֶד וַיִּסּוּעַ הַנֶּגֶב בָּהָר
= _____

וַיֵּצְאוּ לְלֶכֶת אֶרְצָה כְּנָעַן = _____

וַיָּבֵאוּ אֶרְצָה כְּנָעַן = _____

Opdracht 2 Lijntrekken (werkwoorden)

			1	en hij zag
אָתָּן	1		2	en hij diende
וַיִּרְא	2		3	en hij spande
וַיַּעֲבֹד	3		4	ik geef, ik zal geven
אֲשַׁלַּח	4		5	ik zend, ik zal zenden
נִקְטַל	5		6	en hij riep
וַיֵּט	6		7	en hij verscheen
וַיִּסַּע	7		8	hij werd gedood
יִקְטַל	8		9	hij wordt gedood
וַיִּקְרָא	9		10	en hij brak op
			11	hij vermoordt, hij zal vermoorden

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 37

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1

וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהוָה = En hij riep de naam van de HEERE aan.

וַיִּקַּח אַבְרָם אֶת־שָׂרַי אִשְׁתּוֹ = En Abram nam Sarai, zijn huisvrouw.

וַיִּבְנֶה־שָׁם מִזְבֵּחַ = En hij bouwde daar een altaar.

וַיִּטְּ אֶת־הָאֵלָה בֵּית־אֵל מִיָּם
= en hij sloeg zijn tent op, (met) Beth-El ten westen.

וַיֵּסַע אַבְרָם הָלוֹךְ וְנֹסוּעַ הַנֶּגֶבָה
= Daarna vertrok Abram, een gaan en een trekken naar het zuiden.

וַיֵּצְאוּ לְלֶכֶת אֶרֶץ־כְּנָעַן
= En zij trokken uit, om te gaan naar het land Kanaän.

וַיָּבֹאוּ אֶרֶץ־כְּנָעַן = En zij gingen naar het land Kanaän.

Opdracht 2 Lijntrekken (werkwoorden)

1-4; 2-7; 3-2; 4-5; 5-8; 6-3; 7-10; 8-11; 9-6

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 38

TalencentrumBarneveld.nl

Sleutelvormen (2)

In de onderstaande tabel vindt u de sleutelvormen van belangrijke zwakke werkwoorden. Deze werkwoorden zijn weliswaar in de lessen aan de orde gekomen, maar hier vindt u een compact overzicht van de *qal*. Probeer deze vormen in u hoofd te zetten. Vergelijk ze met het *sterke* werkwoord קטל.

stam	אמר	נפל	ישב	גלה	קום	בוש	קטל
	zeggen	vallen	zitten	openbaren	opstaan	z. schamen	doden
perf. "hij"	אָמַר	נָפַל	יָשַׁב	גָּלָה	קָם	בוֹשׁ	קָטַל
imp.. "hij"	יֹאמֶר	יִפֹּל	יִשָּׁב	יִגְלֶה	יִקָּם	יִבוֹשׁ	יִקְטֹל
nar. "en hij"	וַיֹּאמֶר	וַיִּפֹּל	וַיִּשָּׁב	וַיִּגְלֶה	וַיִּקָּם	וַיִּבוֹשׁ	וַיִּקְטֹל
geb.ws.ev.mnl	אָמַר	נָפַל	יָשַׁב	גָּלָה	קָם	בוֹשׁ	קָטַל
inf.c.	אֹמֵר	נֹפֵל	יֹשֵׁב	גֹּלֵה	קֹם	בוֹשׁ	קָטַל
inf.a.	אֹמֵר	נֹפֵל	יֹשֵׁב	גֹּלֵה	קֹם	בוֹשׁ	קָטַל
prt.a.mnl.ev.	אָמַר	נָפַל	יָשַׁב	גָּלָה	קָם	בוֹשׁ	קָטַל
prt.pss.mnl.ev.	אֹמֵר	-	יֹשֵׁב	גֹּלֵה	קֹם	בוֹשׁ	קָטַל

Werkwoorden waarvan de eerste stamletter een א is

We nemen deze keer een groep van werkwoorden onder de loep waarvan de eerste stamletter een א is. Er zijn heel veel van die werkwoorden. Verweg de meeste gedragen zoals van een werkwoord met als eerste letter een keelklank verwacht mag worden. De groep die nu besproken wordt, bestaat uit 6 werkwoorden. Deze werkwoorden hebben een bijzondere combinatie van klinkers in de imp. qal. Het zijn: אמר = zeggen; אבד = omkomen; אבה = willen; אחז = grijpen; אכל = eten; אפה = bakken

De sleutelvormen vindt u in de 2-e kolom van de bovenstaande tabel.

Voorbeelden:

וַיֹּאמְרוּ = en zij aten brood

וַיִּאָכְלוּ = en zij aten, nar. qal van אכל = eten

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 38

TalencentrumBarneveld.nl

וְאָכְלוּ וְלֹא יִשְׂבָּעוּ = en zij zullen eten en niet verzadigd zijn

וְאָכְלוּ = perf. qal van אָכַל met er voor וְ

יִשְׂבָּעוּ = zij zijn verzadigd, zij zullen..., imperf. qal van שָׂבַע = verzadigd zijn

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲכַלְהוּ הַיּוֹם = en Mozes zei: “Eet dat heden...”

אֲכַלְהוּ = geb.ws.mnl.mv. met er achter הוּ (= hier: dat)

וְלֹא אָבָה לְשַׁלְּחָם = en hij wilde hen niet laten gaan

אָבָה = hij wilde, hij heeft gewild, perf. qal van אָבָה = willen

לְשַׁלְּחָם = inf.c. pi. van שָׁלַח = pi.: laten gaan met er achter ם (hen) en er voor לְ

וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב אֶת־רָחֵל = en Jacob had Rachel lief.

וַיֵּאָהֵב = en hij had lief, nar.qal van אָהַב = liefhebben.

Dit werkwoord begint met een א ,maar behoort *niet* tot de zes die we besproken hebben. Vergelijkt u maar eens met וַיֹּאמֶר .

We lezen de verzen 13 t/m 16 van Prediker 9.

מִגַּדְלָהּ רָאִיתִי חָכְמָה תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ וְגַדְלָהּ הִיא אֵלַי:

גַּדְלָהּ = ook; זֶה = dit, deze

רָאִיתִי = ik heb gezien, perf. qal van רָאָה = zien

חָכְמָה = wijsheid; תַּחַת = onder

הַשֶּׁמֶשׁ = de zon; Dit woord staat in pausa, eigenlijk: הַשֶּׁמֶשׁ.

גַּדְלָהּ = groot

הִיא = zij (wijsheid is een vrouwelijk woord, het eindigt op ך .)

אֵלַי = voor mij; Ook dit woord staat in pausa, eigenlijk: אֵלַי.

Vertaling:

Ook deze wijsheid heb ik onder de zon gezien en zij was groot voor mij.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 38

TalencentrumBarneveld.nl

Het 14-e vers

עַר קִטְנָה נְאֻנָּשִׁים בָּהּ מְעַט וּבְאֲ-אֵלֶיהָ מֶלֶךְ גָּדוֹל וְסָבַב אֹתָהּ
וּבְנָה עָלֶיהָ מְצוּדִים גְּדֹלִים:

עַר = stad; קִטְנָה = kleine

נְאֻנָּשִׁים = mensen; Dit woord is het meervoud van אִישׁ = man, mens, iemand

בָּהּ = in haar (stad is een vrouwelijk woord)

מְעַט = weinig. Dit woord staat in pausa, eigenlijk: מְעַט

אֵלֶיהָ = tegen haar

מֶלֶךְ = koning

סָבַב = perf. qal van סָבַב = omsingelen (Zie les 31)

מְצוּדִים = belegeringswerken

גְּדֹלִים = grote

Vertaling: *Er was een kleine stad, en weinig mensen woonden daarin; en een groot koning kwam tegen haar (mooier: trok tegen haar op), en hij omsingelde haar, en hij bouwde grote belegeringswerken tegen haar.*

Bijvoeglijke naamwoorden (herhaling en uitbreiding)

גָּדוֹל = groot; zo ziet dit bijvoeglijke naamwoord er uit als het bij een *manlijk* woord hoort.

Bij een vrouwelijk woord ziet het er zo uit: גְּדוּלָהּ

Bijvoorbeeld: עַר גְּדוּלָהּ = een grote stad (עַר is een vrouwlijk woord)

מְצוּדִים גְּדֹלִים = grote belegeringswerken; גְּדֹלִים staat bij een manlijk woord in het meervoud.

Hier volgt een overzichtje:

טוֹב = goed (bij een *manlijk* woord in het *enkelvoud*)

טוֹבָה = goed (bij een *vrouwelijk* woord in het *enkelvoud*)

טוֹבִים = goed (bij een *manlijk* woord in het *meervoud*)

טוֹבוֹת = goed (bij een *vrouwelijk* woord in het *meervoud*)

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 38

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 1 Lijntrekken (werkwoorden)

			1	en hij at
וַיִּפֹּל	1		2	en hij stond op
וַיֵּאָכְלוּ	2		3	en hij had lief
אָבָה	3		4	en hij greep
וַיִּקַּם	4		5	en hij viel
סָבַב	5		6	en hij zat
אָחַז	6		7	hij omsingelde
וַיִּשָּׁב	7		8	hij bouwde
בָּנָה	8		9	hij wilde
וַיִּאָּהַב	9		10	hij greep
			11	en zij aten

Opdracht 2

וְלֹא אָבָה לְשַׁלְּחָם = _____

וַיֵּאָמֶר אֶכְלֶהוּ הַיּוֹם = _____

עַר קָטְנָה וַאֲנָשִׁים בָּהּ מְעַט = _____

וּבֵא-אֵלֶיהָ מֶלֶךְ גָּדוֹל וְסָבַב אֶתְהָ = _____

וַיִּבְנֶן-שָׁם מִזְבֵּחַ = _____

וַיֵּט אֶתְהָלָה בֵּית-אֵל מֵיָם = _____

וַאֲכָלוּ וְלֹא יִשְׁבְּעוּ = _____

וַיֵּצְאוּ לְלֶכֶת אֶרְצָה כְּנָעַן = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 38

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 Lijntrekken (werkwoorden)

1-5; 2-11; 3-9; 4-2; 5-7; 6-10; 7-6; 8-8; 9-3

Opdracht 2

וְלֹא אָבָה לְשַׁלְּחָם = En hij wilde hen niet laten gaan

וַיֹּאמֶר אֶכְלֶהוּ הַיּוֹם = En Mozes zei: “Eet dat heden...”

עַר קָטְנָה וַיֵּאֱנָשִׁים בָּהּ מְעַט

= Er was een kleine stad, en weinig mensen woonden daarin.

וּבָא-אֱלִיָּהּ מֶלֶךְ גָּדוֹל וְסָבַב אֹתָהּ

= En een groot koning trok tegen haar op, en hij omsingelde haar.

וַיִּבֶן-שָׁם מִזְבֵּחַ = En hij bouwde daar een altaar.

וַיִּט אֹהֶל־לַהּ בֵּית-אֵל מִיָּם = En hij sloeg zijn tent op met Bethel ten westen.

וְאָכְלוּ וְלֹא יִשְׂבְּעוּ = En zij zullen eten en zij zullen niet verzadigd zijn.

וַיֵּצְאוּ לְלָכֶת אֶרֶץ כְּנָעַן = En zij trokken uit, om te gaan naar het land Kanaän.

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 39

TalencentrumBarneveld.nl

Werkwoorden met een APV (1)

We zijn al verschillende keren werkwoorden met een APV tegengekomen. Hier vindt u echter een voorbeeld (3-e ps.mnl.ev. *perf.qal*) met alle persoonsuffixen.

Let u op de uitspraak van sommige vormen:

שָׁמַרְתִּי - sje.má.re.gá; שָׁמַרְתֶּם - sje.má.re.gèm; שָׁמַרְתֶּן - sje.má.re.gèn
en ook שָׁמַרְתִּי נִי - sje.má.ra.nie; שָׁמַרְתֶּנוּ - sje.má.rá.noe

Leer de onderstaande vormen.

enkelvoud	een vertaling	meervoud	een vertaling
שָׁמַרְתִּי נִי	hij behoedde mij	שָׁמַרְתֶּנוּ	hij behoedde ons
שָׁמַרְתִּי	hij behoedde jou	שָׁמַרְתֶּם	hij behoedde jullie
שָׁמַרְתִּי	hij behoedde jou (v)	שָׁמַרְתֶּן	hij behoedde jullie (v)
שָׁמַרְתִּי	hij behoedde hem	שָׁמַרְתֶּם	hij behoedde hen
שָׁמַרְתִּי	hij behoedde haar	שָׁמַרְתֶּן	hij behoedde hen (v)

We lezen nu vers 15.

וּמָצָא בָּהּ אִישׁ מְסֻכֵּן חָכָם וּמְלֵט-הוּא אֶת-הָעִיר בְּחָכְמָתוֹ וְאָדָם
לֹא זָכַר אֶת-הָאִישׁ הַמְסֻכֵּן הַהוּא:

וּמָצָא = en men vond

מְסֻכֵּן = arme; חָכָם = wijze

מְלֵט = hij verlostte; perf. pi. van מֵלַט = pi. verlossen

Let op! Naast de piél-vorm קָטַל bestaat ook de piél-vorm קָטַל

בְּחָכְמָתוֹ = door zijn wijsheid

זָכַר = hij gedacht, hij dacht aan

Vertaling

En men vond in haar een arme wijze man, die de stad verlostte door zijn wijsheid; maar geen mens dacht aan die arme man

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 39

TalencentrumBarneveld.nl

We lezen vers 16.

וְאָמַרְתִּי אֲנִי טוֹבָה חָכְמָה מִגְּבוּרָה וְחָכְמַת הַמְסֻכֵּן בְּזוּיָה וּדְבָרָיו
אֵינָם נִשְׁמָעִים:

וְאָמַרְתִּי = ik zei

חָכְמַת = status c. van חָכְמָה = wijsheid (Zie ls 8 pag. 2!)

גְּבוּרָה = kracht, מִגְּבוּרָה = vanuit kracht (gezien)

Dus טוֹבָה חָכְמָה מִגְּבוּרָה = goed is wijsheid vanuit kracht (gezien), dus wijsheid is beter dan kracht (Zie les 13, pag. 3)

בְּזוּיָה = part. pss. vrl. ev. qal van בָּזָה = geringschatten

Straks meer over het part. pss.!

אֵינָם = zij zijn niet

נִשְׁמָעִים = part. ni. mnl. mv. van שָׁמַע = horen (Zie tabel les 35!)

Toen zeide ik: Wijsheid is beter dan kracht, hoewel de wijsheid van arme veracht is, en naar zijn woorden niet geluisterd is.

Het participium passief

Naast het prt.act. is er ook een prt.pss.

Het prt.act. duidt het *voortduren* van een handeling aan.

Nu, het prt.pss. beschrijft het *resultaat* van een handeling.

כָּתַב (prt.act.) = schrijvende (nog steeds aan het schrijven)

כָּתוּב (prt.pss.) = geschreven, geschrevene (het resultaat van schrijven)

Het prt.act. heeft een tegenwoordige, verleden of toekomstige betekenis.

Het prt.pss. heeft meestal een verleden betekeinis.

Een prt.pss. kan een lidwoord hebben, en in de status c. staan.

Hoe ziet het prt.pss. eruit?

mnl. ev.	קָטוּל	mnl. mv.	קָטוּלִים
vrl. ev.	קָטוּלָה	vrl. mv.	קָטוּלוֹת

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 39

TalencentrumBarneveld.nl

Het prt.pss. is in de qal duidelijk te herkennen aan de ך tussen de tweede en de derde stamletter.

De werkwoorden die op een ך eindigen hadden oorspronkelijk als derde stamletter een yod of een wáv. Van de wáv zijn slechts enkele sporen overgebleven.

In het participium קָזַרְזָר (vers 16) duikt de yod echter weer op!

Onder de "derde" stam letter staat een á. Achter de derde stamletter staat een ה. Dit wijst op het part.pss.vrl.ev.! (Zie het tabelletje op de vorige pagina!)

We gaan verder met het 17-e vers:

דְּבַרְיִי חֻכָּמִים בְּנִחָת נִשְׁמָעִים מִזְעָקָת מוֹשֵׁל בַּכֹּסִילִים:

דְּבַרְיִי = woorden (status.c.);

חֻכָּמִים = wijzen; u weet: ים , wijst in het algemeen op mnl. meervoud

בְּנִחָת = in rust; נִחָת = rust

נִשְׁמָעִים = gehoord wordende; part. act. mnl. mv. ni. van שָׁמַע = (aan)horen

מִזְעָקָת = beter dan het geschreeuw van ; זְעָקָה = geschreeuw;

eindigend op קָת ... is het de status c., dus geschreeuw *van*.

Het eerste deel van de tekst luidt dus: De woorden van de wijzen in rust aangehoord zijn beter dan het geschreeuw van

מוֹשֵׁל = heersende; בַּכֹּסִילִים = onder de dwazen; כֹּסִיל = dwaas

Het tweede luidt: ... de heersende onder de dwazen = ... degene die heerst onder de dwazen

Vertaling: *De woorden van wijzen, in rust aangehoord, zijn beter dan het geschreeuw van degene, die onder de dwazen heerst.*

Herhaling en uitbreiding APV en meervoud bij naamwoorden

1.manlijk enkelvoud van het naamwoord

סוּס = paard, status-constructus-vorm = (ook) סוּס

סוּסִי = mijn paard

סוּסְךָ = jouw/uw (m) paard LET OP! uitspraak: soe.se.gá

U ziet:Tussen סוּס en het APV staat niets!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 39

TalencentrumBarneveld.nl

2.vrouwelijk enkelvoud van het naamwoord

סוּסָהּ = merrie, status-constructus-vorm = סוּסָת

De vorm waar de suffixen achtergeplaatst worden is *hier* weer סוּסָת

סוּסָתָהּ = haar merrie (De dágésj in de ה is een *mappiek*. Deze geeft aan dat de ה hoorbaar is!)

סוּסָתָנוּ (soe.sá.té.noe) = onze merrie

U ziet: Tussen סוּסָהּ en het APV staat een ת

3.manlijk meervoud van het naamwoord

סוּסִים = paarden status-constructus-vorm = סוּסֵי

De vorm waar de suffixen achtergeplaatst worden is *hier* weer סוּסֵי

סוּסֵיכֶם = jullie (mannen) paarden

U ziet: Tussen סוּסֵי en het APV staat een י.

4.vrouwelijk meervoud van het naamwoord

סוּסוֹת = merries status-constructus-vorm = סוּסוֹת (ook)

סוּסוֹתֵיהֶם = hun (mannen) merries

U ziet: Tussen סוּסוֹת en het APV staat in ieder geval וָת en de י

Hier volgen wat voorbeelden:

שִׁיר = lied;

Lied is een mnl. woord, dus het meervoud is: שִׁירִים = liederen;

De status c. is ook: שִׁיר , dus wordt het APV daar direct achter gezet. Zie de volgende woorden: שִׁירוֹ = zijn lied; שִׁירֵי = mijn lied;

De status c. van שִׁירִים is: שִׁירֵי daar wordt het APV van woorden in het meervoud achter gezet. Zie de volgende woorden: שִׁירֵיכֶם = jullie / uw (m) liederen, שִׁירֵיו = zijn liederen; שִׁירֵינוּ = onze liederen

הוֹדָה = tante; status c. is: הוֹדָת , dus הוֹדָתוֹ = zijn tante;

הוֹדוֹת = tantes; status c. is (ook) הוֹדוֹת , dus הוֹדוֹתֵיו = zijn tantes

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 39

TalencentrumBarneveld.nl

De volgende les meer hierover!

Opdracht 1 Lijntrekken (naamwoorden met APV)

		1	zijn woord
הַבָּרְיוֹ	1	2	haar tante
שִׁירָךָ	2	3	mijn paard
סוּסֵי	3	4	liederen
הַדֹּדוֹתָיו	4	5	jouw / uw lied
חֻכְמָתוֹ	5	6	zijn wijsheid
הַדֹּדָתָהּ	6	7	hun (m) paarden
סוּסוֹתֵיהֶם	7	8	zijn woorden
אֲדָמָתִי	8	9	mijn grond
שִׁירֵיהֶם	9	10	zijn tantes
		11	hun (m) merries

Opdracht 2 Vertaal!

מַיִם = water

וּמִצָּא בָהּ אִישׁ מְסֻכֵּן חָכָם = _____

טוֹבָה חֻכְמָהּ מִגְבוּרָהּ = _____

וְאָכְלוּ וְלֹא יִשְׂבְּעוּ = _____

עַר קָטְנָהּ וְאַנְשֵׁים בָּהּ מְעַט = _____

וּבָא-אֵלֶיהָ מֶלֶךְ גָּדוֹל וְסָבַב אֶתָּהּ = _____

וַיִּבְנֶן-שָׂם מִן-בְּחַי = _____

וַיֵּאמְרוּ מִצָּאנוּ מַיִם = _____

מִי-הָאִישׁ הַחָכָם = _____

וַיֵּאמֶר הַלֵּךְ נִי בְנֵי = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 39

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 Lijntrekken (naamwoorden met APV)

1- 8; 2-5; 3-3; 4-10; 5-6; 6-2; 7-11; 8-9; 9-4

Opdracht 2

וּמָצָא בָּהּ אִישׁ מְסֻכֵּן חָכָם = En men vond in haar een arme wijze man.

טוֹבָה חֲכָמָה מִגְּבוּרָה = Wijsheid is beter dan kracht.

וְאָכְלוּ וְלֹא יִשְׂבָּעוּ = En zij zullen eten en niet verzadigd zijn.

עַרְקֻטָּנָה וְאַנְשִׁים בָּהּ מְעַט
= Er was een kleine stad, en weinig mensen woonden daarin.

וּבָא-אֱלֹהֵי הַמֶּלֶךְ גָּדוֹל וְסָבַב אֹתָהּ
= En een groot koning trok tegen haar op.

וַיִּבֶן-שָׁם מִזְבֵּחַ = En hij bouwde daar een altaar.

וַיֹּאמְרוּ מֵצְאוּנוּ מַיִם = En zij zeiden: "Wij hebben water gevonden."

מִי-הָאִישׁ הַחָכָם = Wie is de (deze) wijze man?

וַיֹּאמֶר הֲלוֹא אֲנִי בְנִי = En hij zei: "Zie hier ben ik, mijn zoon."

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 40

TalencentrumBarneveld.nl

De laatste les

We zijn aan de laatste les toegekomen. In deze les vindt u geen tekst, maar wel veel informatie en oefeningen.

De hele les is gewijd aan het APV!

Werkwoorden met een APV (2)

Hier vindt u echter een voorbeeld (3-e ps.mnl.ev.[hij...] **imp.qal**) met alle persoonsuffixen.

Let u ook hier weer op de uitspraak:

יִקְטֹלֵנִי (yiq.te.lé.nie); יִקְטֹלֵהוּ (yiq.te.lé.hoe) יִקְטֹלֶהָ (yiq.te.lè.há)

יִקְטֹלֵנּוּ (yiq.te.lé.noe)

Probeer ook deze vormen te leren!

enkelvoud	een vertaling	meervoud	een vertaling
יִקְטֹלֵנִי	hij zal <i>mij</i> doden	יִקְטֹלֵנּוּ	hij zal <i>ons</i> doden
יִקְטֹלֶהָ	hij zal <i>jou</i> (m) doden	יִקְטֹלֶכֶם	hij zal <i>jullie</i> (m) doden
יִקְטֹלֶהָ	hij zal <i>jou</i> (v) doden	יִקְטֹלֶנָּה	hij zal <i>jullie</i> (v) doden
יִקְטֹלֵהוּ	hij zal <i>hem</i> doden	יִקְטֹלֵהֶם	hij zal <i>hen</i> (m) doden
יִקְטֹלֶהָ	hij zal <i>haar</i> doden	komt niet voor!	hij zal <i>hen</i> (v) doden

Opdracht 1 Vertaal:

יִקְטֹלֶהָ = _____

יִשְׁמְרֵהוּ = _____

יִשְׁמְרֵם = _____

יִקְטֹלֶכֶם = _____

יִשְׁלַחֵנִי = _____

יִקְטֹלֶהָ = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 40

TalencentrumBarneveld.nl

De gebiedende wijs en het APV

Het APV treffen we ook aan bij de gebiedende wijs.
We bespreken zo enkele voorbeelden.

Uit: Sleutelvormen (1)

	qal	ni.	pi.	hi.
geb.ev.mnl.	קָטַל	הִקְטִיל	קִטַּל	הִקְטִיל

geb.ws.mnl.ev. לִמְדֵנִי = ...

לִמְדֵנִי = ...

geb.ws. mnl. ev. pi. van לָמַד = pi.: leren,onderwijzen, met APV (נִי = mij).

Dus: לִמְדֵנִי = leer mij! In de tabel ziet u dat bij de pi. de tweede stamletter een punt heeft. Onder de eerste stamletter staat een "a". Deze kenmerken vindt u bij alle vier de vormen (mnl.ev., vrl.ev., mnl.mv. en vrl. mv.). U ziet dit kenmerk ook bij onze vorm.

geb.ws.mnl.mv.

בְּקִשׁוּנִי = ...

geb. ws. mnl. mv. pi. van בָּקַשׁ = pi.: zoeken; APV: נִי = mij.

Dus: בְּקִשׁוּנִי = zoek mij! Dat dit verzoek gericht is aan meerdere mannen, ziet u de ו voor het APV (Zie les 19).

geb.ws.vrl.ev.

הִרְאֵינִי = ...

geb. ws. vrl. ev. hi. van רָאָה = hi.: laten zien, tonen; APV: נִי = mij

Dus: הִרְאֵינִי = toon mij!

U weet dat הָ wijst op een geb.ws.hi. De הָ van רָאָה is zoals vaker gebeurt, verdwenen. Dat het om een verzoek aan één vrouw gaat ziet u aan de י voor het APV! De gebiedende wijs van het werkwoord קָטַל vrouwelijk enkelvoud (qal) luidt immers: קִטְלִי! (Zie les 19)

geb.ws.vrl.mv.

לִמְדֵנָה בְּנוֹתֵיכֶם =

לִמְדֵנָה = geb. ws. vrl. mv. pi. van לָמַד = pi: onderwijzen.

נָה wijst op meerdere vrouwen; בְּנוֹתֵיכֶם = uw dochters;

Dus de vertaling luidt: Onderwijs uw dochters!

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 40

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 2

Doe als in het voorbeeld: הִלְלוּהוּ

geb. ws. mnl. mv. pi. van הלל = pi.: loven; APV: הוּ = hem; Loof Hem!

קָטְלוּהוּ = _____

זָכַרְנִי = _____

הֲרֵאָנִי = _____

קָטְלוּהוּ = _____

Enkele zinnetjes (Bestudeer deze goed!)

- בִּקְשׁוּ שְׁלוֹם = Zoek vrede. (שְׁלוֹם = vrede)
- שְׁמְרוּ כָּל־מִצְוֹת יְהוָה = Houd alle geboden van de HEERE.
(מִצְוָה = gebod; שָׁמַר = behoeden, bewaken, in acht nemen)
- בִּקְשׁוּ פְּנֵי תְּמִיד = Zoek Zijn aangezicht voortdurend.
(תְּמִיד = voortdurend, steeds)
- הִלְלוּהוּ שֶׁשׁ וְ יָרֵחַ = Loof Hem, zon en maan.
(יָרֵחַ = maan; הִלְלוּהוּ = geb. ws. mnl. mv. pi. van הלל = pi.: loven;
APV: הוּ = hem)
- וּסְפֹר הַכּוֹכָבִים = En tel de sterren.
(סָפַר = tellen; הַכּוֹכָבִים = de sterren)
- הֲרֵאָנִי מִרְאֵי = Toon mij uw gedaante. (מִרְאֵי = uw gedaante)
- וְעַתָּה בְּנִי שְׁמַע בְּקוֹלִי = Nu dan mijn zoon, hoor mijn stem
(עַתָּה = nu dan; שָׁמַע = horen)

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 40

TalencentrumBarneveld.nl

Naamwoorden en het APV (Herhaling en uitbreiding)

In onderstaand tabel vindt u alle APV-s voor naamwoorden.

suffixen bij een woord in het enkelvoud	suffixen bij een woord in het meervoud	voornaamwoord
יְ	יְ	mijn
ךָ : (- e.gá)	ךָ יְ (- è.gá)	jouw, uw (man)
ךְ .. (- ég)	ךְ יְ (- a.yig)	jouw, uw (vrouw)
וְ	וְ יְ (- á.v !!)	zijn
הָ	הָ יְ (- è.há)	haar
נוּ .. (- é.noe)	ינוּ .. (- é.noe)	ons
כֶּם : (- e.gèm)	כֶּם יְ .. (- é.gèm)	jullie (mannen)
כֶּן : (- e.gèn)	כֶּן יְ .. (- e.gèn)	jullie (vrouwen)
מָ	מָ יְ .. (- é.hèm)	hun (mannen)
אָ	אָ יְ .. (- é.hèn)	hun (vrouwen)

Voorbeelden:

שִׁירֵיכֶם = jullie (m) / uw (m) liederen	שִׁירֵינוּ = onze liederen
קוֹלִי = hun (m) stem;	קוֹלִי = mijn stem
סוֹסְתָהּ = haar merrie;	סוֹסוֹתֵיהֶם = hun (m) merries

Opdracht 3 Vertaal! (דְּבַר = woord; יָד = hand)

סוֹסָהּ = _____	דְּבַר = _____
דְּבַרְיוֹ = _____	סוֹסִי = _____
יָדַי = _____	שִׁירֵיהֶן = _____
קוֹלָן = _____	אֲלֵהֶינוּ = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 40

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 4

Vertaal de volgende zinnetjes

Onthoud: קרב = naderen; אֲדֹנָי = mijn heer; תְּפִלָּה = gebed

שָׁמַע יְהוָה קוֹלִי = _____

קָרַב אֶל־הַמִּזְבֵּחַ = _____

שָׁמְעֵנוּ אֲדֹנָי = _____

בִּקְשׁוּ פָנָיו תָּמִיד = _____

טוֹבָה חֲכָמָה מִגְבוּרָה = _____

וּמִצָּא בָהּ אִישׁ מְסֻכֵּן חָכָם = _____

לְיָדָהּ בְּנוֹתֵיכֶם = _____

וַיִּבֶן־שָׁם מִזְבֵּחַ = _____

יְהוָה שָׁמַע תְּפִלָּתִי = _____

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 40

TalencentrumBarneveld.nl

ANTWOORDEN

Opdracht 1 Vertaal:

- יִקְטֹלְךָ = hij zal jou/u doden
 יִשְׁמְרֶהוּ = hij zal hem behoeden
 יִשְׁמְרֵם = hij zal hen behoeden
 יִקְטֹלְכֶם = hij zal jullie/ u doden
 יִשְׁלַחַנִי = hij zal mij zenden
 יִקְטֹלֶהָ = hij zal haar doden

Opdracht 2

Doe als in het voorbeeld:

geb. ws. mnl. mv. pi. van הלל = pi.: loven; APV: הוּ = hem; Loof Hem!

קְטֹלֶהוּ =

geb. ws. mnl. ev. qal van קטל =doden; APV: הוּ = hem; Dood hem!

זָכַרְנִי = ...

= geb. ws. mnl. ev. qal van זכר = gedenken; APV: נִי = mij; Gedenk mij!

הִרְאֵנִי =...

= geb. ws. mnl. ev. hi. van ראה = hi.: tonen; APV: נִי = mij; Toon mij!

קְטֹלוּהוּ =...

geb. ws. mnl. mv. qal van קטל ; APV: הוּ = hem; Dood hem!

Opdracht 3 Vertaal!

סוּסָהּ = haar paard	דְּבָרָוּ = zijn woord
דְּבָרָיוּ = zijn woorden	סוּסֵי = mijn paarden
יָדָיָהּ = uw handen	שִׁירֵיהֶן = hun(v) liederen
קוֹלָן = hun(v) stem	אֱלֹהֵינוּ = onze God

EENVOUDIG BIJBELS HEBREEUWS LES 40

TalencentrumBarneveld.nl

Opdracht 4

Vertaal de volgende zinnestels

Onthoud: קרב = naderen; אֲדֹנָי = mijn heer; תְּפִלָּה = gebed

- שְׁמַע־יְהוָה קוֹלִי = Hoor, HEERE, mijn stem.
- קָרַב אֶל־הַמִּזְבֵּחַ = Nader tot het altaar.
- שְׁמַעֲנוּ אֲדֹנָי = Hoor ons mijn heer.
- בִּקְשׁוּ פָנָיו תָּמִיד = Zoek steeds Zijn aangezicht.
- טוֹבָה חָכְמָה מִגְּבוּרָה = Wijsheid is beter dan kracht.
- וּמָצְאָה בָּהּ אִישׁ מְסֻכֵּן חָקֵם = En men vond in haar een arme wijze man.
- לְמַדְנָה בְּנוֹתֵיכֶם = Onderwijs uw dochters.
- וַיִּבֶן־שָׁם מִזְבֵּחַ = En hij bouwde daar een altaar.
- יְהוָה שְׁמַע תְּפִלָּתִי = HEERE, hoor mijn gebed.

Dit is de laatste les van deze cursus.

Soli Deo Gloria!

Ik hoop dat u de lessen met plezier gemaakt hebt.

Maar u moet blijven vertalen, anders raakt u de verworven vaardigheden kwijt.

Kies daarvoor verhalende gedeelten uit bijvoorbeeld het boek Genesis.

Veel succes!

P.S.

Heeft u nog gedacht aan een (kleine) vrijwillige gift?